

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

Επιβλέπων Καθηγητής: Γιώργος Ανδρουλάκης (Αναπληρωτής Καθηγητής)

Συνεπιβλέπων Καθηγητής: Παναγιώτης Πολίτης (Αναπληρωτής Καθηγητής)

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

«Αντιλήψεις και στάσεις μαθητών Λυκείου για τη χρήση των Greeklish στην καθημερινή τους επικοινωνία»

Όνοματεπώνυμο Φοιτήτριας: Μαρία-Ειρήνη Μαλλιαρού

A.M.: 0110062

**ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ & ΚΕΝΤΡΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ
ΕΙΔΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ «ΓΚΡΙΖΑ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ»**

Αριθ. Εισ.: 12824/1
Ημερ. Εισ.: 12-08-2014
Δωρεά: Συγγραφέας
Ταξιθετικός Κωδικός: ΠΤ - ΠΔΕ
2014
ΜΑΛ

Περίληψη

Σε μία εποχή όπου κυριαρχεί η τεχνολογία, ολοένα και περισσότερα τεχνολογικά μέσα αναδύονται, ενώ παράλληλα οδηγούμαστε στον κόσμο του ψηφιακού πολιτισμού. Η πιο εντυπωσιακή εξέλιξη είναι, αναμφίβολα, η εκρηκτική ανάπτυξη των ηλεκτρονικών υπολογιστών, κυρίως, του διαδικτύου. Η ηλεκτρονική αλληλογραφία και οι συνομιλίες στα διάφορα μέσα κοινωνικής δικτύωσης περιέχουν ένα ιδιότυπο γλωσσικό μόρφωμα, μία «υβριδική» γλώσσα, η οποία είναι ελληνική στην ανάγνωση, αλλά παρουσιάζεται λατινική ως προς τη γραφή και ονομάζεται «Greeklish». Η παρούσα έρευνα επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στο φαινόμενο των Greeklish, ενώ βασικό σκοπό της αποτελεί ο εντοπισμός των απόψεων και στάσεων που φέρουν οι μαθητές που φοιτούν στο λύκειο, όσον αφορά στη χρήση των Greeklish στην καθημερινή τους επικοινωνία. Πιο συγκεκριμένα, θα διερευνηθούν οι απόψεις και οι στάσεις ορισμένων μαθητών Γ' Λυκείου σχετικά με τη χρήση του λατινικού αλφάβητου, αλλά παράλληλα, θα μελετηθούν η συχνότητα και οι λόγοι για τους οποίους οι μαθητές εντάσσουν στην επικοινωνία τους τα Greeklish, καθώς και ο βαθμός στον οποίο τηρούν την ελληνική ορθογραφία, οι μεταγραφικοί τύποι, αλλά και τα κριτήρια με τα οποία επιλέγουν αν θα εκφραστούν με το λατινο-ελληνικό αλφάβητο. Τέλος, εξετάζονται, ακόμη, οι προσωπικές τους απόψεις σχετικά με το φαινόμενο των Greeklish και τον αντίκτυπό τους στην ορθογραφική τους ικανότητα. Η έρευνα αφορά στην παρατήρηση και την ερμηνεία της πραγματικότητας των υποκειμένων, οπότε χαρακτηρίζεται «ποιοτική» και η συλλογή των δεδομένων βασίζεται σε ημιδομημένες συνεντεύξεις με τους μαθητές, καθώς και στη γραφηματική ανάλυση κειμένων των μαθητών, αλλά και σε παρατήρηση των συμπεριφορών των υποκειμένων που ήδη έχουν εκδηλωθεί σε γνωστό ιστότοπο.

Λέξεις κλειδιά: *Greeklish, λατινο-ελληνικό αλφάβητο, στάσεων, μεταγραφικοί τύποι*

Abstract

In an era dominated by technology, more and more technological tools emerge while our world is characterised by digital culture. The most impressive development is undoubtedly the explosive growth of computers and especially the internet. The e-mails and conversations in various social media contain a peculiar linguistic construct, a "hybrid" language, which is Greek in reading, but occurs on the latin script called «Greeklish». This research focuses on the phenomenon of Greeklish, while our purpose is to identify the views and attitudes of students attending the school, regarding the use of Greeklish in their daily communication. Particularly, we investigate the opinions and attitudes of some students who attend the third grade of High School on the use of the Latin alphabet, but we also study the frequency and reasons why they integrate English in their communication Greeklish, and the extent to which they follow standard Greek orthography. We are also interested in transcriptional types, and the efficiency in which adhere to greek spelling, transcriptional types, and the criteria for choosing whether to use the Latin-Greek alphabet. Finally, we will examine their personal views on the phenomenon of Greeklish and their impact on spelling ability. Our research consists in the observation and interpretation of the underlying reality, so it is designated as «qualitative» and the collection of data is based on semi-structured interviews with students

discourse analysis in text samples but also in observing the behavior of subjects who already has occurred in a well known social networking site.

Key words: *Greeklish, Latin-Greek alphabet, attitudes, transcriptional types*

Ευχαριστίες

Θα ήθελα να εκφράσω την ευγνωμοσύνη μου και να ευχαριστήσω τους δύο υπεύθυνους επιβλέποντες για τη συμβολή τους κατά τη διάρκεια εκπόνησης της παρούσας εργασίας, τον κύριο Ανδρουλάκη και τον κύριο Πολίτη για την ενθάρρυνση, τις συμβουλές, την καθοδήγησή τους, καθώς και την προθυμία που επέδειξαν για συζήτηση και συνεργασία. Οι συζητήσεις μαζί τους ήταν πάντα εποικοδομητικές και η ηθική συμπαράσταση που μου προσέφεραν αμέριστη και γι' αυτό το λόγο, τους ευχαριστώ ιδιαίτερα, αφού χάρη σ' αυτούς κατόρθωσα να φτάσω μέχρι το τέλος της εργασίας.

Αφιερώσεις

Θα ήθελα να αφιερώσω τη συγκεκριμένη εργασία στην οικογένειά μου η οποία ήταν παρούσα σε όλα τα σημεία-σταθμούς της ζωής μου και να τους ευχαριστήσω για την αέναη υποστήριξη, ενθάρρυνση και συνεισφορά καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου και ειδικότερα, για τη συμβολή τους και την ηθική συμπαράσταση που μου προσέφεραν κατά την εκπόνηση της παρούσας πτυχιακής εργασίας.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	2
Ευχαριστίες	4
Αφιέρωσεις.....	4
Εισαγωγή.....	8

Α' Κεφάλαιο: Θεωρητικό Υπόβαθρο

A.1. Greeklish

A.1.1. Ορισμός	9
A.1.2. Ιστορική Αναδρομή	10
A.1.3. Τύποι Μεταγραφής.....	13
A.1.4. Επίδραση των Greeklish στην ορθογραφική ικανότητα των μαθητών	15
A.1.5. Απόψεις για τα Greeklish	18
A.2 Επισκόπηση προηγούμενων ερευνών	21

Β' Κεφάλαιο: Παρουσίαση της έρευνας

B.1. Μεθοδολογία της έρευνας

B.1.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας.....	25
B.1.2. Ερευνητικά Ερωτήματα	25
B.1.3. Ερευνητικές Υποθέσεις	25
B.1.4. Καθορισμός του πληθυσμού της έρευνας και σχέση της ερευνήτριας με τους συμμετέχοντες	27
B.1.5. Ερευνητική μέθοδος	28
B.1.6. Ερευνητικά εργαλεία	28
B.1.6.1. Ημι-δομημένες συνεντεύξεις	29
B.1.6.2. Γραφηματική ανάλυση σε δείγματα κειμένων μαθητών.....	31
B.1.6.3. Άτυπη συζήτηση με τους μαθητές.....	32
B.1.7. Διεξαγωγή της έρευνας.....	33
B.1.7.1. Ημέρα 1 ^η	33
B.1.7.2. Ημέρα 2 ^η	33
B.1.7.3. Ημέρα 3 ^η	34
B.1.7.4. Ημέρα 4 ^η	34

B.1.8. Δεοντολογία και ηθική της έρευνας	34
B.2. Ανάλυση δεδομένων της έρευνας.....	34
B.2.1. Στάδιο 1 ^ο : Ημι-δομημένες συνεντεύξεις με τους μαθητές.....	35
B.2.1.1. Θέμα: Διερεύνηση της πρώτης επαφής των μαθητών με τα Greeklish και της αλλαγής της στάσης τους μετά από μερικά χρόνια χρήσης	35
B.2.1.2. Θέμα: Περιστάσεις επικοινωνίας στις οποίες οι μαθητές επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τα Greeklish.....	38
B.2.1.3. Θέμα: Τρόπος μεταγραφής από τα ελληνικά στα Greeklish	40
B.2.1.4. Θέμα: Αξιολόγηση των μαθητών σχετικά με τις επιπτώσεις από τη χρήση των Greeklish.....	41
B.2.2. Στάδιο 2 ^ο : Γραφηματική ανάλυση σε δείγματα κειμένων των μαθητών	42
B.2.2.1. Θέμα: Τρόπος μεταγραφής λέξεων από τα ελληνικά στα Greeklish.....	42
B.2.2.1.1. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Νίκος	43
B.2.2.1.2. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Δημήτρης	44
B.2.2.1.3. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Γιώργος.....	46
B.2.2.1.4. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Σπύρος	47
B.2.2.2. Θέμα: Τρόπος μεταγραφής προτάσεων από τα ελληνικά στα Greeklish στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών	48
B.2.2.2.1. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Νίκο στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών.....	49
B.2.2.2.2. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Δημήτρη στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών.....	50
B.2.2.2.3. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Γιώργο στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών	52
B.2.2.2.4. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Σπύρο στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών.....	54
B.2.3. Στάδιο 3 ^ο : Άτυπη συζήτηση με τους μαθητές.....	55
B.3. Σύνοψη αποτελεσμάτων της έρευνας.....	56

Γ' Κεφάλαιο: Συμπεράσματα της έρευνας

Γ.1. Έλεγχος των ερευνητικών υποθέσεων.....	59
--	----

Γ.1.1. 1 ^η Ερευνητική Υπόθεση.....	59
Γ.1.1.1. 1 ^η Ερευνητική Υπόθεση- (i).....	59
Γ.1.1.2. 1 ^η Ερευνητική Υπόθεση- (ii)	59
Γ.1.1.3. 1 ^η Ερευνητική Υπόθεση- (iii)	59
Γ.1.1.4. 1 ^η Ερευνητική Υπόθεση- (iv).....	60
Γ.1.2. 2 ^η Ερευνητική Υπόθεση.....	60
Γ.1.3. 3 ^η Ερευνητική Υπόθεση.....	61
Γ.1.4. 4 ^η Ερευνητική Υπόθεση.....	61
Γ.2. Συσχετισμός με άλλες έρευνες.....	61
Γ.3. Συζήτηση – Περιορισμοί της έρευνας	64
Γ.4. Προοπτικές της έρευνας.....	64
Βιβλιογραφικές αναφορές.....	66

Εισαγωγή

Θέμα διερεύνησης της παρούσας εργασίας αποτελούν οι «αντιλήψεις και στάσεις μαθητών Λυκείου για τη χρήση των Greeklish στην καθημερινή τους επικοινωνία» και προσεγγίζεται μέσω ποιοτικών ερευνητικών μεθόδων, προκειμένου να αναδειχθούν αυτές οι στάσεις και αντιλήψεις των μαθητών ακριβέστερα και διεξοδικά. Τα ερευνητικά εργαλεία που θεωρήθηκαν κατάλληλα για την εξυπηρέτηση των σκοπών της έρευνας ήταν οι ημι-δομημένες συνεντεύξεις, η γραφηματική ανάλυση, καθώς και η άτυπη συζήτηση με τους μαθητές ώστε να επιτευχθεί η τριγωνοποίηση των ερευνητικών δεδομένων.

Η εργασία οργανώνεται σε τρία μέρη: στο Α' Κεφάλαιο, πραγματοποιείται μία βιβλιογραφική επισκόπηση των κυριότερων ερευνών που στάθηκαν αφορμή για τη συγγραφή αλλά και την οργάνωση της παρούσας εργασίας. Στο Β' Κεφάλαιο παρουσιάζεται το ερευνητικό μέρος της εργασίας, αφού παρατίθεται η μεθοδολογία, αλλά και τα στάδια της ερευνητικής διαδικασίας που προέκυψαν, καθώς και ο συσχετισμός των δεδομένων που συλλέχθηκαν. Το Γ' Κεφάλαιο αποτελεί τον επίλογο της εργασίας, αφού συνοψίζονται τα σημαντικότερα συμπεράσματα που προέκυψαν και συσχετίζονται με αυτά παρόμοιων ερευνών, ενώ περιγράφεται και ο έλεγχος των αρχικών ερευνητικών υποθέσεων. Τέλος, παρατίθενται ορισμένοι περιορισμοί της έρευνας, αλλά και προβληματισμοί που μπορούν να ωθήσουν άλλους ερευνητές στην ενασχόλησή τους με αυτό το θέμα.

Α' Κεφάλαιο: Θεωρητικό Υπόβαθρο

A.1. Greeklish

A.1.1.Ορισμός

Ο όρος «Greeklish» -σπανιότερα χρησιμοποιούνται οι όροι «Greenglish» και «Greekglisch»- είναι μία σύνθετη λέξη, αποτελούμενη από τις αγγλικές λέξεις «Greek» και «English», που σημαίνουν «ελληνικά» και «αγγλικά» αντίστοιχα. Δηλαδή, είναι ένας σύνθετος γλωσσικός τύπος, τα στοιχεία του οποίου προέρχονται από δύο διαφορετικές γλώσσες και μπορεί να περιέχει τα πάντα που θα μπορούσε κανείς να φανταστεί από μία γλώσσα: σύμβολα, τύπους σε δημοτική ή καθαρεύουσα, εκφράσεις αγγλικές, διαφημιστικές εκφράσεις, συνηθισμένες ατάκες, συντομογραφίες, καθώς και σημεία στίξης. Στην καθημερινή γλώσσα, τα ελληνικά με λατινικούς χαρακτήρες αποκαλούνται συνήθως «Φραγκοχώτικα», «Φραγκολεβαντίνικα», λόγω του παρελθόντος του φαινομένου, ή «Greeklish».

Ουσιαστικά, τα Greeklish αποτελούν ένα είδος μεταγραφής, κατά το οποίο, οι χρήστες ηλεκτρονικών συσκευών γράφουν τις ελληνικές λέξεις χρησιμοποιώντας το λατινικό αλφάβητο. Όπως παρατίθεται στο άρθρο του Λιάλιου (2000), ο Ανδρουτσόπουλος αναφέρει ότι «πρόκειται για ένα σύστημα γραφής συμπληρωματικό, περιορισμένο σε ειδικές συνθήκες χρήσης, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι παρεμποδίζεται η δημιουργική γλωσσική χρήση». Πράγματι, τα Greeklish δε συνιστούν ένα ανεξάρτητο γλωσσικό σύνολο, αλλά αποτελούν ένα επικοινωνιακό μέσο «διευκόλυνσης», ένα συμπληρωματικό σύστημα γραφής που χρησιμοποιείται λόγω κάποιας επικοινωνιακής ανάγκης, η οποία συνήθως έχει μια τεχνική/τεχνολογική αφετηρία, αφού τέτοια είναι η μη δυνατότητα γραφής με χρήση του ελληνικού αλφάβητου.

Είναι πλέον γνωστό ότι τα Greeklish, αυτή η υβριδική γλώσσα του Διαδικτύου, η οποία αντικαθιστά τους ελληνικούς χαρακτήρες με λατινικούς, είναι μέρος της καθημερινής ζωής σημαντικού μέρους Ελλήνων χρηστών υπολογιστή συνδεδεμένου στο Internet, αλλά και χρηστών κινητών/smartphones που γράφουν και αποστέλλουν sms με στόχο τη μεταξύ τους επικοινωνία. Αξίζει μάλιστα, να σημειωθεί, πως η χρήση της ψηφιακής αυτής γλώσσας δεν αφορά μόνο στο διαδίκτυο, όπως για παράδειγμα στην ηλεκτρονική αλληλογραφία, ή στις διάφορες σελίδες κοινωνικής δικτύωσης (facebook, twitter, msn, skype, chat rooms, instagram κλπ.), αλλά ταυτόχρονα, η χρήση της είναι ευρεία και σε άλλα μέσα όπως είναι τα tablet, τα κινητά τηλέφωνα και τα ipad.

Σύμφωνα με τον ορισμό της αγγλικής Βικιπαιδείας (wikipedia), τα Greeklish είναι:

«συνδυασμός ελληνικών και αγγλικών λέξεων, γνωστός και ως «Greenglish» ή «Λατινοελληνικά» ή «ASCII Ελληνικό», όπως λέγονται με τεχνολογικούς όρους. «Με άλλα λόγια, είναι η ελληνική γλώσσα γραμμένη με βάση το λατινικό αλφάβητο. Σε αντίθεση με τυποποιημένα συστήματα εκρωμαϊσμού της ελληνικής γλώσσας, τα οποία χρησιμοποιούνται διεθνώς με σκοπό την απόδοση κύριων ονομάτων και τοπωνυμίων ή για βιβλιογραφικούς λόγους, ο όρος «Greeklish» αναφέρεται κυρίως στην άτυπη, ad-hoc πρακτική της ελληνικής γραφής, σε περιβάλλοντα όπου η χρήση του ελληνικού αλφαβήτου είναι τεχνικώς αδύνατη ή δυσκίνητη, ειδικά στα ηλεκτρονικά μέσα. Τα Greeklish χρησιμοποιήθηκαν ευρέως στο Διαδίκτυο, όταν οι Έλληνες επικοινωνούσαν σε

φόρουμ, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, IRC, instant messaging και περιστασιακά με μηνύματα στο κινητό τηλέφωνο, διότι τα παλαιότερα λειτουργικά συστήματα δεν είχαν τη δυνατότητα γραφής στα ελληνικά. Σήμερα, η πλειονότητα του περιεχομένου που σχετίζεται με οτιδήποτε ελληνικό, είναι γραμμένο στα ελληνικά. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο όρος Greeklish χρησιμοποιείται ανεπισημάτως, για να υποδηλώσει τη μη τυπική γλωσσική ποικιλία, η οποία χρησιμοποιείται από δίγλωσσους ομιλητές της αγγλικής και της ελληνικής, δηλαδή ελληνικά με βαριά πρόσμιξη των αγγλικών λέξεων ή το αντίστροφο».

Η αδυναμία αναγνώρισης και υποστήριξης της ελληνικής γλώσσας από τα λογισμικά των ηλεκτρονικών υπολογιστών, τα παλαιότερα χρόνια, οδήγησε στην επικράτηση του λατινικού αλφαβήτου στο Διαδίκτυο και στην υποχρεωτική χρησιμοποίησή του από τους χρήστες. Το παραπάνω, είχε ως αποτέλεσμα την αναγκαιότητα εφεύρεσης ενός νέου τρόπου γραφής και έκφρασης από τους ίδιους τους χρήστες, ο οποίος θα έπρεπε να αναγνωρίζεται από το «σύστημα», δηλαδή να είναι συμβατός με τα λογισμικά που χρησιμοποιούνταν στα τεχνολογικά μέσα, ώστε να επιτυγχάνεται ο επικοινωνιακός τους σκοπός. Έτσι λοιπόν, η μεταγραφή των ελληνικών λέξεων με λατινικούς χαρακτήρες θεωρήθηκε ο πιο εύκολος και καταλληλότερος τρόπος για την επίτευξη της επικοινωνίας μέσω των ηλεκτρονικών συσκευών, με αποτέλεσμα τη δημιουργία των «Greeklish», μιας κωδικοποιημένης γλώσσας με περιορισμένη αρχικά, αλλά αρκετά ευρεία στη συνέχεια, χρήση τους σε οτιδήποτε έχει να κάνει με την τεχνολογία, όπως υπογραμμίζει η Αμπαρτζάκη (2010). (Παρατίθεται στην εξής ιστοσελίδα: <http://www.alexandria-institute.com/el/%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%AF-%CF%84%CF%89%CE%BD-greeklish/>)

A.1.2. Ιστορική αναδρομή

Όπως επισημαίνει ο Ανδρουτσόπουλος τα Greeklish δεν είναι μία γλώσσα. Ο ίδιος θεωρεί ότι «είναι μια παραλλαγή της γραφής που δεν υπήρχε παλιότερα, τουλάχιστον με αυτή τη μορφή» (Λιάλιος Γ., 2000). Πράγματι, αυτός ο γλωσσικός κώδικας δεν εμφανίζεται πρώτη φορά τώρα, αντίθετα είναι μια πρακτική που εμφανίστηκε σε διάφορους τόπους, σε διαφορετικές χρονικές περιόδους και εφαρμόστηκε από διάφορες ελληνικές κοινότητες με διαφορετικούς τρόπους.

Ο Παπαναστασίου (2009), μιλώντας στο 29ο Φεστιβάλ Βιβλίου Θεσσαλονίκης, εξηγεί ότι «η έλλειψη ορθογραφικών λαθών στον Πάπυρο του Δερβενίου, 5ος αι. π.Χ., οφείλεται στην ερασμική τους προφορά, δηλαδή έγραφαν ό,τι άκουγαν» και συνεχίζει, «μέχρι εκείνη την εποχή δεν υπήρχε η έννοια της ορθογραφίας, καθώς ήταν αρκετό για τους ομιλητές να μάθουν τη σχέση μεταξύ γραμμάτων και ήχων, για να μπορέσουν να γράψουν τη γλώσσα».

Η ιδέα της χρήσης του λατινικού αλφάβητου για τη γραφή της ελληνικής γλώσσας, χρονολογείται από τη βυζαντινή εποχή. Για τη γλώσσα αυτή, στο παρελθόν χρησιμοποιήθηκε και ο όρος «Φραγκολεβαντίνικα», αφού έχουν βρεθεί πολλά ελληνικά βιβλία γραμμένα με λατινικούς χαρακτήρες από τους Λεβαντίνους της Σμύρνης. Οι «Λεβαντίνιοι» ήταν πληθυσμοί Καθολικών της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και, σύμφωνα με τον Ανδρουτσόπουλο (1999), ήταν αυτοί που είχαν γεννηθεί στην Ανατολή και έμεναν στη Σμύρνη. Οι «μητρικές» τους γλώσσες ήταν τα Ιταλικά και τα Γαλλικά, αλλά το ελληνοορθόδοξο στοιχείο που κυριαρχούσε στη Μ. Ασία, τους οδήγησε στην εκτεταμένη

χρήση της δημοτικής ελληνικής στον προφορικό τους λόγο. Ενώ οι Λεβαντίνοι γνώριζαν και μιλούσαν πολύ καλά ελληνικά, όταν έγραφαν, κυρίως επιστολές για θρησκευτικά θέματα, χρησιμοποιούσαν λατινικούς χαρακτήρες, διότι δυσκολεύονταν με την ελληνική ορθογραφία. Την ίδια περίοδο, μάλιστα, έγινε απόπειρα να εκδοθεί ελληνική εφημερίδα με λατινικό αλφάβητο.

Ακόμη, όπως προαναφέρθηκε, τα Greeklish χαρακτηρίζονται από ορισμένους και «Φραγκοχιώτικα», αφού υποδηλώνουν τη χρήση τους και από τους Χιώτες, τους Έλληνες της Κάτω Ιταλίας, αλλά και από ξένους εμπόρους, οι οποίοι χρησιμοποιούσαν τα λατινοελληνικά στα γράμματα και στα τηλεγραφήματά τους (Ανδρουτσόπουλος, 1999). Κατά τον 18^ο αιώνα, στη Χίο, χρησιμοποιούσαν τα «φραγκοχιώτικα», δηλαδή το λατινικό αλφάβητο για την ελληνική γραφή, κυρίως σε θρησκευτικά θέματα και επιστολές. Αυτή η «γλώσσα» χρησιμοποιούνταν και από Έλληνες για να επικοινωνήσουν γραπτώς με άλλους Έλληνες που κατοικούσαν στη Σμύρνη ή και στο εξωτερικό, όπως στο Λονδίνο. Η χρήση αυτή ονομάζεται ακόμα «Φραγκοχιώτικα», λόγω της πολύ σημαντικής παρουσίας καθολικών ιεραποστόλων στο νησί της Χίου.

Μία ιδέα για την ιστορία των Greeklish, που εξηγεί και τις ονομασίες «φραγκοχιώτικα» και «φραγκολεβαντίνα», μας δίνει ο Κώστας Καρθαίος σε κείμενό του το 1934, το οποίο στηρίζεται σε κείμενο του Φώτου Γιοφύλλη στο περιοδικό «Πρωτοπορία» και παρουσιάζεται στο άρθρο του Γ. Ανδρουτσόπουλου στο «Βήμα»:

«Υπάρχουν κείμενα της βυζαντινής εποχής γραμμένα με λατινικούς χαρακτήρες. Επίσης, στην Κρήτη και στην Κύπρο κατά τον Μεσαίωνα τα λαϊκά τραγούδια γράφονταν με λατινικούς χαρακτήρες. Αργότερα, από το 1800, πολλά ελληνικά βιβλία τυπώθηκαν στη Σμύρνη με λατινικούς χαρακτήρες. (...) Εξάλλου στη Σμύρνη έγινε απόπειρα να κυκλοφορήσει ελληνική εφημερίδα γραμμένη με λατινικούς χαρακτήρες. Οι Λεβαντίνοι της Σμύρνης, που μιλούσαν όλοι ελληνικά αλλά δυσκολεύονταν να μάθουν την απελπιστική ορθογραφία μας, χρησιμοποιούσαν πάντα τους λατινικούς χαρακτήρες για να γράψουν τα ελληνικά. Αργότερα, τους μιμήθηκαν οι Χιώτες και άλλοι έμποροι του εξωτερικού που έγραφαν τα γράμματα και τα τηλεγραφήματά τους στα ελληνικά αλλά με λατινικούς χαρακτήρες. Αυτή η φραγκοχιώτικη γλώσσα χρησιμοποιούνταν και από Έλληνες για να γράψουν σε άλλους Έλληνες που κατοικούσαν στη Σμύρνη, στο Λονδίνο ή αλλού. Αυτός ο τρόπος γραφής εξακολουθούσε να επιβιώνει πολύ αργότερα και τον συναντάμε αρκετά συχνά στα τηλεγραφήματα των Ελλήνων του εξωτερικού» (Ανδρουτσόπουλος, 1999).

Ο Καρθαίος και ο Γιοφύλλης, μαζί με άλλους διανοούμενους της εποχής (Μένος Φιλήντας, Δημήτρης Γληνός, Νίκος Χατζηδάκης κ.ά.), έθεσαν ζήτημα μεταρρύθμισης της γραφής της ελληνικής γλώσσας και επιζητούσαν την αποκλειστική χρήση λατινικών χαρακτήρων για τη γραφή της νέας ελληνικής γιατί πίστευαν ότι μ' αυτό τον τρόπο θα την έκαναν μοναδική. Συγκεκριμένα, όπως υπογραμμίζει ο ίδιος ο Καρθαίος ήθελαν, λοιπόν, «να συμπέσει η αλλαγή του αλφαβήτου με την εισαγωγή της φωνητικής ορθογραφίας».

Επιπρόσθετα, υπάρχουν αρκετά δείγματα από αυτόγραφα χειρόγραφα της Αναγέννησης, όπου ελληνικά κείμενα είναι γραμμένα με αυτόν τον τρόπο, όπως π.χ. η κωμωδία "Fortounatos" από τον Μάρκο Αντώνιο Φώσκολο (1655). Σώζονται επίσης δείγματα από βιβλία τυπωμένα με τέτοιο τρόπο, όπως το βιβλίο "I Mera του Hristianou", που φυλάσσεται σήμερα στο Βενετικό Μουσείο της Νάξου. Όπως είναι φανερό από τα παραπάνω, τα

Greeklish δεν αποτελούν πρωτοτυπία της εποχής μας. Αυτό επιβεβαιώνεται ακόμη, από το γεγονός ότι η τραγωδία «Ερωφίλη» του Γεωργίου Χορτάτση, ένα από τα σπουδαιότερα έργα της κρητικής λογοτεχνίας από την εποχή της Βενετοκρατίας, είναι γραμμένη με το λατινικό αλφάβητο (Παπαναστασίου, 2009) όπως και «Η θυσία του Αβραάμ» του Βιτσέντζου Κορνάρου.

«Κάπου 70 χρόνια αργότερα, τα φραγκοχιώτικα εμφανίζονται «με το ζόρι» στην ελληνική γλωσσική πραγματικότητα. Από τις αρχές της δεκαετίας του '90 Έλληνες της Ελλάδας και του εξωτερικού τα χρησιμοποιούν στην ηλεκτρονική επικοινωνία μέσω του Διαδικτύου.» (Ανδρουτσόπουλος, 1999). Η διείσδυση της τεχνολογίας και κυρίως των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην καθημερινότητά μας και κατ' επέκταση στο σχολείο, την εργασία και σε άλλες πτυχές της ζωής μας έφερε και την καθιέρωση των Greeklish ως τρόπο επικοινωνίας μεταξύ των Ελλήνων χρηστών. Η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας και του διαδικτύου στη διδακτική πράξη και η ευρεία και αλόγιστη χρήση τους, επηρεάζει, όπως είναι φυσικό, και τις γλωσσικές επιλογές των νέων. Στο παρελθόν, η δυσκολία αναγνώρισης των ελληνικών χαρακτήρων από τα υπολογιστικά συστήματα αποτέλεσε τροχοπέδη για τη διάδοση και χρήση της ελληνικής γλώσσας, αλλά ταυτόχρονα, αποτέλεσε και μια αφορμή για την κυριαρχία των Greeklish. Όμως, η τεχνολογία εξελίσσεται συνεχώς και φυσικά, κι αυτό το πρόβλημα εξαλείφθηκε το 2001, όταν πλέον όλες οι σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες, που χαρακτηρίζονταν ως προηγμένες, υποστήριζαν όλα τα διεθνή πρότυπα κωδικοποίησης χαρακτήρων των εθνικών γλωσσών των χρηστών τους και πολύ περισσότερες γλώσσες, μεταξύ των οποίων και τα ελληνικά, με αποτέλεσμα να είναι πιο εύκολη η επικοινωνία μεταξύ των Ελλήνων στη μητρική τους γλώσσα στο Διαδίκτυο και να μην υφίσταται πλέον η ανάγκη της μεταγραφής με Greeklish.

Παρ' όλα αυτά, στις μέρες μας, τα Greeklish αποτελούν την πιο συχνή «διάλεκτο» για ένα μέρος των Ελλήνων χρηστών του διαδικτύου, με στόχο την μεταξύ τους επικοινωνία και αφορά στον γραπτό τους λόγο κι όχι στην προφορική τους έκφραση. Η διαφορά τους με ανάλογες περιπτώσεις στο παρελθόν, όπως τα φραγκοχιώτικα ή τα φραγκολεβαντίτικα τον 19ο αιώνα, είναι ότι σε αυτήν την περίπτωση το κύριο μέσο είναι το Ίντερνετ και όχι τα γραπτά κείμενα ή οι επιστολές ενώ παράλληλα, το λατινο-ελληνικό αλφάβητο δεν χρησιμοποιείται σε επίσημα έγγραφα ή σε επίσημη αλληλογραφία ή σε μηνύματα τα οποία απευθύνονται σε άτομα κύρους, όπως στο παρελθόν (Ρίτσου, 2012). Επιπλέον, χρησιμοποιούνται ευρέως και κατά τη γραπτή επικοινωνία μέσω κινητών τηλεφώνων με σύντομα μηνύματα (SMS), ενώ έχουν εμπλουτιστεί με αρκετά σύμβολα και συντομογραφίες. (Μουστάκα Θ. κ.α., 2009) Οι τρεις επικρατέστεροι λόγοι χρήσης των Greeklish στη σύγχρονη εποχή αποτελούν: η συνήθεια και η ταχύτητα (Βαλασάκης, 2001) καθώς και η μη αλλαγή της γλώσσας πληκτρολογίου λόγω κεκτημένης ταχύτητας ή λόγω πλήξης (Ρίτσου, 2012).

Η Freiermuth (2001: 196, όπως παρατίθεται στο άρθρο «Some distinctive lexical features of Netspeak», από την Hadžiahmetović-Jurida, 2007: 193-210) προσθέτει ότι οι δεξιότητες που πρέπει να αναπτύξει ένας χρήστης υπολογιστή κατά τη συνομιλία του με άλλους χρήστες, σχετίζονται με το πληκτρολόγιο και συγκεκριμένα, είναι αναγκαία η επιδεξιότητα, η ταχύτητα και η ακρίβεια. Πάντως, «αυτό που είναι πραγματικά αξιοσημείωτο», όπως ισχυρίζεται ο Crystal (2001: 242, στο άρθρο «Some distinctive lexical features of Netspeak»,

από την Hadžiahmetoviü-Jurida, 2007: 193-210) «είναι ότι τόσο πολλοί άνθρωποι έχουν μάθει τόσο γρήγορα να προσαρμόσουν τη γλώσσα τους για την κάλυψη των απαιτήσεων των νέων καταστάσεων, και να αξιοποιούν τις δυνατότητες του νέου μέσου, ώστε δημιουργικά καταφέρνουν να σχηματίσουν νέες περιοχές της έκφρασης.»

Ακόμη, το 2000 εκδόθηκε από τον Γ. Ανδρουτσόπουλο το πρώτο βιβλίο γραμμένο σε Greeklish, μιμούμενο τη μορφή e-mail, με τον τίτλο «Exegesis», ένα μυθιστόρημα για την Τεχνητή Νοημοσύνη, το οποίο περιγράφει ένα λογισμικό που αποκτά τη δική του προσωπική «βούληση». Αυτή η ειδική λατινοελληνική έκδοση του Exegesis είναι ένα πείραμα που θέτει ερωτήσεις διαφορετικές, ανάλογα με την προεμπειρία των αναγνωστών στη γραφή των ελληνικών με λατινικούς χαρακτήρες. Τέλος, εξαιτίας της συχνής χρήσης των Greeklish, οι επιστήμονες οδηγήθηκαν στην κατασκευή λογισμικών τα οποία θα ήταν σε θέση να μεταγράφουν αυτόματα τους λατινικούς χαρακτήρες ενός κειμένου σε ελληνικούς και το αντίστροφο («Greeklish converter»).

Υπάρχει, βέβαια, και το διεθνές πρότυπο μεταγραφής των ελληνικών, που έχει υιοθετηθεί από τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ), γνωστό ως ΕΛΟΤ/ ISO 8432, το οποίο, όμως, είναι άγνωστο στον περισσότερο κόσμο, αφού δε διδάσκεται πουθενά (Ανδρουτσόπουλος, 2000). Ο κώδικας ΕΛΟΤ 928, για το ελληνικό αλφάβητο, αποτελεί επέκταση του ASCII, δηλαδή του Αμερικανικού Πρότυπου Κώδικα για Ανταλλαγή Πληροφοριών, του κωδικοποιημένου αυτού συνόλου χαρακτήρων του λατινικού αλφάβητου. Στον κώδικα ΕΛΟΤ 928, οι πρώτοι 128 χαρακτήρες είναι σχεδόν όμοιοι με τους αντίστοιχους του ASCII, ενώ στους επόμενους 128 έχουν τοποθετηθεί τα γράμματα του Ελληνικού αλφαβήτου (κεφαλαία, πεζά, τονούμενα) και άλλα σύμβολα.

A.1.3. Τύποι Μεταγραφής

Όσον αφορά στα λατινο-ελληνικά, ο Μπουντουρίδης σημειώνει ότι

«δεν πρόκειται για μια νέα γλώσσα, αλλά για έναν τρόπο γραφής των ελληνικών που στηρίζεται στο αλφάβητο μιας άλλης γλώσσας. Πρόκειται, στην ουσία για το αποτέλεσμα ενός «συμβιβασμού», μιας «διαπραγμάτευσης» μεταξύ των Ελλήνων χρηστών του Internet, από τη μια, και της αγγλόφωνης τεχνολογίας του Internet, από την άλλη». (Απόσπασμα στο άρθρο της Σταμάτη, 1999).

Βασικό χαρακτηριστικό των Greeklish αποτελεί το ότι πολλά ελληνικά γράμματα (φωνήεντα, σύμφωνα) και συνδυασμοί γραμμάτων (δίψηφα, δίφθογγοι) αποδίδονται με δύο, τρεις ή και τέσσερις διαφορετικούς τρόπους (Ανδρουτσόπουλος, 2000). Η μεταγραφή δε βασίζεται μόνο στη χρήση των λατινικών γραμμάτων, αλλά συμπληρώνεται και με άλλα σύμβολα του ηλεκτρολογίου του υπολογιστή, όσα βέβαια κρίνει ο χρήστης ότι προσομοιάζουν περισσότερο στην οπτική απεικόνιση του ελληνικού αλφάβητου, γεγονός που συνεπάγεται μια μεγάλη ανομοιογένεια και ποικιλία όσον αφορά στη λατινική μεταγραφή των ελληνικών χαρακτήρων. Το κυριότερο χαρακτηριστικό των Greeklish είναι ο ασυνεπής τρόπος μεταγραφής των ελληνικών γραμμάτων στα λατινικά. Συγκεκριμένα, παρατηρείται έλλειψη ενός μοναδικού και τυποποιημένου τρόπου μεταγραφής των ελληνικών μέσω του λατινικού αλφαβήτου, ακόμα και στο πλαίσιο μιας λέξης (Chalamandaris et al., 2004). Άλλωστε, δεν έχει διαμορφωθεί κάποια συγκεκριμένη «νόρμα» που να κατευθύνει τους χρήστες για να την ακολουθούν πιστά, δηλαδή δεν υπάρχει συγκεκριμένο και καθορισμένο

λατινο-ελληνικό αλφάβητο, με αποτέλεσμα η μεταγραφή να μην βασίζεται σε συγκεκριμένα κριτήρια, αλλά να απορρέει από τον αυτοσχεδιασμό των ίδιων των χρηστών και την ιδιοσυγκρασία τους, ώστε να εντοπίσουν την καλύτερη δυνατή λύση: εκείνη που θα αποδίδει καλύτερα το ελληνικό αλφάβητο, είτε οπτικά, είτε φωνητικά και θα ανταποκρίνεται σ' αυτό που θέλουν να εκφράσουν. Καθώς ο τρόπος γραφής Greeklish προέκυψε από τις αυτενέργειες των μεμονωμένων χρηστών, είναι φυσικό να διέπεται από μια υποκειμενικότητα που δεν υπακούει σε κάποιον κοινά αποδεκτό κανόνα όσον αφορά στην επιλογή των χαρακτήρων που μεταγράφονται από τα ελληνικά στα λατινικά, με αποτέλεσμα την ορθογραφική ποικιλότητα.

Ο Ανδρουτσόπουλος επισημαίνει ότι

«Η χρήση των διαφόρων «τύπων» μεταγραφής δεν έχει άμεση συνάρτηση με τον κοινωνικό χαρακτήρα του ατόμου, όχι τουλάχιστον με την κλασική έννοια (π.χ. φύλο, μόρφωση, καταγωγή), γιατί δεν υπάρχει κανόνας ώστε να υπάρξει και απόκλιση. Αυτό που φαίνεται μέσα από τις έρευνες που έχω κάνει είναι ότι εξελίσσονται "τοπικές" νόρμες, δηλαδή μεμονωμένες παρέες που συγκλίνουν σταδιακά σε κάποιο σημείο. Είμαστε, όμως, ακόμα σε μια γλωσσολογική "σουπα", που παραταύτα είναι ωραία, ελευθεριακή. Ίσως είναι δύσκολη αρχικά για όσους δεν την έχουν συνηθίσει, αλλά έχει την ελευθερία την έκφρασης της ιδιοσυγκρασίας, έχει τη δική της ιδεολογία». Παρ' όλα αυτά, όμως, η ανομοιογένεια που παρουσιάζεται, δεν είναι τυχαία, αντίθετα, η ανάλυση δείχνει σαφείς κανονικότητες στη σύσταση μεταγραφικών συστημάτων (Ανδρουτσόπουλος, 2001). Μάλιστα, η Σαραφίδου (υπό έκδοση) θεωρεί πως δεν έχουμε απλώς μία διαδικασία μεταγραφής από το λατινικό αλφάβητο στο ελληνικό, αλλά μία διαδικασία προσαρμογής που πραγματοποιείται με ορθογραφικούς όρους.

Τα Greeklish μπορεί να είναι ορθογραφικά, δηλαδή να ακολουθούν τους κανόνες της ελληνικής, ιστορικής ορθογραφίας, ή να είναι φωνητικά, δηλαδή να σκοπεύουν στη φωνητική απόδοση των ελληνικών, να γράφονται απλοποιημένα με αντικατάσταση των ελληνικών χαρακτήρων συνήθως από έναν μόνο, ομόηχο, λατινικό χαρακτήρα. Η χρήση έχει καθιερώσει τρεις βασικούς τρόπους γραφής σε Greeklish (Ανδρουτσόπουλος 2001):

1. Φωνητική μεταγραφή: αποδίδει την προφορική γλώσσα και απλοποιεί την ιστορική ελληνική ορθογραφία με γνώμονα την απόδοση των ελληνικών φθόγγων, π.χ. «ξέρω» ως «ksero», «χάρη» ως «chari», «είστε» ως «iste» (Ανδρουτσόπουλος, 2001). Σ' αυτή λοιπόν την περίπτωση, η λέξη «είτε θα αποδοθεί απλώς φωνητικά, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ούτε το ελληνικό ορθογραφικό σύστημα, ούτε η ξενική ορθογραφία συντελώντας στην απλογράφηση» (Σαραφίδου, υπό έκδοση).

2. Οπτική μεταγραφή: σε αντίθεση με τη φωνητική, αντιγράφει κατά το δυνατό την ιστορική ορθογραφία προσπαθώντας να προσαρμοστεί μορφολογικά στο ελληνικό κλιτικό σύστημα (Σαραφίδου, υπό έκδοση). Γνώμονάς της είναι η οπτική αναπαράσταση των ελληνικών φθογγόσημων, δηλαδή η μορφή των γραμμάτων, που οδηγεί σε κάπως ανορθόδοξες λύσεις, όπως στην απόδοση του «θ» ως «8» ή «0», του «ξ» ως «3», του «η» με το λατινικό «n». Π.χ. «ξέρω» ως «kserw» ή «3erw», «χάρη» ως «xarh» ή «xarn», «είστε» ως «eiste» (Ανδρουτσόπουλος, 2001).

3. Θεσιακή μεταγραφή-μεταγραφή πληκτρολογίου: βασίζεται στη θέση των χαρακτήρων στο πληκτρολόγιο κι έχει ως γνώμονα την οπτική αναπαράσταση των ελληνικών φθογγόσημων,

αλλά ταυτόχρονα και την διατήρηση των αντιστοιχιών του πληκτρολογίου. Διαφέρει από το οπτικό σύστημα μόνο σε ορισμένα γράμματα* αποδίδει π.χ. το «ξ» με το λατινικό «j» αντί για «x» ή «3» που συνηθίζονται στο οπτικό σύστημα, π.χ. «ξέρω» ως «jerw».

Τέλος, ο πίνακας I (Ανδρουτσόπουλος, 2000) συνοψίζει τις πιο συνηθισμένες μεταγραφές οκτώ γραφημάτων τα οποία μπορούν να «προσαρμοστούν» και στους τρεις μεταγραφικούς τύπους και να χρησιμοποιηθούν ανάλογα με τη διάθεση και τον επικοινωνιακό σκοπό του χρήστη.

Πίνακας I. Τύποι Μεταγραφής

	η	υ	ω	Ου	θ	ξ	χ	ψ
φωνητική	i	i / u	o	u / ou	th	x / ks	ch / h / x	ps
ορθογραφική	h / n	y / u	w / v	oy / ou	8 / 0	ks / 3	x	ps
πληκτρολογίου	h	y	w / v	Oy	u / q	j	x	c

Αρκετοί χρήστες των Greeklish ακολουθούν με συνέπεια ένα σύστημα. Όποιος λ.χ. απλοποιεί το «ω», κατά πάσα πιθανότητα απλοποιεί και το «η». Αντίθετα, όποιος μεταγράφει το «ξ» και το «θ» ως «3» και «8», κατά κανόνα ακολουθεί το οπτικό σύστημα και για το «η» και το «ω». Έτσι, μεταγραφές όπως «3erh» (ξερή) και «Οθων» (Οθων) έχουν σύστημα, αλλά μεταγραφές όπως «3anthi» (ξανθή) ή «8iriodhs» (θηριώδης) όχι. Πολλοί, όμως, (Ανδρουτσόπουλος, 2000) είναι κι αυτοί που δεν είναι απόλυτα συνεπείς ως προς το σύστημα μεταγραφής που ακολουθούν, με αποτέλεσμα, ενώ μπορεί εύκολα να διαπιστωθεί ο μεταγραφικός προσανατολισμός των χρηστών, να υπάρχει δυσκολία να αντιληφθεί κανείς ποιες επιλογές συνδυάζει ο χρήστης στην πράξη και ποιες όχι. Ορισμένες, βέβαια, λέξεις είναι ιδιαίτερα δύσκολες στη μεταγραφή τους, π.χ. η λέξη «διεύθυνση» μπορεί να αποδοθεί με πάνω από 20 διαφορετικούς τρόπους. Πάντως, ο περισσότερος κόσμος χρησιμοποιεί ένα «μικτό» σύστημα, που συνδυάζει το θέμα της ορθογραφίας με τη φωνητική απόδοση, χωρίς η γραφή να έχει ισχυρή τυποποίηση. (Ανδρουτσόπουλος, 2001). Τέλος, ο Ανδρουτσόπουλος (1999) σε ανακοίνωσή του σχετικά με τη λατινο-ελληνική ορθογραφία στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο κάνει λόγο για τη χρήση των Greeklish και τις στάσεις απέναντι σ'αυτά, επισημαίνοντας έντονα το γεγονός πως «ορισμένοι οπαδοί της ορθογραφικής απόδοσης θεωρούν την φωνητική μεταγραφή «ανορθόγραφη», «άσχημη» ή «αγγλοπρεπή», ενώ αντίστροφα, ορισμένοι χρήστες φωνητικής μεταγραφής θεωρούν την ορθογραφική αναπαράσταση των ελληνικών «μάταιο κόπο» ή ακόμα και τερατόμορφη.»

A.1.4. Επίδραση των Greeklish στην ορθογραφική ικανότητα των μαθητών

Η αντίληψη που κυριαρχεί για το φαινόμενο των «Greeklish» είναι ότι η ευρεία χρήση τους οδηγεί στην αλλοίωση του ελληνικού αλφαβήτου και στην αντικατάστασή του από το λατινικό, σε σωρεία ορθογραφικών λαθών και στη μερική απώλεια της μητρικής γλώσσας. Για πολλούς, όπως γίνεται γνωστό στην ερευνητική εργασία μαθητών του 2^{ου} Λυκείου Λευκάδας, η αντικατάσταση των ελληνικών χαρακτήρων με λατινικούς συνιστά μία μορφή

«γλωσσικής αποικιοποίησης», δηλαδή μια μορφή άλωσης της ελληνικής (και όχι μόνο) γλώσσας από την αγγλική. Πρόκειται για μια διαδικασία σταδιακής εξοικείωσης των Ελλήνων χρηστών με τους χαρακτήρες της αγγλικής, κάτι που τους απομακρύνει από τα αντίστοιχα σύμβολα της ελληνικής. Μάλιστα, αρκετοί είναι αυτοί που πιστεύουν ότι πολλοί χρήστες χρησιμοποιούν τα Greeklish όχι μόνο λόγω εξοικείωσης μαζί τους στο διαδίκτυο, ή για ταχύτερη επικοινωνία, αλλά και επειδή θεωρούν φυσιολογικό να χρησιμοποιούν την αγγλική γλώσσα (έστω και σε επίπεδο χαρακτήρων/ συμβόλων) στο πλαίσιο της γενικευμένης τάσης τους να αφομοιώνουν και να υιοθετούν ξενικά πρότυπα και στοιχεία.

Όπως πολλοί επισημαίνουν, η χρήση των Greeklish επηρεάζει και την ορθή εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Αποτελεί κοινή παραδοχή ότι η μορφολογία της ψηφιακής γλώσσας είναι αρκετά χαλαρή και μεταβαλλόμενη. Έτσι, θεωρούν, ότι η ψηφιακή γλώσσα γίνεται το όχημα για πλημμελή εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, αλλά και καταφύγιο πολλών ανορθόγραφων συμπατριωτών μας, που καλύπτουν την αδυναμία τους κάτω από το άλλοθι των Greeklish. Την αρνητική επίδραση των Greeklish στις σχολικές επιδόσεις και συγκεκριμένα, στην ορθογραφική ικανότητα των μαθητών καταγράφει και η έρευνα που διενήργησε το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Μακεδονίας και παρουσιάστηκε στο συνέδριο με θέμα «Η διδασκαλία της ελληνικής ως πρώτης μητρικής ως δεύτερης/ξένης».

Μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι η λατινοελληνική γραφή αδυνατεί να αποδώσει την πλούσια μορφολογία της ελληνικής γλώσσας, με αποτέλεσμα να επηρεάζει αρνητικά την ορθογραφική ικανότητα των Ελλήνων χρηστών του Διαδικτύου. Ενδεικτικό παράδειγμα της αδυναμίας αυτής είναι μια λέξη γραμμένη στα ελληνικά, η οποία περιέχει κάποιο από τα γραφήματα «ι», «η», «υ», «οι», «ει» και τα οποία αποδίδονται φωνητικά με τον ίδιο ήχο. Στην περίπτωση αυτή, η γραφή των Greeklish προσφέρει μόνο το γράμμα «i» με προφανείς απώλειες για την ορθογραφική αρτιότητα της λέξης (παράδειγμα «κίνηση», «kinisi»). Η εν λόγω αδυναμία αφορά στη μεταγραφή των Greeklish σε ελληνικά και το αντίθετο (Chalamandaris et al., 2004). Στα Greeklish κείμενα, κατά τη φωνητική διατύπωση, παρατηρείται το φαινόμενο του «ιωτακισμού», όπου όλα τα: η, ι, ει, οι, υι, ι, αντικαθιστώνται για λόγους ταχύτητας στην πληκτρολόγηση (ή κεκαλυμμένης ανορθογραφίας) από τον λατινικό χαρακτήρα «i». Παρομοίως, τα ελληνικά: «ο» και «ω», μεταγράφονται στο λατινικό «o». Αυτή η συνήθεια μπορεί να έχει ως ενδεχόμενο αποτέλεσμα την κατάργηση της ιστορικής ορθογραφίας και την απλοποίηση ή την εξασθένιση της έγγραφης αποτύπωσης της γλώσσας. Τα παραπάνω γίνονται κατανοητά αν μελετήσει κανείς και τον πίνακα 2 που ακολουθεί (Ανδρουτσόπουλος, 1998), τον οποίο αν λάβει υπόψη του θα οδηγηθεί σε ανάλογα συμπεράσματα και για άλλα γραφήματα της νεοελληνικής γλώσσας.

Πίνακας 2. Ορθογραφική και φωνητική μεταγραφή		
ΓΡΑΦΗΜΑ	ΜΕΤΑΓΡΑΦΗ	
	ορθογραφική	φωνητική
η	h	i
υ	y	i

ω	w, v	o
ου	ou, oy	u
αι	ai	e
ει	ei	i
οι	oi	i
αυ, ευ /ef/	ay, ey	af, ef
β	b	v
γ	g	gh, j, y
δ	d	dh, th
μπ /b/	mp	b
ντ /d/	nt	d
ξ	ks, x	x
χ	x	ch, h

Μάλιστα, αρκετοί θεωρούν ότι τα Greeklish δε μπορούν να υποκαταστήσουν το ελληνικό αλφάβητο, αφού στα λατινικά δε συμπεριλαμβάνεται ο τόνος κι επομένως, δε μπορεί να αναπαραστήσει ένα βασικό λειτουργικό χαρακτηριστικό της ελληνικής γλώσσας: τον δυναμικό τόνο στην εκφορά των λέξεων. Έτσι, όταν οι νέοι «εθιστούν» σε έναν τρόπο γραφής χωρίς να χρησιμοποιούν τόνους, αυτό μπορεί να επηρεάσει τη γραπτή τους έκφραση και στον επίσημο λόγο με χαρακτηριστική την απουσία τόνων και σημείων στίξεως. Επίσης, είναι πολύ συχνό φαινόμενο οι νεαροί να χρησιμοποιούν εικόνες ή διάφορα άλλα ακρώνυμα για να επικοινωνήσουν γρήγορα και άμεσα. Αυτά συμπεριλαμβάνουν τα εικονίδια συναισθημάτων (emoticons) και τα ακρώνυμα. Τα emoticons είναι εικονίδια τα οποία στόχο έχουν να εκφράσουν κάποια συναισθήματα. Μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα emoticon πληκτρολογώντας τον κατάλληλο συνδυασμό χαρακτήρων (π.χ. ο συνδυασμός :-) σημαίνει «χαμόγελο»). Τα ακρώνυμα είναι συνδυασμοί πλήκτρων για συντομογραφία λέξεων ή ακόμα και προτάσεων (π.χ. ο συνδυασμός POS σημαίνει «Parent Over Shoulder»).

Τέλος, άξια αναφοράς είναι και η άποψη του Τσολάκη, ο οποίος κάνει λόγο για την εισβολή των Greeklish στη ζωή μας γενικότερα και στο σχολείο, ειδικότερα, επισημαίνοντας τον κίνδυνο που ελλοχεύει, αλλά παράλληλα, προσπαθεί να «αφυπνίσει» τους αρμόδιους φορείς.

«Οι νέοι αναμειγνύουν τα Greeklish με την ελληνική γλώσσα, με λέξεις από άλλες γλώσσες, με δικά τους λεκτικά κατασκευάσματα και εθίζονται σ' αυτό. Το σχολείο δεν πρέπει να επιτρέψει την είσοδο αυτών των λέξεων στη σχολική γλώσσα.» «Τα Greeklish,» καταλήγει, «είναι μια ιδιόλεκτος από τις πολλές που έχουμε στη γλώσσα μας. Δεν την καταστρέφει, αλλά σαν νέο παιχνίδι είναι δελεαστικό για τα παιδιά, και το σχολείο πρέπει

να λάβει τα μέτρα του. Η γλώσσα μας δεν κινδυνεύει από τα Greeklish, αλλά από την έλλειψη παιδείας» (Απόσπασμα στο άρθρο Τσιγγανά, 2011).

Μπορεί οι αρνητικές απόψεις που ήδη παρατέθηκαν, για τη χρήση των Greeklish και τον αντίκτυπό τους στην ορθογραφία να κυριαρχούν, όμως στην πραγματικότητα δεν έχει αποδειχθεί, ακόμη, η αρνητική επίδρασή τους στην ορθογραφική ικανότητα και γραπτή έκφραση των μαθητών.

A.1.5. Απόψεις για τα Greeklish

Η χρήση των Greeklish έχει προκαλέσει αντιδράσεις και ατελείωτες συζητήσεις, όχι μόνο από τον ακαδημαϊκό χώρο, αλλά και από το χώρο των σχολείων, για το εάν η χρήση τους απειλεί την ελληνική γλώσσα. Πολλοί είναι οι εκπαιδευτικοί και οι γλωσσολόγοι που ανησυχούν για το μέλλον της ελληνικής γλώσσας από τη χρήση των Greeklish, ενώ αρκετοί είναι κι αυτοί που βρίσκουν θετικές πλευρές στη χρήση τους. Η μεγαλύτερη ανησυχία επικεντρώνεται στον τομέα της ορθογραφικής γνώσης των ελληνικών, που τείνει να συρρικνώνεται, καθώς και στον τομέα του τονισμού των λέξεων, στον οποίο δε δίνεται καμία σημασία κατά την διάρκεια γραφής των λατινο-ελληνικών. Από την άλλη πλευρά, εκείνοι που τάσσονται υπέρ των λατινο-ελληνικών πιστεύουν ότι τα Greeklish είναι απλώς ένας εύκολος τρόπος επικοινωνίας μέσω του Διαδικτύου, χωρίς ιδιαίτερες επιπτώσεις στην καθεαυτή ελληνική γλώσσα (Βαλασάκης, 2011).

Χαρακτηριστικά, σήμα κινδύνου έχει εκπεμφθεί από σαράντα ακαδημαϊκούς, οι οποίοι, μέσω της διακήρυξής τους, εκφράζουν την έντονη ανησυχία τους και την πρόθεσή τους να αντισταθούν για να διασώσουν την ελληνική γλώσσα από την απαλοιφή της από το λατινικό αλφάβητο. Πιο συγκεκριμένα, μέσα από τη διακήρυξή τους (<http://www.netschoolbook.gr/gracademy.html>), υπογραμμίζουν την αυξημένη τάση των νέων να χρησιμοποιούν τα Greeklish, γεγονός που θα επιφέρει ένα «καίριο πλήγμα κατά της ελληνικής σκέψης και όλων των πτυχών του ελληνικού πολιτισμού που εκφράζονται με γραπτά κείμενα», όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν. Θεωρούν ότι η συνεχής αντικατάσταση των ελληνικών με λατινικούς χαρακτήρες επηρεάζει την «αρχαιότητα αλλά πάντα σύγχρονη και ζώσα» ελληνική γλώσσα, που έδωσε σάρκα και οστά στην λατινική, αλλά και στις κυριότερες ευρωπαϊκές γλώσσες, γι' αυτό θεωρούν ότι με τη χρήση του λατινο-ελληνικού αλφάβητου τη μειώνουμε και την υποτιμούμε. Τέλος, τονίζουν ότι είναι ανόσιο και ανόητο να αντικαθιστούμε το ελληνικό αλφάβητο με το λατινικό κι ότι «είναι αδιανόητο να δεχθούμε ως Έλληνες τη μεταμφίεση της γραφής μας με την κατάργηση πολλών γραμμάτων της που δεν πέρασαν στο λατινικό αλφάβητο, και με την αντικατάστασή τους από άλλα υποτίθεται ηχητικώς παραπλήσια γράμματά του.». Όπως είναι φανερό, πίσω από τη διακήρυξη αυτή κρύβεται ο φόβος για τη «φθορά» και «παραφθορά» της ελληνικής γλώσσας από τις ξένες λέξεις που δανείζεται, φαινόμενο που πολλοί ονομάζουν «γλωσσική υποδούλωση» (Μαυρίκιος, 2001).

Στη διακήρυξη των ακαδημαϊκών αυτών για την ελληνική γλώσσα, έρχεται να απαντήσει η καθηγήτρια Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης στο Πανεπιστήμιο Αθηνών Άννα Φραγκουδάκη, η οποία τους κατακρίνει εξηγώντας τα εξής:

«Οι ακαδημαϊκοί διαδίδουν ένα ψεύδος, δεδομένου ότι δεν υπάρχει τάση αντικατάστασης του ελληνικού αλφαβήτου, αφού η τεχνική λύση τόσο στα προγράμματα των υπολογιστών

όσο και στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, στο Ίντερνετ ή στα κινητά, έχει πλέον δοθεί. Αυτές οι ετεροχρονισμένες αντιδράσεις εκφράζουν τη συντηρητική εκείνη λογική, βάσει της οποίας η τεχνολογία θα μας καταστρέψει».

Όσο για την επισήμανση των ακαδημαϊκών ότι η «μεταμφίεση» ή η «εγκατάλειψη της ιστορικής μας γραφής» αχρηστεύει ένα από τα θεμελιακά στοιχεία του πολιτισμού μας και δηλώνει άγνοια της σχέσης αλφαβήτου και γλώσσας, η κ. Φραγκουδάκη τονίζει πως «γλώσσα και αλφάβητο δεν ισούνται, αφού η γλώσσα είναι πριν απ' όλα ο λόγος και η γραφή, είναι το υποκατάστατό του. Και αν οι νέοι διαλέγουν να επικοινωνούν μεταξύ τους με τα Greeklish, αυτό δε σημαίνει, όπως πολλοί φοβούνται, ότι η υβριδική αυτή γραφή τείνει να υιοθετηθεί ως εναλλακτική γραφή και να απειλήσει κατά συνέπεια την ελληνική γραφή. Δεν είναι παρά ένα από τα γλωσσάρια που χρησιμοποιούν οι νέοι μεταξύ τους. Ποτέ δε θα γράψουν έτσι ένα επίσημο κείμενο, ποτέ δε θα τα χρησιμοποιήσουν για να απευθυνθούν σε τρίτους». (απόσπασμα στο άρθρο της Χαρτουλάρη, 2001)

Παράλληλα, ο Ν. Χατζόπουλος τοποθετείται υπέρ των Greeklish και τα επιχειρήματα με τα οποία στηρίζει την άποψή του ο είναι ότι ο ίδιος θεωρεί αδύνατον να γράφουμε σε όλες τις εφημερίδες και στα βιβλία με Greeklish και πρεσβεύει ότι «άλλος είναι ο γραπτός λόγος του τσατ και άλλος ο επίσημος τρόπος γραφής μας. Η γραφή έχει τη δυνατότητα να ποικίλει, όπως ακριβώς ποικίλλει και ο προφορικός λόγος». Αυτή την «θεωρία» έρχεται να επιβεβαιώσει και ο Μιχαλόπουλος, ο οποίος ξεκαθαρίζει: «Άλλο γλώσσα κι άλλο γραφή της γλώσσας. Δεν πιστεύω ότι τα Greeklish συνιστούν απειλή για την ελληνική γλώσσα και γι' αυτό δεν πρέπει να κινδυνολογούμε». Παρ' όλ' αυτά, υποστηρίζει ότι μελέτες έχουν δείξει ότι οι μακροχρόνιοι χρήστες των Greeklish τείνουν να ξεχάσουν τη σωστή γραφή των λέξεων και γίνονται ανορθόγραφοι. Επίσης, σε ερευνητική εργασία του 1ου Λυκείου Καβάλας (http://1lyk-kaval.kav.sch.gr/project2011_2012/GreeklishW.pdf) αναφέρεται ότι πολλοί γλωσσολόγοι θεωρούν ότι τα Greeklish διαθέτουν μια ιδιαίτερη μορφολογία, ομιλούνται στο συγκεκριμένο ψηφιακό περιβάλλον και συναντούνται σε «ειδικές συνθήκες χρήσης», τονίζοντας μάλιστα, ότι

«η χρήση μιας γλωσσικής ποικιλίας δεν επηρεάζει την εκμάθηση και την ορθή χρήση της μητρικής /εθνικής γλώσσας εφόσον τα Greeklish χρησιμοποιούνται μόνο εντός ηλεκτρονικού/ψηφιακού πλαισίου και μόνο για να εξυπηρετήσουν συγκεκριμένες επικοινωνιακές ανάγκες των ατόμων, ενώ στις υπόλοιπες δραστηριότητες τους χρησιμοποιούν την μητρική τους γλώσσα.» (http://1lyk-kaval.kav.sch.gr/project2011_2012/GreeklishW.pdf)

Επιπρόσθετα, ο Κονίδας, δηλώνει στο ΑΠΕ – ΜΠΕ ότι όλοι όσοι ασχολούνται με την ελληνική γλώσσα είναι φυσικό να επιδείχνουν ενδιαφέρον για τις συνήθειες των μαθητών που συνεχώς εξελίσσονται. Θεωρεί ότι τα Greeklish πρέπει να περιοριστούν γιατί δημιουργούν προβλήματα στην ορθογραφία, τη σύνταξη και γενικότερα στη έκφραση, αλλά δεν αγνοεί τη θετική πλευρά της χρήσης τους, δηλαδή την εξοικονόμηση χρόνου κατά τη γραφή. «Μόνη της, η τάση αυτή δε μπορεί να επηρεάσει την ελληνική γραφή. Δυστυχώς, όμως, υπάρχουν κι άλλοι παράγοντες όπως, η απουσία του βιβλίου από τον ελεύθερο χρόνο που οξύνουν το φαινόμενο της γλωσσικής κρίσης. Αν υπάρχει χρήση με μέτρο θα οδηγηθούμε στον περιορισμό του φαινομένου» επισημαίνει (<http://www.iefimerida.gr/news/130643/%CF%87%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CF%84%>

CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%C2%ABellinikh-glwssa%C2%BB-
%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%82-
greeklish-%CF%84%CE%B9-%CE%BB%CE%AD%CE%BD%CE%B5-
%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%AF-
%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-
%CE%BC%CF%8C%CE%B4%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-
%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B3%CF%81). Ο Νίκος Σαραντάκος, όταν του ζητήθηκε να σχολιάσει τις «εκστρατείες» που έχουν γίνει κατά καιρούς με στόχο την καταπολέμηση των Greeklish και να πάρει μία θέση γι'αυτά, έχει δηλώσει πως

«Τα γκρίκλις χρησιμοποιούνται κυρίως σε μέσα όπως το κινητό τηλέφωνο ή σε περιβάλλοντα όπως το twitter και το τσατ, όπου το βασικό ζητούμενο είναι η ταχύτητα. Πρόκειται για σχεδόν προφορικό λόγο, που γι'αυτό άλλωστε χρησιμοποιεί και στενογραφικά τεχνάσματα. Ούτε καθαυτή η χρήση λατινικού αλφαβήτου, ούτε οι συντμήσεις, του τύπου τεσπα (τέλος πάντων), πρκλ (παρακαλώ), τπτ (τίποτα) αποτελούν κίνδυνο για τη γλώσσα - αρκεί να θυμίσω ότι χρησιμοποιούνται κατά κόρον π.χ. στον στρατό ή ότι χρησιμοποιούνταν επίσης κατά κόρον από τους βυζαντινούς γραφείς• όποιος έχει μελετήσει χειρόγραφα, ξέρει ότι, π.χ. ανος ήταν ο άνθρωπος, ανους το «ανθρώπους» και ανινος το «ανθρώπινος». Κι όμως, η γλώσσα... άντεξε! Νομίζω όμως ότι υπάρχει και οικονομικός λόγος που ευνοεί τη χρήση των γκρίκλις... παραδέχομαι ότι τα γκρίκλις μπορεί να δημιουργήσουν σε ορισμένους εφήβους αβεβαιότητα ως προς την ορθογραφία ορισμένων λέξεων, αλλά το ίδιο αποτέλεσμα έχουν και οι καινοφανείς ορθογραφικές προτάσεις του λεξικού Μπαμπινιώτη (κουττός, αγώρι, τσηρώτο, κτλ.) – και, γενικά, ο παραλογισμός που έχει κάνει μη διδάξιμη την ορθογραφία μας.» (<http://sarantakos.wordpress.com/2011/05/31/greeklishradioarbyla/>)

Κι αφού αναφέρθηκε παραπάνω, ευκαιρία να σημειωθεί και η άποψη του Μπαμπινιώτη, ο οποίος υποστηρίζει ότι υπάρχει θέμα ποιότητας της γλώσσας και κατακρίνει, με τη σειρά του, τη χρήση των Greeklish λέγοντας:

«Τα γκρίκλις είναι ο καλύτερος δρόμος αποξένωσης από την εικόνα της λέξης. Αυτό μπορούν νέοι άνθρωποι να το πληρώσουν ακριβά. Έχουμε ελληνικές γραμματοσειρές και μπορούμε, αξιοποιώντας το διαδίκτυο και τα ηλεκτρονικά μέσα, να χρησιμοποιούμε τις ελληνικές γραμματοσειρές που έχουν το προτέρημα να δίνουν την εικόνα της λέξης, το οπτικό ίνδαλμα και να μας συμφιλιώνουν με την ορθογραφία της λέξης και με τη σημασία της. Υπάρχει ένα θέμα ποιότητας της γλώσσας γιατί τα παιδιά μας δεν τα έχουμε συνηθίσει να διαβάζουν κείμενα. Και όταν λέω κείμενα εννοώ από την εφημερίδα μέχρι και το βιβλίο, και όχι μόνο λογοτεχνία. Δεν έχουν επαφή με κείμενα, δε διδάσκουμε σωστά -που σημαίνει δημιουργικά- τη γλώσσα στο σχολείο και έχουν ξεχάσει οι δάσκαλοι ότι το λογισμικό της γλώσσας είναι η γραμματική και η σύνταξη, που συνδέουν τις λέξεις. Επομένως υπάρχει ένα θέμα ποιότητας στη χρήση της γλώσσας, αλλά αυτή η κατάσταση είναι αναστρέψιμη και εντάσσεται στο γενικότερο θέμα μιας ποιότητας στη παιδεία μας, που είναι αυτό που πρέπει να επιδιωχθεί».

Παράλληλα, σε ένα ακόμη άρθρο παρουσιάζεται η άποψη του Στέρτζου, ο οποίος χαρακτηρίζει τα Greeklish ως συμπιεστή της γλώσσας, και θεωρεί ότι λειτουργούν ως «μία

ασπίδα να κρύβεται κανείς γραμματικά, γλωσσικά και εκφραστικά», όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει. Παρόμοιες απόψεις διατυπώνονται και από άλλους ειδικούς, όπως και από εκπαιδευτικούς που υποστηρίζουν ότι παρατήρησαν χρήση Greeklish σε γραπτά του σχολείου. Στις περισσότερες περιπτώσεις ορίζουν τα Greeklish ως «απειλή» για την ελληνική γλώσσα. Ομοίως, όπως προκύπτει από το άρθρο της Κυριακίδου, ο Αντώνης Μακρίδης απευθυνόμενος προς τους νέους τόνισε τα εξής:

«Τώρα που είστε ακόμα στα μαθητικά θρανία, δώστε προσοχή, φροντίστε να μάθετε όσο το δυνατόν καλύτερα τη γλώσσα μας. Αυτή την ευλογημένη γλώσσα που δυστυχώς καταμοιχεύεται σήμερα. Τα κινητά, τα λεγόμενα facebook και τα άλλα φρούτα της εποχής, με τα μηνύματά τους, τις συντομογραφίες και τους λατινικούς χαρακτήρες συρρικνώνουν τη γλώσσα και αποδομούν την κρίση». (Κυριακίδου, 2011)

Ακόμη, στο άρθρο του Τσιγγανά (2011), υπογραμμίζεται η άποψη του Τσολάκη για τα Greeklish, ο οποίος εξηγεί: «Πολύ καλά κάνουν όσοι επιμένουν στο Διαδίκτυο για τη χρήση του ελληνικού πληκτρολογίου. Όμως, η λύση για την αντιμετώπιση του φαινομένου δε βρίσκεται στο Διαδίκτυο, αλλά στο σχολείο. «Αυτές οι μείξεις είναι πολύ φυσικό να γίνονται», λέει ο καθηγητής, «όπως γινόταν στην αρχαιότητα με τα αρχαία ελληνικά και τα ελληνικά εκείνης της εποχής, που ήταν διεθνής γλώσσα». Επίσης, στο άρθρο του Λιάλιου (2000) (http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/346/2304.8796/extras/activities/metaselida_01_morfes_epikoinwnias/index_omilite_gr_ecklish.html), γίνεται λόγος για το εάν το λατινο-ελληνικό αλφάβητο μπορεί να αποτελέσει απειλή για την ελληνική γλώσσα, γι' αυτό και παρατίθεται η άποψη του γλωσσολόγου Κοντού. Πιο συγκεκριμένα, ο ίδιος επισημαίνει: «Σίγουρα τα Greeklish είναι ένα είδος "μόδας", με καθαρά περιστασιακό χαρακτήρα. Η γλώσσα, όμως, είναι ένας από τους βασικούς τρόπους πολιτισμικής επιβίωσης», λέει ο Κοντός.

«Αν κάνουμε εκπώσεις και δεν προσπαθούμε να χρησιμοποιούμε πλήρως τη γλώσσα μας σε επικοινωνιακά πεδία όπως το Ίντερνετ, σημαίνει ότι ολιγωρούμε απέναντι στο χρέος μας να προασπίσουμε αυτήν μας την ιδιαιτερότητα. Αυτό δε σημαίνει ότι πρέπει να φοβούμεστε τα Greeklish. Δε μπορούν βέβαια να είναι το πρότυπο, αλλά ίσως θα πρέπει να μας ενοχλεί περισσότερο η ανεπάρκεια και η ολιγωρία μας ως προς την Παιδεία μας γενικώς».

Τέλος, η Ελένη Νικολαΐδου, ιστορικός, μιλά για τη «μάστιγα» των Greeklish αναφέροντας ότι η ίδια δε θεωρεί ότι πλήττουν την ελληνική γλώσσα. Μάλιστα, η ίδια προτείνει να μην προσπαθούμε να καταπολεμήσουμε τα Greeklish, αλλά να κοιτάξουμε πιο βαθιά, «να ανακαλύψουμε τις ανάγκες που καλύπτουν και ας θέσουμε απέναντι έναν πύργο, ψηλό, ατίθασο που θα διεκδικήσει το μυαλό και την ψυχή των νέων δίνοντάς τους προοπτική. Είναι παράλογο να ζητάμε από τους νέους να εγκαταλείψουν τα Greeklish» (Νικολαΐδου, 2011).

A.2 Επισκόπηση προηγούμενων ερευνών

Στην έρευνα που διενήργησε ομάδα ερευνητών από το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (2008-09), με στόχο τη διερεύνηση της σχέσης των μαθητών με τα Greeklish, μελετήθηκαν παράγοντες όπως είναι η χρονική διάρκεια, η συχνότητα, οι λόγοι, καθώς και οι περιπτώσεις χρήσης των Greeklish, τόσο σε μαθητές όλων των τύπων Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε σχολεία της Κοζάνης (Γυμνάσιο, Λύκειο, ΕΠΑΛ) όσο και σε φιλόλογους. Διαπιστώνεται ότι, η διαδεδομένη χρήση των Greeklish, που

ξεκινά ακόμη και από το δημοτικό, οδηγεί στην αύξηση των ορθογραφικών τους λαθών στα γραπτά του σχολείου (Ρίτσου, 2012).

Τα είδη των λαθών των μαθητών που εντοπίστηκαν αφορούσαν κυρίως την παράλειψη τονισμού ή σημείων στίξης και τη χρήση αγγλικών σημείων στίξης, το συνδυασμό ελληνικών και λατινικών γραμμάτων σε μία λέξη, ορθογραφικά λάθη (π.χ. «ο» αντί για «ω»), φωνητικά λάθη (κυρίως στους φθόγγους π.χ. «κσ» αντί για «ξ»), καθώς, επίσης, σύντμηση λέξεων (π.χ. «tespa» αντί «τέλος πάντων», «trt» αντί για «τίποτα», «dld» αντί για «δηλαδή» κ.α.). (Τσιγγανός, 2011)

Επίσης, εξετάστηκαν και οι απόψεις των φιλολόγων σχετικά με το βαθμό στον οποίο θεωρούν ότι επηρεάζεται η ορθογραφική ικανότητα των μαθητών και οι ίδιοι δήλωσαν ότι συνάντησαν λέξεις γραμμένες σε Greeklish σε γραπτά του σχολείου σε ποσοστό 64,3% και, μάλιστα, παρατηρήθηκαν και μη αναμενόμενα λάθη, όπως αλλαγή χρόνου ή προσώπου στα ρήματα, αλλαγή πτώσης στα ουσιαστικά, αντικατάσταση λέξης με άλλη, με εντελώς διαφορετική σημασία.

Ακόμη, σύμφωνα με την παραπάνω έρευνα, ποσοστό 77,4% των μαθητών χρησιμοποιούν τα Greeklish, με αξιοσημείωτη αύξηση χρηστών από το γυμνάσιο στο λύκειο. Οι μαθητές που παραδέχτηκαν ότι τα χρησιμοποιούν στο Γυμνάσιο φτάνουν το 67,8%, στο ΕΠΑΛ το 70,2% και στο ΓΕΛ 88,5%. Απ' αυτούς, περίπου το 50% τα χρησιμοποιούν από δύο έως και περισσότερα χρόνια, ενώ πάνω από το 63% τα χρησιμοποιεί καθημερινά ή πολλές φορές τη μέρα. Ακόμη, σχετικά με το μέσο στο οποίο οι μαθητές χρησιμοποιούν τα Greeklish, έγινε φανερό ότι «τα χρησιμοποιούν κυρίως στην επικοινωνία τους μέσω του Διαδικτύου, του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και των μηνυμάτων στο κινητό τηλέφωνο, ενώ ορισμένοι τα χρησιμοποιούν και σε χειρόγραφες προσωπικές σημειώσεις.» (Ρίτσου, 2012)

Σχετικά με τους λόγους, για τους οποίους αναφέρουν οι ίδιοι οι μαθητές ότι χρησιμοποιούν τα λατινο-ελληνικά, φαίνεται ότι το 83,9% χρησιμοποιεί τα Greeklish λόγω συνήθειας, το 75,8% για εξοικονόμηση χρόνου, το 71,4% επειδή το θεωρεί χρήσιμο-βολικό, το 38,7% για την αποφυγή ορθογραφικών λαθών και το 33,9% απλά επειδή είναι μόδα.

Τέλος, στην ίδια μελέτη, διερευνήθηκε συμπληρωματικά και η άποψη των μαθητών για το αν τα Greeklish αποτελούν απειλή για την ελληνική γλώσσα, το 58,5% των μαθητών θεωρεί ότι η χρήση των Greeklish απειλεί την ελληνική γλώσσα, ενώ την ίδια άποψη έχει μόνο το 64,3% των φιλολόγων, ενώ το 53,6% έχει παρατηρήσει αύξηση των ορθογραφικών λαθών σε μαθητές, που παλαιότερα παρουσίαζαν καλύτερες επιδόσεις στο γραπτό λόγο.

Στα αποτελέσματα της online έρευνας του Βαλασάκη (2001) σχετικά με τη χρήση των λατινο-ελληνικών στα ηλεκτρονικά μηνύματα μεταξύ των Ελλήνων χρηστών, συνοψίζεται ότι υπερισχύει η φωνητική και ορθογραφική μεταγραφή των ελληνικών με λατινικούς χαρακτήρες, παρ' όλα αυτά με αρκετές προσμειξίες και ιδιαιτερότητες. Μάλιστα υπογραμμίζεται πως «σε γενικές γραμμές, δεν ακολουθείται κάποιος συγκεκριμένος «κανόνας», αλλά, όπως πολλοί έχουν τονίσει από πριν, ο καθένας γράφει όπως θέλει.» Από την ίδια έρευνα, προκύπτει ότι η χρησιμοποίηση των Greeklish αποδίδεται σε λόγους ταχύτητας και ευκολίας, ενώ υπολογίζεται ότι μπορεί να σχετίζεται και με το γεγονός της μη ορθογραφικής διόρθωσης. Επίσης, σχετικά με τις απόψεις των χρηστών για την επίδραση των λατινο-ελληνικών στην ελληνική γλώσσα, ενώ τα αποτελέσματα για τον ανδρικό πληθυσμό είναι μεικτά, η πλειοψηφία των γυναικών φαίνεται να ανησυχεί για την επίδραση των

Greeklish στην ορθογραφική γνώση. Αντίθετα, στην ίδια έρευνα του Βαλασάκη (2001) υπογραμμίζεται ότι όσοι υποστηρίζουν τα Greeklish θεωρούν ότι «είναι απλώς ένας εύκολος τρόπος επικοινωνίας μέσω του Διαδικτύου, χωρίς ιδιαίτερες επιπτώσεις στην καθεαυτή ελληνική γλώσσα».

Στο άρθρο της Σταμάτη (1999), γίνεται λόγος για την έρευνα που πραγματοποίησε ο Ανδρουτσόπουλος, με σκοπό να διερευνήσει τον τρόπο δημιουργίας και χρησιμοποίησης των Greeklish κατά τη χρήση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο ίδιος, ανακοινώνοντας τα αποτελέσματα, επισήμανε το γεγονός ότι οι χρήστες δεν ακολουθούν πιστά ένα συγκεκριμένο τρόπο γραφής, παρ' όλο που τα Greeklish χρησιμοποιούνται ευρέως, αναφέροντας χαρακτηριστικά: «Οι χρήστες ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταγράφουν τα ελληνικά ανάλογα με την ιδιοσυγκρασία τους, χρησιμοποιώντας ο καθένας το προσωπικό του λατινοελληνικό αλφάβητο, με συνέπεια άλλοτε μεγαλύτερη κι άλλοτε μικρότερη». Ακόμη, επισημαίνονται οι στάσεις, καθώς και οι λόγοι χρήσης του λατινοελληνικού αλφάβητου που όπως προέκυψε από την έρευνα, το 82% δέχεται τη χρήση του γλωσσικού αυτού «ιδιώματος» ως «εργαλείου» που διευκολύνει την ηλεκτρονική επικοινωνία κι όχι ως απειλή για την ελληνική γλώσσα, ενώ το 67% τα δέχεται ως «αναγκαίο κακό». Ακόμη, οι χρήστες χρησιμοποιούν τα Greeklish λόγω συνήθειας, λόγω έλλειψης κατάλληλου λογισμικού ώστε να γράψουν στα ελληνικά και επειδή οι ίδιοι θέλουν να είναι σίγουροι ότι ο παραλήπτης θα μπορέσει σίγουρα να διαβάσει το μήνυμα (Ρίτσου, 2012). Από τα ερωτηματολόγια που απέστειλε ηλεκτρονικά ο Ανδρουτσόπουλος στο πλαίσιο της έρευνάς του, προκύπτει ότι οι νέοι «συμφιλιώνονται» με τη χρήση λατινοελληνικών πολύ πιο εύκολα απ' ό,τι εκείνοι που βρίσκονται στην ηλικία των 35 έως 54 ετών. Οι απόψεις διαφοροποιούνται τόσο ανάλογα με την ηλικία, όσο και με το φύλο σχετικά με την αισθητική των Greeklish.

«Σχεδόν οι μισοί χρήστες (ποσοστό 53%) θεωρούν πως τα λατινοελληνικά είναι «άσχημα», ενώ ένα αντίστοιχο ποσοστό (47%) δεν πιστεύει πως η νέα αυτή γλώσσα των Ελλήνων του κυβερνοχώρου είναι «ακαλαίσθητη». Έξι από τους επτά χρήστες ηλικίας 45-54 ετών (ποσοστό 86%) θεωρούν τα λατινοελληνικά «άσχημα», ενώ το 50%-56% των νεώτερων σε ηλικία χρηστών δε συμερίζεται αυτή την άποψη» (Ανδρουτσόπουλος, 1999).

Μάλιστα, περισσότερες φαίνεται να είναι οι γυναίκες που τους αρέσουν τα Greeklish, αφού μόνο τέσσερις στις 10 (ποσοστό 41%) τα χαρακτηρίζουν «άσχημα», σε αντίθεση με το 60,5% των ανδρών (Σταμάτη, 1999).

Ακόμη, οι Καλόγηρος & Ανδρουλάκης (2011) επισημαίνουν και πάλι τους λόγους που οδηγούν τους χρήστες στην επιλογή του λατινοελληνικού αλφάβητου, οι οποίοι, σύμφωνα με τη συχνότητα εμφάνισης των απαντήσεων είναι οι εξής: ευκολία στη χρήση τους, ταχύτητα στην πληκτρολόγηση, αποφυγή λαθών χωρίς να χρειάζεται να σκέφτονται την ορθογραφία, ακολουθούν τις επιταγές της μόδας, αφού τα επιλέγουν οι περισσότεροι, μπορούν να παραλείπουν τους τόνους, λόγω συνήθειας και γιατί τους αρέσουν. Αξιοσημείωτο είναι το κριτήριο που χρησιμοποιούν οι χρήστες, λέγοντας ότι δε χρειάζεται να σκέφτονται τους ορθογραφικούς κανόνες όταν γράφουν με Greeklish, αφού δε χρειάζεται να αποδώσουν ορθογραφημένα τις λέξεις (Μουστάκα κ.ά.).

Τέλος, οι Marinis, Papangeli, και Tseliga (2005) μελέτησαν τον βαθμό αναγνώρισης των ελληνικών λέξεων, γραμμένων με λατινικούς χαρακτήρες, δίνοντας έμφαση στη χρήση των ρημάτων, ώστε να διερευνηθεί ποιος μεταγραφικός τύπος χρησιμοποιείται για τη γραφή του

γράμματος ωμέγα «ω», είτε στο στέλεχος είτε στο επίθημα της λέξης. Από τα αποτελέσματα, λοιπόν, διαφάνηκε ότι κάποιои χρησιμοποιούν το φωνολογικό τύπο και άλλοι τον οπτικό / ορθογραφικό τύπο. Πιο συγκεκριμένα, «ο φωνολογικός μεταγραφικός τύπος επικρατεί στην περίπτωση που το «ω» βρίσκεται στο στέλεχος της λέξης, ενώ όταν βρίσκεται στο επίθημά της, επικρατεί ο οπτικός / ορθογραφικός μεταγραφικός τύπος» (Ρίτσου, 2012).

B' Κεφάλαιο: Παρουσίαση της έρευνας

B.1. Μεθοδολογία της έρευνας

B.1.1. Σκοπός και στόχοι της έρευνας

Η παρούσα έρευνα είχε ως γενικό σκοπό τον εντοπισμό των απόψεων και στάσεων που φέρουν οι μαθητές που φοιτούν στο Λύκειο, όσον αφορά στη χρήση των Greeklish στην καθημερινή τους επικοινωνία, ενώ διερευνήθηκαν, ακόμη, και επιμέρους στόχοι. Πιο συγκεκριμένα, στόχο αποτελούσε η εξέταση των μέσων όπου οι μαθητές χρησιμοποιούν τα Greeklish, αλλά και οι λόγοι για τους οποίους προχωρούν σ' αυτήν την επιλογή, αφού πλέον έχει λυθεί το πρόβλημα της αναγνώρισης ελληνικών χαρακτήρων. Επίσης, έναν ειδικό στόχο της εργασίας αποτελούσε η μελέτη των απόψεων των ίδιων των χρηστών για το φαινόμενο των Greeklish γενικότερα, αλλά και για τις επιπτώσεις που τυχόν αυτό επιφέρει στην ελληνική γλώσσα γενικότερα, στη γραπτή τους έκφραση και την ορθογραφική τους ικανότητα, ειδικότερα. Επιπλέον, ο τρόπος και η ευκολία με τα οποία οι μαθητές μεταγράφουν τις ελληνικές λέξεις με το λατινικό αλφάβητο συνιστούσε άλλον έναν ειδικό στόχο της παρούσας έρευνας.

B.1.2. Ερευνητικά Ερωτήματα

Τα ερωτήματα που διερευνώνται στη συγκεκριμένη εργασία είναι τα εξής:

1. Ποια ήταν η πρώτη επαφή των μαθητών με τα Greeklish και ποια η άποψή τους γι' αυτά μετά από κάποια χρόνια χρήσης αυτού του αλφάβητου;
 - i. Ποιες περιστάσεις/άτομα τους ώθησαν ώστε να κάνουν αυτή την επιλογή;
 - ii. Ποιες ήταν οι πρώτες τους εντυπώσεις;
 - iii. Πόσο συχνά και για ποιο λόγο χρησιμοποιούσαν τα Greeklish στην επικοινωνία τους αρχικά; Αυτό έχει διαφοροποιηθεί πια με τον χρόνο;
 - iv. Ποια είναι η άποψή τους για τη χρήση των Greeklish από τον κοινωνικό τους περίγυρο;
2. Σε ποιες περιστάσεις επικοινωνίας επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τα Greeklish;
3. Πώς μεταγράφουν τις ελληνικές λέξεις με το ελληνικό αλφάβητο και πόσο εύκολα γίνεται αυτή η μεταγραφή;
4. Πώς αξιολογούν οι μαθητές τον αντίκτυπο της χρήσης των Greeklish στην ελληνική γλώσσα γενικότερα και πιο συγκεκριμένα στον γραπτό τους λόγο;

B.1.3. Ερευνητικές Υποθέσεις

Σε καθένα από τα παραπάνω ερωτήματα, αντιστοιχούν και συγκεκριμένες υποθέσεις για τα δεδομένα που πρόκειται να εξαχθούν μετά την ολοκλήρωση της ερευνητικής διαδικασίας. Οι υποθέσεις διατυπώθηκαν με βάση την εκτίμηση της ερευνήτριας, λαμβάνοντας υπόψη την προσωπική της εμπειρία, σε συνδυασμό με την επισκόπηση της βιβλιογραφίας σχετικά με τις στάσεις απέναντι στη χρήση των Greeklish και είναι οι εξής:

1. Αναμένεται οι μαθητές να εκφράσουν θετικές απόψεις σχετικά με τη χρήση των Greeklish, ενώ πιθανόν οι αρχικές τους αυτές απόψεις δεν έχουν μεταβληθεί, αφού οι ίδιοι τα χρησιμοποιούν ακόμη στην καθημερινή τους επικοινωνία.
 - i. Το φαινόμενο των Greeklish μπορεί να απασχολεί όλες τις ηλικιακές ομάδες, όμως τα άτομα νεαρής ηλικίας που συναναστρέφονται μεταξύ τους, τα χρησιμοποιούν για να επικοινωνήσουν. Σ' αυτή τη χρήση αναμένεται να έχει συμβάλει η συναναστροφή με τους συμμαθητές τους ή με άτομα από το οικείο φιλικό περιβάλλον και τους συνομηλίκους τους. Η επαφή με τα συγκεκριμένα άτομα πιθανόν να αποτέλεσε την αφορμή για τη «γνωριμία» και την ενασχόλησή τους με τα Greeklish. Οι μαθητές λοιπόν, για να συμβαδίσουν με τα άτομα της ομάδας τους, υιοθέτησαν αυτόν τον τρόπο γραφής και επικοινωνίας.
 - ii. Οι εντυπώσεις των μαθητών κατά την πρώτη τους επαφή με τα Greeklish μάλλον θα είναι θετικές, από τη στιγμή που το συγκεκριμένο αλφάβητο μπορεί να μην ήταν οικείο στους μαθητές, ήταν όμως κάτι «άγνωστο» γι' αυτούς, οπότε θα ήθελαν με τη χρήση του λατινοελληνικού αλφάβητου να ικανοποιήσουν την περιέργειά τους.
 - iii. Όταν οι μαθητές ήρθαν σε μια πρώτη επαφή με τα Greeklish, όπως είναι φυσικό, τα χρησιμοποιούσαν πολύ συχνά στη μεταξύ τους επικοινωνία, αφού προσπαθούσαν να εξασκηθούν στη γραφή τους και να μιμηθούν τους φίλους τους. Σήμερα πια, εξαιτίας της κατοχής και του συχνού χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών ή/και κινητών από τους μαθητές, είναι προφανές ότι η χρήση των Greeklish παραμένει ευρεία. Παλιότερα τα Greeklish, ίσως ήταν για τους ίδιους ένα είδος «μόδας», στις μέρες μας όμως, πια, αν και οι μαθητές βρίσκονται σε ηλικία που μπορεί εύκολα να κατευθυνθούν και να παρασυρθούν, θεωρώ πως οι λόγοι που επιλέγουν τα Greeklish είναι διαφορετικοί, όπως για παράδειγμα η συνήθεια και η ταχύτητα.
 - iv. Αφού οι μαθητές αποτελούν μέρος ενός μεγαλύτερου συνόλου, αυτό της παρέας, είναι πιθανότερο ο κοινωνικός τους περίγυρος, ομοίως να είναι πιο εξοικειωμένος με τη χρήση των Greeklish. Επομένως, οι μαθητές αναμένεται να έχουν μία θετική άποψη για τη χρήση του λατινοελληνικού αλφάβητου από τους συνομηλίκους τους, αφού αυτό έχει καθιερωθεί στη μεταξύ τους «ηλεκτρονική» επικοινωνία.
2. Οι μαθητές αναμένεται να χρησιμοποιούν τα Greeklish μόνο στα ηλεκτρονικά μέσα, όπως για παράδειγμα τον υπολογιστή, τα κινητά και τα tablet, όπου συνομιλούν με τους φίλους τους. Αντίθετα, δεν αναμένεται να τα χρησιμοποιούν στον γραπτό τους λόγο, ειδικότερα όταν πρόκειται για ένα επίσημο γραπτό ή έγγραφο. Παράλληλα, καθοριστικής σημασίας παράγοντα αποτελεί ο παραλήπτης στον οποίο απευθύνεται το μήνυμα. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές λαμβάνουν υπόψη τους σε ποιο άτομο θα στείλουν το μήνυμα γραμμένο στα Greeklish κι αν αυτό πρόκειται για φίλο τους, τότε θα επιλέξουν τα Greeklish, αλλιώς εάν πρόκειται για κάποιον μεγαλύτερο σε ηλικία παραλήπτη, ή κάποιον που γνωρίζουν ελάχιστα, τότε δεν επιλέγουν αυτό το αλφάβητο για την επικοινωνία τους.

3. Όπως προκύπτει και από τη βιβλιογραφία, οι μαθητές αναμένεται να μην ακολουθούν κάποιο συγκεκριμένο τύπο μεταγραφής ή να χρησιμοποιούν κάποιον μεταγραφικό τύπο ασυνείδητα, χωρίς όμως να το αντιλαμβάνονται στην πραγματικότητα. Προφανώς, μετά από κάποια χρόνια χρήσης των Greeklish, οι μαθητές έχουν εξοικειωθεί με τη γραφή τους και να είναι γι' αυτούς τόσο εύκολα να τα γράψουν όσο και η γραφή με ελληνικό αλφάβητο.
4. Τέλος, ίσως οι μαθητές, αν λάβουν υπόψη τις επιδόσεις τους στο μάθημα της Νεοελληνικής Γλώσσας και αυτές είναι υψηλές, να θεωρούν ότι τα Greeklish δεν τους έχουν επηρεάσει στη γραπτή τους έκφραση και επομένως, να οδηγούνται στο συμπέρασμα ότι η χρήση του λατινοελληνικού αλφάβητου δεν επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην ελληνική γλώσσα γενικότερα.

B.1.4. Καθορισμός του πληθυσμού της έρευνας και σχέση της ερευνήτριας με τους συμμετέχοντες

Για τη διερεύνηση των ερωτημάτων ήταν απαραίτητο να αναζητηθούν μαθητές Λυκείου, μέτριας και υψηλής επίδοσης που να χρησιμοποιούν τα Greeklish στην καθημερινή τους επικοινωνία μερικά χρόνια. Ακόμη, επιδιώχθηκε να υπάρξει πρόσβαση σε προσωπικά τους κείμενα γραμμένα σε Greeklish, ώστε στη συνέχεια, να επιτευχθεί η γραφηματική ανάλυση κειμένου με σκοπό τη μελέτη των μεταγραφικών τύπων που χρησιμοποιούν οι μαθητές. Προκειμένου να καλυφθούν τα συγκεκριμένα κριτήρια, κρίθηκε απαραίτητη η διερεύνηση των ερωτημάτων σε μία συγκεκριμένη ομάδα μαθητών Γ' Λυκείου, ώστε να εξασφαλιστεί η μεγάλη διάρκεια χρήσης των Greeklish από τους ίδιους. Η έρευνα επιλέχθηκε να εφαρμοστεί σε παρέα μαθητών, ώστε να είναι δυνατόν να εξεταστεί η μεταξύ τους αλληλεπίδραση και επικοινωνία, μελετώντας τις ηλεκτρονικές συνομιλίες που είχαν ανταλλάξει μεταξύ τους μέσω κάποιου ηλεκτρονικού μέσου. Ακόμη, επειδή ήταν απαραίτητη η εξέταση αυτών των γραπτών κειμένων θεωρήθηκε σκόπιμο να συμπεριληφθούν στην έρευνα άτομα που γνώριζε η ερευνήτρια και διατηρούσε κάποιες επαφές μαζί τους, ώστε να είναι πιο εύκολη η πρόσβαση στις συνομιλίες τους.

Επομένως, οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν τέσσερις μαθητές Γ' Λυκείου που είχαν αναπτύξει μεταξύ τους πολύ καλές φιλικές σχέσεις, ανήκαν στην ίδια παρέα και μάλιστα, αποτελούσαν τον πυρήνα αυτής της παρέας. Μάλιστα, ο ένας συμμετέχων είναι αδερφός της ερευνήτριας και χάρη στη σχέση οικειότητας που έχει αναπτύξει με τους φίλους του πραγματοποιήθηκε εύκολα η προσέγγιση. Οι μαθητές που συμπεριλήφθηκαν χρησιμοποιούσαν τα Greeklish καθημερινά στην επικοινωνία που είχαν μέσω της γνωστής σελίδας κοινωνικής δικτύωσης «facebook» εδώ και τέσσερα περίπου χρόνια. Ακόμη, αξίζει να σημειωθεί ότι οι μαθητές δέχτηκαν πρόθυμα να συμμετέχουν στην έρευνα και να επιδείξουν τις μεταξύ τους συνομιλίες. Σ' αυτό ακριβώς το σημείο τέθηκε ένας περιορισμός: δε ζητήθηκε από τους μαθητές να παραθέσουν προηγούμενα μηνύματά τους, αλλά κλήθηκαν να ξεκινήσουν μία νέα, κοινή συνομιλία και με τους τέσσερις χρήστες. Μάλιστα, τους επισημάνθηκε ότι έπρεπε να είναι αυθόρμητοι και να μην αισθάνονται ότι κάποιος τους «παρακολουθεί», ώστε τα στοιχεία που θα παραχθούν να είναι όσο πιο αυθεντικά γίνεται. Αυτό, βέβαια προϋπέθετε, ότι οι μαθητές για τουλάχιστον ένα μήνα θα διαχειρίζονταν τη

συγκεκριμένη κοινή συνομιλία, ώστε όσο περνούσε ο καιρός να εκφράζονται πιο άνετα και να μην υποκρίνονται, αλλά να είναι οι ίδιοι ειλικρινείς και οι συνομιλίες τους φυσικές.

B.1.5. Ερευνητική μέθοδος

Το είδος της έρευνας που επιλέχθηκε να αναπτυχθεί ήταν η ποιοτική, εφόσον αφορά στην παρατήρηση και την ερμηνεία της πραγματικότητας των υποκειμένων. Ακόμη, άλλο ένα στοιχείο που οδήγησε στην επιλογή της ποιοτικής μεθόδου συνιστά η αλληλεπίδραση του ερευνητή με τους συμμετέχοντες, αφού μπορεί ο πρώτος να είναι φορέας ορισμένων προτιμήσεων και κάποιων μοντέλων στο μυαλό του, όμως είναι πολύ πιθανόν κατά τον σχεδιασμό της έρευνας και κατά την υλοποίησή της, αυτά να ανατραπούν ή να τροποποιηθούν, ανάλογα και με τις αντιλήψεις των συμμετεχόντων. Άλλωστε, απώτερος στόχος είναι η αποκρυστάλλωση γενικεύσεων, παραδειγμάτων και μοντέλων μέσα από την ίδια την ποιοτική έρευνα. (Krüger, 2000)

(<http://www.rhodes.aegean.gr/kontakos/docs/%CE%9F%20%CE%B5%CE%BA%CF%80-%CE%BA%CF%8C%CF%82%20%CF%89%CF%82%20%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82%20%CE%B5%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B7%CF%84%CE%AE%CF%82.doc>.)

Η ποιοτική έρευνα που εφαρμόστηκε είχε επεξηγηματικό χαρακτήρα, εξαιτίας της αναφοράς της στα ερωτήματα «πώς» και «γιατί», προσπαθώντας να ανακαλύψει φαινόμενα και σχέσεις μεταξύ τους και να δώσει απαντήσεις σ' αυτά τα δύο ερωτήματα, ενώ παράλληλα να εξερευνήσει τις αιτίες, αλλά και τους παράγοντες που επηρεάζουν τις δράσεις των ανθρώπων, καθώς και να επισημάνει τα αποτελέσματα των δράσεων αυτών (Ζαφειρίου, 2003, όπως παρατίθεται στην διπλωματική εργασία του Λιάζου (2008 :33).

Πιο συγκεκριμένα, με την ποιοτική έρευνα επιδιώχθηκε η διερεύνηση και η καταγραφή των προσωπικών απόψεων και στάσεων των μαθητών, κάτι που δε θα μπορούσε να επιτευχθεί με στατιστικά δεδομένα, αλλά με μία διαδικασία που μοιάζει περισσότερο με «μαρτυρία». Ακόμη, χρησιμοποιήθηκαν ορισμένα ποιοτικά δεδομένα, όπως είναι οι λέξεις που μετέγραψαν οι μαθητές, αλλά και οι ίδιες τους οι συνομιλίες που απαιτούσαν παρατήρηση και ερμηνεία από την ερευνήτρια, κάτι που, ομοίως, δε μπορούσε να αποδοθεί με στατιστικά στοιχεία.

B.1.6. Ερευνητικά εργαλεία

Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν και αναλύθηκαν στα πλαίσια της παρούσας έρευνας ανάχθηκαν μέσα από ορισμένα ερευνητικά εργαλεία, και συγκεκριμένα από ημιδομημένες συνεντεύξεις με μαθητές Λυκείου, αλλά και μέσω της αξιοποίησης της γραφηματικής ανάλυσης σε δείγματα κειμένων που είχαν ήδη παραγάγει οι μαθητές μέσω των συνομιλιών τους στο facebook. Επιλέχθηκε αυτή η πολυ-μεθοδική προσέγγιση, δηλαδή η χρήση μίας ή περισσότερων, και συγκεκριμένα δύο μεθόδων, για να συλλεχθούν τα δεδομένα, με στόχο την εξασφάλιση της εγκυρότητας της έρευνας, ώστε να προσφέρεται στον αναγνώστη η δυνατότητα να προβαίνει ο ίδιος σε αξιολογική κρίση, ενώ παράλληλα, με αυτόν τον τρόπο, επιδιώκεται η αποφυγή της παραποίησης της πραγματικής εικόνας του δείγματος. Κατά τον Robson (2007), η τριγωνοποίηση, δηλαδή η χρήση πολλαπλών ερευνητικών μεθόδων, προσδίδει μεγαλύτερη αξιοπιστία στη διαδικασία συλλογής των δεδομένων, εφόσον αυτές

διασταυρώνονται από περισσότερες πηγές. Μάλιστα, με την αξιοποίηση πολλαπλών μεθόδων απαντώνται διαφορετικά, συμπληρωματικά ερωτήματα και ενισχύεται η ερμηνευτική δυνατότητα. (Robson, 2007 : 440-444) Στην παρούσα έρευνα, η τριγωνοποίηση επιχειρήθηκε μέσω του συνδυασμού των συνεντεύξεων και της συγκέντρωσης γραπτών από τους μαθητές, οι οποίοι κλήθηκαν να μεταγράψουν ορισμένες λέξεις γραμμένες με ελληνικούς χαρακτήρες σε Greeklish, ενώ μελετήθηκαν και ορισμένες συνομιλίες που είχαν ανταλλάξει μεταξύ τους οι μαθητές, οι οποίες, ομοίως, ήταν γραμμένες με το λατινο-ελληνικό αλφάβητο. Τέλος, ενεπλάκη και ένα τρίτο ερευνητικό εργαλείο, η άτυπη συζήτηση με τους μαθητές μετά την ανάλυση και ερμηνεία των κειμένων τους, ώστε να τους ανακοινωθούν οι ερμηνείες που δόθηκαν από την ερευνήτρια και στη συνέχεια, να εκφράσουν οι ίδιοι τις προσωπικές τους ερμηνείες για τα γραπτά τους επιβεβαιώνοντας, διαψεύδοντας ή συμπληρώνοντας τις ερμηνείες της ερευνήτριας.

Στη συνέχεια, αναφέρονται μερικά στοιχεία που χαρακτηρίζουν καθένα από τα ερευνητικά εργαλεία που προαναφέρθηκαν και επισημαίνεται ο τρόπος χρήσης τους.

B.1.6.1. Ημι-δομημένες συνεντεύξεις

Το ερευνητικό εργαλείο της συνέντευξης κρίθηκε αναγκαίο λόγω του περιορισμένου πληθυσμού που ενεπλάκη στην έρευνα, ενώ παράλληλα, αποτέλεσε το μέσο της προσωπικής έκφρασης των αντιλήψεων από την πλευρά των ίδιων των μαθητών και την καταγραφή της βιωματικής τους εμπειρίας. Η χρήση αυτού του εργαλείου αποσκοπούσε στη διαφώτιση του συνόλου των ερευνητικών ερωτημάτων. Προηγήθηκαν χρονικά οι συνεντεύξεις των υπό έρευνα μαθητών και στη συνέχεια ακολουθούσε η μεταγραφή κάποιων ελληνικών λέξεων σε Greeklish και η γραφηματική ανάλυση δείγματος ηλεκτρονικών κειμένων των ίδιων. Η ημι-δομημένη μορφή επιλέχθηκε διότι υπήρχαν, σε έναν οδηγό συνέντευξης, ήδη ορισμένα θέματα και οι ανάλογες ερωτήσεις για τη διερεύνησή τους. Ταυτόχρονα, όμως, λήφθηκε υπόψη και το υποκείμενο της έρευνας, γι' αυτό και η συνέντευξη προσαρμόστηκε στα χαρακτηριστικά του κάθε ερωτηθέντος, προκειμένου να υπάρχει η δυνατότητα διατύπωσης και εξέτασης και άλλων ερωτημάτων τα οποία προέκυπταν κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης στα σημεία που είχαν ιδιαίτερο ενδιαφέρον και με στόχο την πληρέστερη κατανόηση της απάντησης που ήδη δόθηκε

Ο οδηγός συνέντευξης περιελάμβανε τις εξής ερωτήσεις:

1. Ποια ήταν η πρώτη σου επαφή με τα Greeklish; Ποιες περιστάσεις/ άτομα σε ώθησαν σε αυτή την επιλογή; **(1, i)**¹
2. Ποιες ήταν οι εντυπώσεις σου μετά την πρώτη επαφή με τη χρήση των Greeklish; **(1, ii)**
3. Σήμερα πόσο συχνά χρησιμοποιείς τα Greeklish; **(1, iii)**
4. Γιατί επιλέγεις να χρησιμοποιείς τα Greeklish στην επικοινωνία σου; **(1, iii)**
5. Παρατηρείς να χρησιμοποιούνται τα Greeklish στον κοινωνικό σου περίγυρο; Ποια είναι η άποψή σου γι' αυτό; **(1, iv)**

¹ Οι αριθμοί που βρίσκονται στην παρένθεση και συνοδεύουν τις ερωτήσεις της συνέντευξης αναφέρονται στο ερευνητικό ερώτημα στο οποίο αντιστοιχίζονται

6. Σε ποιες περιστάσεις χρησιμοποιείς τα Greeklish; Με ποιο κριτήριο επιλέγεις να χρησιμοποιήσεις ή όχι τα Greeklish ανάλογα με την περίσταση επικοινωνίας; (2)
7. Σε ποια μέσα επιλέγεις να χρησιμοποιήσεις τα Greeklish; (2)
8. Μετά από κάποια χρόνια χρήσης των Greeklish, πιστεύεις ότι οι λόγοι για τους οποίους τα χρησιμοποιείς σήμερα έχουν διαφοροποιηθεί σε σύγκριση με το παρελθόν; (1, iii)
9. Όταν γράφεις ελληνικά με το χέρι, πόσο συχνά τα αντικαθιστάς αυθόρμητα με τα Greeklish; (2)
10. Όταν γράφεις στα Greeklish, ουσιαστικά μεταγράφεις από τα ελληνικά στα αγγλικά. Χρησιμοποιείς κάποιους κανόνες για να κάνεις αυτή τη μεταγραφή; Τηρείς την ελληνική ορθογραφία των λέξεων; (3)
11. Μπορείς εύκολα να μεταγράψεις από τα ελληνικά στα λατινικά; Μπορείς το ίδιο εύκολα να διαβάσεις ένα κείμενο γραμμένο σε Greeklish; (3)
12. Πιστεύεις ότι τα Greeklish έχουν επηρεάσει αρνητικά τον γραπτό σου λόγο; Έχεις παρατηρήσει αύξηση των ορθογραφικών σου λαθών; (4)
13. Θεωρείς ότι η χρήση των Greeklish αποτελεί πρόβλημα για την ελληνική γλώσσα; Γιατί; Νομίζεις ότι υπάρχουν κάποια μειονεκτήματα στο φαινόμενο των Greeklish; (4)

Προχωρώντας στην αντιστοίχιση των ερωτήσεων του οδηγού συνέντευξης με τα ερευνητικά ερωτήματα, καθίσταται σαφές ότι εκείνες που ελέγχουν το πρώτο ερώτημα (1) της διερεύνησης της πρώτης επαφής των μαθητών με τα Greeklish και της αλλαγής στάσης τους μετά από μερικά χρόνια χρήσης, περιπλέκουν τους εξής βασικούς άξονες: τις πρώτες εμπειρίες και εντυπώσεις τους από τη χρήση των Greeklish, καθώς και τις περιστάσεις που τους ώθησαν σ' αυτή την επιλογή (1^η και 2^η), τη συχνότητα και τους λόγους χρήσης αυτού του αλφάβητου (3^η και 4^η), οι προσωπικές τους απόψεις για την ευρεία χρήση τους από τον κοινωνικό τους περίγυρο (5^η), ενώ αναζητείται η αλλαγή στάσης των μαθητών σχετικά με τους λόγους για τους οποίους εντάσσουν πλέον τα Greeklish στην επικοινωνία τους (8^η).

Για το δεύτερο ερώτημα (2) που σχετίζεται με τις περιστάσεις που επιλέγουν οι μαθητές να χρησιμοποιήσουν τα Greeklish, σχεδιάστηκε η 6^η ερώτηση, η οποία περιλαμβάνει δύο υπο-ερωτήματα, εξετάζοντας με αυτό τον τρόπο και τις περιστάσεις, καθώς και τα κριτήρια με τα οποία οι μαθητές επιλέγουν πώς θα εκφραστούν και αν θα συμπεριλάβουν στον λόγο τους το λατινο-ελληνικό αλφάβητο. Φυσικά, σ' αυτό το ερώτημα περιλαμβάνεται και η 7^η ερώτηση που αναφέρεται στα μέσα επικοινωνίας, όπου οι μαθητές επιλέγουν τα Greeklish για να εκφραστούν, αλλά και η 9^η ώστε να εξεταστεί αν τα χρησιμοποιούν αυθόρμητα στον γραπτό τους λόγο.

Με το τρίτο ερευνητικό ερώτημα (3) εξετάζεται ο τρόπος μεταγραφής από τα ελληνικά στα Greeklish. Και αυτό το ερώτημα περιλαμβάνει, ομοίως, ορισμένους βασικούς άξονες και συγκεκριμένα, διερευνάται παράλληλα: η τήρηση της ελληνικής ορθογραφίας ή η ύπαρξη κανόνων κατά τη μεταγραφή (10^η), η ευκολία μεταγραφής από τα ελληνικά στα λατινικά (11^η), ο βαθμός της κατανόησης και της ευκολίας ανάγνωσης κειμένων, τα οποία είναι γραμμένα με το λατινο-ελληνικό αλφάβητο (11^η).

Στο τέταρτο ερώτημα (4), εξετάζεται η προσωπική αξιολόγηση των μαθητών σχετικά με τις επιπτώσεις από τη χρήση των Greeklish στο γραπτό τους λόγο (12^η), αλλά μελετώνται

και οι στάσεις των μαθητών σχετικά με το αν και κατά πόσο το συγκεκριμένο αλφάβητο επηρεάζει γενικότερα την ελληνική γλώσσα (13^η).

Αξίζει να σημειωθεί ότι πριν την υλοποίηση των συνεντεύξεων, εφαρμόστηκε άτυπη πιλοτική, δηλαδή δοκιμαστική, συνέντευξη σε μαθητή της Γ' Λυκείου, ο οποίος διατηρούσε λογαριασμό σε σελίδα κοινωνικής δικτύωσης (facebook) και χρησιμοποιούσε τα Greeklish στην επικοινωνία του με συνομηλίκους του. Η διεξαγωγή της πιλοτικής συνέντευξης αποσκοπούσε στη βελτίωση τυχόν προβλημάτων που θα εντοπίζονταν στη διαδικασία των συνεντεύξεων, ενώ επεδίωκε, ιδιαίτερα, τον έλεγχο και την εξασφάλιση της καταλληλότητας και της αποτελεσματικότητας των ερωτήσεων που επρόκειτο να τεθούν στους μαθητές. Τελικά, η δοκιμαστική συνέντευξη ήταν εποικοδομητική, αφού αποδείχτηκε ότι οι ερωτήσεις ήταν κατάλληλες και διατυπωμένες με ακρίβεια, με αποτέλεσμα να εξασφαλίζονται οι απαραίτητες πληροφορίες, να δίνονται απαντήσεις στα ερευνητικά ερωτήματα και να επιβεβαιώνονται ή να διαψεύδονται ορισμένες ερευνητικές υποθέσεις. Αυτό το γεγονός, όπως είναι φυσικό, οδήγησε στη διατήρηση και την εφαρμογή του οδηγού συνέντευξης που είχε, αρχικά, σχεδιαστεί για τις ανάγκες της παρούσας έρευνας.

Η μόνη δυσχέρεια που παρουσιάστηκε ήταν το γεγονός ότι η συνέντευξη αυτή δεν ηχογραφήθηκε, αλλά συγκεντρώθηκαν ενδεικτικά ορισμένες σημειώσεις και καταγράφηκαν κάποιες παρατηρήσεις κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης για τις απαντήσεις που δόθηκαν, με αποτέλεσμα να καθίσταται δυσεπίτευκτη η ακριβής ανάλυση των δεδομένων που συγκεντρώθηκαν. Επομένως, κρίθηκε απαραίτητη η ηχογράφηση των συνεντεύξεων που θα ακολουθούσαν, ώστε να υπάρχει πληρέστερη και αξιόπιστη πρόσβαση στα δεδομένα κατά την επεξεργασία και την ερμηνεία τους, να είναι εφικτό να ακουστεί πολλές φορές το περιεχόμενο των συνεντεύξεων, αλλά και να υπάρχει η δυνατότητα χρησιμοποίησης αυτούσιων προτάσεων των ερωτώμενων. Πράγματι, οι συνεντεύξεις με τους τέσσερις μαθητές του δείγματος της έρευνας ηχογραφήθηκαν με μαγνητόφωνο και μικρόφωνο που είχε προμηθευτεί η ερευνήτρια, μετά από άδεια που έλαβε από τους ίδιους τους μαθητές πριν από την έναρξη της εκάστοτε συνέντευξης.

B.1.6.2. Γραφηματική ανάλυση σε δείγματα κειμένων μαθητών

Όπως ήδη αναφέρθηκε, η τριγωνοποίηση, δηλαδή η χρήση πολλαπλών ερευνητικών μεθόδων (Robson, 2007) συνιστά προϋπόθεση για την εξασφάλιση της αξιοπιστίας της παρούσας έρευνας. Επομένως, για τη συλλογή επιπλέον στοιχείων, καθώς και για τη λεπτομερή και αξιόπιστη διερεύνηση του τρίτου (3) ερευνητικού ερωτήματος, που αφορά στους τύπους που επιλέγουν οι μαθητές για να μεταγράψουν από τα ελληνικά στο λατινικό αλφάβητο, εντάχθηκε στην ερευνητική διαδικασία ένα δεύτερο ερευνητικό εργαλείο, πέραν των συνεντεύξεων. Αυτό ήταν η συγκέντρωση γραπτών των μαθητών, οι οποίοι κλήθηκαν να μεταγράψουν λέξεις από τα ελληνικά στο λατινικό αλφάβητο, αλλά και η παρατήρηση, συγκέντρωση και ανάλυση ηλεκτρονικών κειμένων του δείγματος, ώστε να ελεγχθεί αν ο τρόπος μεταγραφής που αναφέρουν οι ίδιοι οι μαθητές ότι χρησιμοποιούν στην επικοινωνία τους, αντανακλάται στα κείμενα που παρήχθησαν από τους ίδιους σε αυθεντικές επικοινωνιακές περιστάσεις, κατά τη διάρκεια της μεταξύ τους συνομιλίας μέσω συγκεκριμένης σελίδας κοινωνικής δικτύωσης. Φυσικά, η συλλογή και η ανάλυση των ηλεκτρονικών συνομιλιών των μαθητών απαιτούσε την άδειά τους, η οποία και παραχωρήθηκε χωρίς κανέναν ενδοιασμό.

Οι λέξεις που δόθηκαν στους μαθητές για μεταγραφή από τα ελληνικά στα Greeklish παρατίθενται στον **πίνακα III** που ακολουθεί :

Πίνακας III. Λέξεις προς μεταγραφή.	
αγκάθι	αυθεντικός
παύση	σούπερ
ξενυχτάω	κρούση
πάρτι	σωστός
ντύνω	ρεσεψιόν
βρέχομαι	φεύγω
ψάχνω	ευτυχία
κουλ	ένταση
μίτινγκ	αύριο
καλοκαιρινός	διαβάζω

Όπως είναι φανερό, στις παραπάνω λέξεις συμπεριλαμβάνονται όλα τα γράμματα της ελληνικής αλφαβήτου, ώστε να διερευνηθεί ποιον μεταγραφικό τύπο χρησιμοποιούν οι μαθητές για να μεταφέρουν κάθε λέξη που είναι γραμμένη με ελληνικούς χαρακτήρες στα Greeklish. Ουσιαστικά, επιδιώκεται να αναδειχθεί η αντιστοίχιση στην οποία προχωρούν οι μαθητές ώστε να μεταγράψουν κάθε ελληνικό γράμμα. Ακόμη, έχουν προστεθεί και δάνειες λέξεις, ώστε να προκύψει πώς λειτουργούν οι μαθητές όταν πρέπει να διαχειριστούν τέτοιες λέξεις. Επίσης, σκοπός της συγκεκριμένης δοκιμασίας καθίσταται και η επαλήθευση των απόψεων που έχουν εκφράσει ήδη οι μαθητές νωρίτερα, στη διαδικασία των συνεντεύξεων σχετικά με τους μεταγραφικούς τύπους που επιλέγουν να εφαρμόσουν. Αυτή η δοκιμασία έπεται των συνεντεύξεων και προηγείται της γραφηματικής ανάλυσης των ηλεκτρονικών συνομιλιών, καθώς και της άτυπης συζήτησης με τους μαθητές.

B.1.6.3. Άτυπη συζήτηση με τους μαθητές

Στο τέλος της ερευνητικής διαδικασίας, υφίσταται η φάση της άτυπης συζήτησης με καθέναν από τους μαθητές, η οποία, με τη σειρά της, συνετέλεσε στην τριγωνοποίηση και την αξιοπιστία της παρούσας έρευνας, ενώ χρησιμοποιήθηκε για την εξαγωγή πληρέστερων και ακριβέστερων δεδομένων για το τρίτο ερευνητικό ερώτημα, το οποίο αφορά στους μεταγραφικούς τύπους που χρησιμοποιούν οι μαθητές για την αντικατάσταση των ελληνικών με Greeklish. Η αξιοποίηση του συγκεκριμένου ερευνητικού εργαλείου επεδίωκε την ανάδειξη από την ερευνήτρια των ερμηνειών που η ίδια είχε προσδώσει μετά τη μελέτη και τη γραφηματική ανάλυση των λέξεων γραμμένων σε Greeklish, καθώς και των συνομιλιών των μαθητών και η γνωστοποίηση αυτών των ερμηνειών στους ερωτώμενους, με στόχο, στη συνέχεια, την ανάδειξη των προσωπικών τους εκτιμήσεων και ερμηνειών με βάση τα κείμενά τους. Με αυτόν τον τρόπο, οι μαθητές θα ήταν σε θέση να επιβεβαιώσουν, να διαψεύσουν, να απορρίψουν ή να συμπληρώσουν τις ερμηνείες της ερευνήτριας κι έτσι θα αποδιδόταν στην ίδια την έρευνα μεγαλύτερη ακρίβεια και αξιοπιστία. Επίσης, θα αποδεικνυόταν για ακόμη

μία φορά, εάν υπήρχε συσχετισμός μεταξύ των στάσεών τους, έτσι όπως αποτυπώθηκαν κατά τη συνέντευξη, και των κειμένων τους στην πράξη, σε αυθεντικές περιστάσεις συνομιλία και θα αντιλαμβάνονται και οι ίδιοι καλύτερα με ποιον τρόπο και σε ποιο πλαίσιο μεταγράφουν λέξεις στο λατινο-ελληνικό αλφάβητο.

B.1.7. Διεξαγωγή της έρευνας

Η έρευνα που πραγματοποιήθηκε διήρκησε περίπου δύο μήνες, κατά το διάστημα 14/04/2014 -14/06/2014 στον χώρο του σπιτιού ενός ερωτηθέντος. Επιλέχθηκε σκόπιμα αυτός ο χώρος, αφού οι μαθητές είχαν αναπτύξει παράλληλα και στενούς φιλικούς δεσμούς, και πολύ συχνά συγκεντρώνονταν στο συγκεκριμένο σπίτι όλοι μαζί για να μιλήσουν, να διασκεδάσουν και να μελετήσουν. Επομένως, κρίθηκε κατάλληλος αυτός ο χώρος, αφού οι μαθητές αισθάνονταν πιο άνετα και οικεία και θεωρήθηκε ότι θα μπορούσαν να εκφραστούν με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση, ηρεμία και ειλικρίνεια ώστε να ανταποκριθούν κατάλληλα στις ερωτήσεις της συνέντευξης. Επιπλέον, πριν από κάθε συνέντευξη διασφαλίστηκε η ησυχία που θα έπρεπε να επικρατεί στον χώρο, ώστε να διατηρείται αμείωτο το ενδιαφέρον κατά τη διάρκεια της συνέντευξης. Πρώτα, λοιπόν, διεξήχθησαν οι συνεντεύξεις με τους μαθητές στο διάστημα 14/04/2014 - 17/04/2014 και στο τέλος κάθε συνέντευξης ακολουθούσε η δοκιμασία με τις λέξεις προς μεταγραφή. Έπειτα, κατά το χρονικό διάστημα 18/04/2014 – 18/05/2014 ακολούθησαν οι ηλεκτρονικές συνομιλίες των μαθητών στις οποίες είχαμε πρόσβαση μετά από την άδειά τους. Τέλος, οι άτυπες συνεντεύξεις έγιναν μετά τη γραφηματική ανάλυση των δοκιμασιών και των ηλεκτρονικών συνομιλιών από την ερευνήτρια και συγκεκριμένα κατά το διάστημα 10/06/2014- 14/06/2014.

B.1.7.1. Ημέρα 1^η - 1^η Συνέντευξη

Η συνέντευξη με τον πρώτο μαθητή, τον Νίκο², πραγματοποιήθηκε στις 14/04/2014, στο σπίτι του, αφού προηγήθηκε μία συζήτηση σχετικά με την έρευνα, τους σκοπούς της και το θέμα το οποίο πρόκειται να συζητηθεί. Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, είχε διατηρηθεί ησυχία, και μεταξύ συνεντευκτή και συνεντευξιαζόμενου επικρατούσε ένα κλίμα οικειότητας, το οποίο διαπνεόταν από μια φιλική και άνετη ατμόσφαιρα. Η συνέντευξη, η οποία διήρκησε 10:49', κύλησε ομαλά και αποτελεσματικά, αφού δόθηκαν ακριβείς και ολοκληρωμένες απαντήσεις από τον ερωτώμενο.

B.1.7.2. Ημέρα 2^η - 2^η Συνέντευξη

Η συνέντευξη με το δεύτερο μαθητή, τον Δημήτρη, πραγματοποιήθηκε στις 15/04/2014, στο σπίτι του φίλου του Νίκου, αφού προηγήθηκε μία συζήτηση και με αυτόν, σχετικά με την έρευνα, τους σκοπούς της και το θέμα το οποίο πρόκειται να συζητηθεί. Αν και η συνέντευξη έλαβε χώρα σε διαφορετικό σπίτι από αυτό που μένει ο ερωτώμενος, όπως προαναφέρθηκε, σ' αυτόν τον χώρο οι συμμαθητές περνούν πολλές ώρες της ημέρας όλοι μαζί, οπότε ο ερωτώμενος ένιωθε πραγματικά «σαν να βρισκόταν σπίτι του», οπότε δεν ήταν καθόλου συγκρατημένος. Αντίθετα, διακρινόταν για το χιούμορ του και τις άμεσες απαντήσεις που παραχώρησε. Αξίζει να σημειωθεί ότι η συνέντευξη με διάρκεια 08:33',

² Πρόκειται για τυχαίο ψευδώνυμο όπως και τα υπόλοιπα ονόματα των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα και θα χρησιμοποιηθούν στο εξής.

έλαβε τη μορφή ευχάριστης συνομιλίας, μέσα στην οποία οι ερωτήσεις υποβλήθηκαν και απαντήθηκαν με τρόπο φυσικό και αυθεντικό.

B.1.7.3. Ημέρα 3^η - 3^η Συνέντευξη

Ευχάριστο ήταν το κλίμα και κατά την τρίτη συνέντευξη με τον Γιώργο, η οποία είχε διάρκεια 13:14. Ο συγκεκριμένος ερωτώμενος έδωσε, εξίσου με τους άλλους, κατατοπιστικές απαντήσεις εξασφαλίζοντας, με αυτόν τον τρόπο τις απαραίτητες πληροφορίες για τη μετέπειτα μελέτη και ανάλυσή τους. Και αυτή η συνέντευξη, που έμοιαζε αρκετά με συζήτηση, ή ίσως περισσότερο με προσωπική κατάθεση του μαθητή, πραγματοποιήθηκε στο σπίτι του πρώτου ερωτώμενου. Ο Γιώργος ήταν πρόθυμος να καταθέσει τις προσωπικές του απόψεις ανοιχτά και μάλιστα, στο τέλος της συνέντευξης ζήτησε από την ερευνήτρια να του παραχωρηθούν μερικά αποτελέσματα μετά την ανάλυση των δεδομένων, γιατί τον ενδιαφέρει αρκετά το θέμα της παρούσας έρευνας.

B.1.7.4. Ημέρα 4^η - 4^η Συνέντευξη

Στην τέταρτη και τελευταία συνέντευξη που έλαβε μέρος και διήρκεσε 10:10', ο Σπύρος αν και ήταν πολύ πρόθυμος, φάνηκε, στην αρχή, μερικώς αγχωμένος, οπότε κρίθηκε αναγκαία η δημιουργία ενός χαλαρού κλίματος. Για να επιτευχθεί, λοιπόν, στη συνέχεια ένας ανοιχτός διάλογος, επιχειρήθηκε πρώτα να εξασφαλιστεί η ηρεμία του ερωτώμενου, συζητώντας για τις πασχάλινές διακοπές, που αν και τότε συνιστούσε επίκαιρο θέμα, δε βρισκόταν στα πλαίσια της συγκεκριμένης έρευνας. Έτσι, λοιπόν, ο μαθητής γρήγορα ηρέμησε και η παραπάνω συζήτηση τον βοήθησε να απαντήσει σε όλες τις ερωτήσεις, ενώ το κλίμα που πλέον είχε διαμορφωθεί ήταν άνετο και φιλικό.

B.1.8. Δεοντολογία και ηθική της έρευνας

Πριν την υλοποίηση των συνεντεύξεων έγιναν οι απαραίτητες συστάσεις και επεξηγήθηκε στους μαθητές ο σκοπός και οι στόχοι της έρευνας. Συγκεκριμένα, τους περιγράφηκε λεπτομερώς ο τρόπος με τον οποίο θα αξιοποιηθούν οι πληροφορίες που θα αντληθούν από τη συνέντευξη και την παρατήρηση των συνομιλιών τους, ενώ διαβεβαιώθηκαν ότι θα τηρηθεί η ανωνυμία της ταυτότητας τους, ενώ οι αναφορές και οι απόψεις τους θα αναπαραχθούν, ομοίως, ανώνυμα. Γι' αυτόν, ακριβώς, τον λόγο, η αναφορά σε όλους τους συμμετέχοντες γίνεται με τυχαία ψευδώνυμα, ώστε να μην παραπέμπουν στα πραγματικά ονόματα των συμμετεχόντων. Κατά την πραγματοποίηση της παρούσας έρευνας ζητήθηκε ξεχωριστά η άδεια από κάθε συνεντευξιαζόμενο για τη χρήση του μαγνητοφώνου, η οποία παραχωρήθηκε στην ερευνήτρια μετά από μία συζήτηση μαζί του, μέσα από την οποία έγινε κατανοητή η αναγκαιότητα και η χρησιμότητα της συγκεκριμένης πρακτικής, ώστε να εξασφαλιστεί αποτελεσματικότερη και ακριβέστερη επεξεργασία των δεδομένων, τα οποία με αυτόν τον τρόπο μπορούν να αξιοποιηθούν και από άλλους ερευνητές.

B.2. Ανάλυση δεδομένων της έρευνας

Τα δεδομένα που ακολουθούν είναι οργανωμένα με τη χρονολογική σειρά κατά την οποία χρησιμοποιήθηκαν τα τρία ερευνητικά εργαλεία στο πλαίσιο της παρούσας έρευνας. Στη συνέχεια, τα ζητήματα που ανάχθηκαν από την ερευνητική διαδικασία με τη βοήθεια των

διάφορων ερευνητικών εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν, εντοπίζονται, αναλύονται και παρατίθενται κατά θεματολογική σειρά και ταυτόχρονα, αντιστοιχίζονται στα ανάλογα ερευνητικά ερωτήματα που απαντά το καθένα.

B.2.1. Στάδιο 1^ο: Ημι-δομημένες συνεντεύξεις με τους μαθητές

Με τη θεματική ανάλυση επιδιώχθηκε η επιλογή ορισμένων σημαντικών σημείων των συνεντεύξεων που απαντούν στα ερευνητικά ερωτήματα, επικεντρώνοντας στα βασικά θέματα και αναζητώντας τα κοινά σημεία μεταξύ των συμμετεχόντων. Τα θέματα λοιπόν που εντοπίζονται με το ερευνητικό εργαλείο της συνέντευξης, οργανώνονται και παρουσιάζονται στις ενότητες που ακολουθούν.

B.2.1.1. Θέμα: διερεύνηση της πρώτης επαφής των μαθητών με τα Greeklish και της αλλαγής της στάσης τους μετά από μερικά χρόνια χρήσης.

Το πρώτο ζήτημα που εξετάζεται με το ερευνητικό εργαλείο της ημι-δομημένης συνέντευξης είναι η πρώτη επαφή των μαθητών με τα Greeklish και η αλλαγή της στάσης τους μετά από μερικά χρόνια χρήσης και αντιστοιχεί στο πρώτο ερευνητικό ερώτημα. Το θέμα αυτό κρίθηκε αρκετά ευρύ, γι'αυτό το λόγο προτιμήθηκε να επιμεριστεί σε τέσσερα υποθέματα: α) των πρώτων εμπειριών και εντυπώσεων των συμμετεχόντων από τη χρήση των Greeklish καθώς και των περιστάσεων που τους οδήγησαν σ'αυτή την επιλογή, β) της συχνότητας χρήσης αυτού του αλφάβητου, γ) των προσωπικών τους απόψεων για την ευρεία χρήση των Greeklish από τον κοινωνικό τους περίγυρο, δ) της αλλαγής της στάσης των μαθητών σχετικά με τους λόγους για τους οποίους εντάσσουν πλέον τα Greeklish στην επικοινωνία τους.

Στο πρώτο, λοιπόν, υπο-θέμα διερευνώνται οι εμπειρίες των ερωτώμενων σχετικά με την πρώτη τους επαφή με τα Greeklish κι επιδιώκεται να αναφερθούν χρονικά στην έναρξη της χρήσης των λατινο-ελληνικών, αλλά παράλληλα να εκφράσουν τον τρόπο και τον σκοπό για τον οποίο οδηγήθηκαν στην επιλογή αυτού του αλφάβητου, καθώς και τα μέσα στα οποία το χρησιμοποιούσαν. Όπως προέκυψε, λοιπόν, από τις συνεντεύξεις, οι μαθητές ξεκίνησαν να χρησιμοποιούν τα Greeklish στην καθημερινή τους επικοινωνία, κατά μέσο όρο, πριν από τρία με τέσσερα, περίπου, χρόνια. Και οι τέσσερις ερωτώμενοι συνδέουν την πρώτη επαφή και χρήση των Greeklish, με την πρώτη τους περιήγηση στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης και ιδιαίτερα το Facebook, όπως επισημαίνουν, ενώ τα αντίκρισαν πρώτη φορά, σ' αυτές ακριβώς τις σελίδες. Μάλιστα, ο Δημήτρης αναφέρει χαρακτηριστικά: *«Τα ελληνικά δεν ήταν τότε στη μόδα, όλοι έγραφαν Greeklish»*, οπότε ήταν συχνό φαινόμενο, το οποίο και υιοθέτησαν.

Τα άτομα που τους πρότειναν να δοκιμάσουν τα Greeklish μοιάζουν σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό με εκείνα με τα οποία συνήθως επικοινωνούν. Κυρίως οι φίλοι τους ήταν αυτοί που τους βοήθησαν να τα μάθουν, παρουσιάζοντάς τα ως πιο εύκολα στη χρήση και ως έναν τρόπο επικοινωνίας, άγνωστο και ασυνήθιστο για πολλούς, που θα τους εξασφάλιζε ταχύτητα στην επικοινωνία τους. Οι λόγοι για τους οποίους ξεκίνησαν να το εντάσσουν στο λόγο τους ήταν γιατί ήθελαν να συνομιλήσουν με φίλους τους που ήδη τα γνώριζαν και τα χρησιμοποιούσαν, ώστε να οργανώσουν μία εξόρμηση ή μία έξοδο το απόγευμα όλοι μαζί. Μάλιστα, ο Σπύρος επισημαίνει τα εξής: *«Στην αρχή δεν τα χρησιμοποιούσα, αλλά όταν είδα*

μετά ότι όλα τα φιλαράκια μου 'στελναν μηνύματα με *Greeklish* και στο facebook και στο κινητό μηνύματα, είπα κι εγώ εντάξει ότι πρέπει να μπω κι εγώ σ' αυτό το τρυπάκι.» Φαίνεται, λοιπόν, πως οι μαθητές όντας μέλη μιας παρέας, ακολουθούν πιστά τις επιταγές της και δοκιμάζουν οτιδήποτε μπορεί να διευκολύνει την επικοινωνία τους. Αυτό συνεπάγεται, λοιπόν, ότι τα *Greeklish* λειτουργούν ως στοιχείο συνοχής που συνδέει τους χρήστες και ως σημείο αναγνώρισης μεταξύ τους. Όλοι ανεξαιρέτως οι μαθητές έκαναν χρήση του λατινο-ελληνικού αλφάβητου μέσω υπολογιστή στις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης και μέσω κινητού τηλεφώνου στα μηνύματα (SMS). Χαρακτηριστικό είναι, επίσης, ότι ο Δημήτρης, στην αρχή, χρησιμοποιούσε τα *Greeklish* και σε online παγκόσμιες κοινότητες παιχνιδιών, όπου συνομιλούσε με χρήστες απ'όλο τον κόσμο στα αγγλικά. Σ' αυτή την περίπτωση δεν άλλαξε το πληκτρολόγιο του υπολογιστή του από «αγγλικά» σε «ελληνικά» όταν επιθυμούσε να επικοινωνήσει ηλεκτρονικά με Έλληνες χρήστες, με αποτέλεσμα να απευθύνεται και σ' αυτούς με λατινικούς χαρακτήρες, γράφοντας ελληνικές λέξεις, δηλαδή *Greeklish*.

Επιπλέον, επιδίωξη του πρώτου αυτού υπο-θέματος αποτελεί η ανίχνευση των αρχικών στάσεων των μαθητών, καθώς και της συναισθηματικής τους κατάστασης στην αρχή της χρήσης των *Greeklish*, με σκοπό, κατόπιν, στο τέταρτο ζήτημα που αναπτύσσεται παρακάτω, να εντοπιστεί αν και σε ποιο βαθμό διαφέρει αυτή η αρχική, γενική εντύπωση, από τη συναισθηματική κατάσταση και τη στάση των μαθητών ως προς τη χρήση των *Greeklish* σήμερα. Σ' αυτό το σημείο οι απόψεις διαφοροποιούνται από ερωτώμενο σε ερωτώμενο. Ειδικότερα, για τον Σπύρο, στην αρχή τα λατινο-ελληνικά ήταν αδιάφορα γιατί δεν τα χρησιμοποιούσε, ενώ τον Νίκο τον δυσκόλευαν πολύ γιατί θεωρούσε ότι με αυτόν τον τρόπο προσπαθούσε να τροποποιήσει την ελληνική γλώσσα και έγραφε συνεχώς λέξεις που δεν έβγαζαν νόημα. Ο Δημήτρης και ο Γιώργος εξέφρασαν, επίσης, τις απόψεις τους ως προς τον βαθμό δυσκολίας εκμάθησης της γραφής των *Greeklish*, αφού ο πρώτος υπογραμμίζει ότι του φάνηκαν «εύκολα, πανεύκολα, ούτε ορθογραφία ήθελε, ούτε τίποτα, ο άλλος καταλαβαίνει αμέσως», ενώ αντίθετα ο Γιώργος αναφέρει ότι «στην αρχή ήταν λίγο δύσκολο μέχρι να προσαρμοστείς, αλλά τα μαθαίνεις γρήγορα, δε χρειάζεται καθόλου κόπο». Όπως γίνεται αντιληπτό, στην άποψη, αυτή, του Δημήτρη περιέχεται και ένας σημαντικός λόγος για τον οποίο ο ίδιος προτιμά να χρησιμοποιεί τα *Greeklish* στην επικοινωνία του, αυτός της διευκόλυνσης της ορθογραφίας που του παρέχεται από αυτά.

Συνεχίζοντας, λοιπόν, με τις πρώτες τους εντυπώσεις, διαπιστώθηκε ότι τα *Greeklish* αποτέλεσαν γι αυτούς έναν νέο τρόπο επικοινωνίας, ένα χρήσιμο εργαλείο, για να επιτευχθεί η ηλεκτρονική επικοινωνία μεταξύ τους γρήγορα και αποτελεσματικά και παρουσιάζει γι' αυτούς μεγάλο ενδιαφέρον. Αυτό συνάγεται και από τις απόψεις του Δημήτρη, για τον οποίο τα *Greeklish* αποτέλεσαν εξαρχής «κάτι καινούριο και διαφορετικό αφού είχαμε συνηθίσει τα ελληνικά», ενώ παράλληλα ο Γιώργος συμφωνεί και έρχεται να προσθέσει τα εξής: «ήταν κάτι ενδιαφέρον, καθώς ξεφύγαμε απ' τα συνηθισμένα, ήταν ουσιαστικά σαν να ανακαλύπτεις έναν καινούριο κόσμο, ήταν τελείως διαφορετικό, ήταν προκλητικό και δε μπορούσα να μην το δοκιμάσω». Οι νέοι αυτής της ηλικίας, είναι γνωστό, πόσο παρορμητικοί και ευεπηρεάστοι είναι από τους συνομήλικους τους και εύκολα μπορούν να γίνουν φορείς της μόδας χωρίς να το αντιληφθούν. Για τους ερωτώμενους, τα *Greeklish* αποτέλεσαν, από την πρώτη τους κιάλας επαφή ένα φαινόμενο καινοτόμο, προκλητικό και εφευρετικό και γι' αυτόν, ακριβώς, το λόγο προσπάθησαν να το υιοθετήσουν και να το εντάξουν στην καθημερινή τους επικοινωνία.

Όσον αφορά στο δεύτερο υπο-θέμα, της διερεύνησης της συχνότητας της χρήσης των Greeklish από τους μαθητές και τον βαθμό, στον οποίο η χρήση αυτή έχει μεταβληθεί στο παρόν, σε σύγκριση με το παρελθόν, προέκυψαν τρεις τάσεις από τους μαθητές. Ειδικότερα, οι δύο ερωτώμενοι, ο Νίκος και ο Δημήτρης, εξέφρασαν τη -σε καθημερινή βάση- χρήση των Greeklish από την πρώτη κιόλας ημέρα και δήλωσαν ότι αυτή δεν έχει τροποποιηθεί μετά από ορισμένα χρόνια χρήσης. Αντίθετα, ο Γιώργος αναφέρθηκε σε μια *«κλιμακούμενη συχνότητα»*, η οποία είναι αύξουσα, αφού σε μικρότερη ηλικία δε χρησιμοποιούσε συχνά το λατινο-ελληνικό αλφάβητο, τώρα όμως πλέον, η συχνότητα είναι πολύ μεγαλύτερη. Στον αντίποδα, ακριβώς, βρίσκεται ο Σπύρος, ο οποίος, σε αντίθεση με το παρελθόν, όπου τα Greeklish είχαν κατακλύσει την καθημερινότητά του, τώρα πια, φροντίζει να χρησιμοποιεί το συγκεκριμένο τρόπο γραφής με μέτρο, εξαιτίας του υπερβολικού φόρτου εργασίας λόγω πανελληνίων εξετάσεων, αλλά επειδή παράλληλα, πιστεύει ότι η υπερβολική χρήση των Greeklish, δε θα τον βοηθήσει ούτε στις εν λόγω εξετάσεις, οπότε προσπαθεί να τα αποφύγει.

Στο τρίτο υπο-θέμα όπου εξετάζεται η άποψη των μαθητών για την ευρεία χρήση των Greeklish από τους γύρω τους ως ενός νέου τρόπου επικοινωνίας, οι στάσεις που διαμορφώνονται από τους μαθητές είναι παραπλήσιες. Παραδόξως αν και οι ίδιοι χρησιμοποιούν τα Greeklish και μάλιστα, πολύ συχνά στην καθημερινότητά τους, εκτός από τον Σπύρο, το θεωρούν ένα *«δεδομένο»* φαινόμενο, αλλά ταυτόχρονα και μια *«κακιά συνήθεια, μία μόδα»*, που χρησιμοποιείται εξίσου ευρέως και από τον περίγυρό τους, όμως διαφωνούν με αυτή την κατάχρηση.

Αξίζει μάλιστα να αναφερθούν ορισμένα χωρία από τις συνεντεύξεις τους πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα, στο οποίο οι μαθητές αναδεικνύουν τη βεβαιότητά τους για την αρνητική επίδραση των Greeklish στην ελληνική γλώσσα. Ο Νίκος αντιμετωπίζει τα Greeklish σα μια γλώσσα που έχει καθιερωθεί κι έχει γίνει πλέον συνήθεια, ενώ ταυτόχρονα κατακρίνει αυτό το γεγονός προσδιορίζοντας τη λέξη *«συνήθεια»*, την οποία αναφέρει, με το επίθετο *«κακιά»*. Συμπληρώνει, επίσης, ότι *«πρέπει να εξαφανιστούν γιατί και τα μικρά παιδιά, ας πούμε έκτη δημοτικού, πρώτη γυμνασίου που κάθονται άπειρες ώρες στον υπολογιστή και δεν έχουν αποκτήσει ακόμη καλή ορθογραφία, τους κάνει κακό. Ουσιαστικά οι γονείς τους τον παίρνουν για να μορφώνονται, αλλά γίνεται το αντίθετο»*, θεωρώντας λοιπόν, ο ίδιος ότι η χρήση των Greeklish επηρεάζει αρνητικά την ορθογραφική ικανότητα, ειδικά όσων δεν την έχουν αναπτύξει ακόμη αρκετά. Στη συνέχεια, ο Δημήτρης επισημαίνει πως υπάρχουν πολλά παιδιά πλέον που χρησιμοποιούν τα ελληνικά στην καθημερινή τους επικοινωνία μέσω υπολογιστή και κινητών τηλεφώνων, όμως χαρακτηρίζει, ακόμα μεγάλο τον αριθμό των χρηστών που χρησιμοποιούν τα Greeklish, με αποτέλεσμα να καταλήγει κι αυτός στην αρνητική θέση απέναντι στα Greeklish, λέγοντας ότι *«σα φαινόμενο δεν είναι τόσο καλό γιατί ξεχνάμε την ελληνική γλώσσα γενικότερα. Δε γίνεται να βασιζόμαστε στα Greeklish»*. Ο Γιώργος, με τη σειρά του, πιστεύει ότι *«πλέον η ελληνική γλώσσα έχει αντικατασταθεί από τα Greeklish»* και δε θεωρεί ότι το φαινόμενο των Greeklish αρχίζει να φθίνει, αντίθετα, με την πάροδο των χρόνων πιστεύει πως το φαινόμενο γίνεται όλο και πιο συχνό, και μάλιστα, όχι μόνο στη δική του ηλικιακή ομάδα, αλλά παρατηρεί ότι το λατινο-ελληνικό αλφάβητο αρχίζει και αναπτύσσεται και από ανθρώπους μεγαλύτερης ηλικίας, άποψη η οποία βρίσκει σύμφωνο και τον Σπύρο. Αυτό που προκαλεί εντύπωση στον Γιώργο, είναι, επίσης, το γεγονός ότι έχει παρακολουθήσει διαφημίσεις προϊόντων στην τηλεόραση, οι οποίες χρησιμοποιούσαν τα Greeklish για να προσελκύσουν το ενδιαφέρον, κυρίως, των

νέων. Ο Σπύρος επικρίνει την ενασχόληση με τα Greeklish από μικρή ηλικία, αν και ο ίδιος ξεκίνησε να τα χρησιμοποιεί νωρίς. Συγκεκριμένα, αναφέρει: «*Το να βλέπουμε τώρα από πρώτη γυμνασίου παιδιά, κι εγώ το 'κανα απ' το γυμνάσιο που ξεκίνησα, να γράφουνε Greeklish και στα μηνύματα και στο facebook, ξέρω 'γω, και σε e-mail να επικοινωνούν με τους άλλους και να γράφουν Greeklish είναι σίγουρο ότι χάνεται η ελληνική γλώσσα*».

Σχετικά με το τέταρτο υπο-θέμα που αφορά στους λόγους χρήσης των Greeklish και στον βαθμό διαφοροποίησής τους μεταξύ παρελθόντος και παρόντος υπάρχει μία καθολικότητα στις στάσεις των μαθητών. Οι λόγοι για τους οποίους οι ερωτώμενοι έκαναν χρήση των λατινο-ελληνικών παλαιότερα, δε διαφοροποιούνται σε σύγκριση με τους σκοπούς τους οποίους εξυπηρετούν με τη χρήση των Greeklish σήμερα. Η μόνη διαφορά έγκειται στο γεγονός ότι απλά τότε κάποιος συνομήλικος τούς τα πρότεινε και υπέδειξε, γι' αυτόν το λόγο τα χρησιμοποίησαν πρώτη φορά, ενώ σήμερα τα χρησιμοποιούν λόγω συνήθειας. Επικρατέστερο λόγο για τη χρησιμοποίηση των Greeklish, τόσο στο παρελθόν, όσο και στο παρόν, συνιστά το γεγονός ότι η ορθογραφία δεν απασχολεί τους χρήστες του συγκεκριμένου γλωσσικού κώδικα, καθώς δε μπορεί κάτι να χαρακτηριστεί ως ορθογραφικό λάθος. Για παράδειγμα, ο Γιώργος αν δε γνωρίζει πώς γράφεται μία ελληνική λέξη επιλέγει να την αντικαταστήσει με Greeklish, ώστε να μη γίνει φανερό ότι δε γνωρίζει την ορθογραφία της, ώστε να μην έρθει σε δύσκολη θέση. Ακόμη, η ευρεία χρήση της ψηφιακής γλώσσας από μέρους των μαθητών αποδίδεται στην ευκολία χρήσης της, καθώς και στην ταχύτητα που προσφέρει στη γραφή της. Επιπλέον, άλλο ένα σημαντικό κίνητρο που οδηγεί τους ερωτώμενους στη χρήση Greeklish καθίσταται το γεγονός πως επιθυμούν να συμβαδίζουν με τη μόδα. Μάλιστα, ο Νίκος, μεταξύ άλλων, αποδίδει την προτίμησή του για τα Greeklish στη μόδα, με σκοπό να αποδείξει ότι είναι «*προχωρημένος*», αφού ακολουθεί μία πρακτική, η οποία είναι πολύ συχνή και ευρέως διαδεδομένη στον περίγυρό του. Επίσης, άλλον έναν παράγοντα, ο οποίος διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην επιλογή των λατινο-ελληνικών απ' όλους τους μαθητές, αποτελεί το γεγονός ότι οι μαθητές δεν αφιερώνουν χρόνο στην αλλαγή της γλώσσας του πληκτρολογίου του υπολογιστή γιατί βαριούνται. Αξίζει να παρατεθεί σ' αυτό το σημείο η άποψη του Γιώργου, ο οποίος εκφράζει τα εξής:

«Πολλές φορές η γλώσσα του υπολογιστή είναι στα αγγλικά, βαριέμαι να την αλλάξω, να τη βάλω στα ελληνικά και τις περισσότερες φορές ξεκινάω να πληκτρολογώ χωρίς να βλέπω την οθόνη, βλέπω ότι έχω ξεκινήσει να γράφω στα Greeklish, δηλ με λατινικούς χαρακτήρες και συνειδητοποιώ ότι γράφω Greeklish και μετά βαριέμαι να πατήσω σβήσιμο και να το ξαναγράψω στα ελληνικά»

Έτσι, λοιπόν, είναι προφανές ότι οι μαθητές μεταγράφουν από τα ελληνικά σε Greeklish είτε για λόγους συνήθειας και ταχύτητας, είτε γιατί κατά τη χρήση τους δεν απαιτείται η γνώση της ορθογραφίας. Επίσης, εξοικονομούν χρόνο, καθώς με τη χρήση των Greeklish δεν είναι αναγκαίο να αλλάζουν συνεχώς τη γλώσσα του πληκτρολογίου από αγγλικά σε ελληνικά, συνήθεια την οποία προσπαθούν να αποφύγουν γιατί βαριούνται.

B.2.1.2. Θέμα: Περιστάσεις επικοινωνίας στις οποίες οι μαθητές επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τα Greeklish

Το δεύτερο ζήτημα το οποίο πραγματεύονται οι συνεντεύξεις αφορά στις περιστάσεις στις οποίες επιλέγουν οι μαθητές να χρησιμοποιήσουν τα Greeklish και οργανώνεται σε δύο

υποθέματα: α) τις περιστάσεις / μέσα και β) τα κριτήρια με τα οποία οι μαθητές επιλέγουν πώς θα εκφραστούν και αν θα συμπεριλάβουν στον λόγο τους τα λατινοελληνικά.

Στο πρώτο υπο-θέμα, οι περιστάσεις που προσδιορίστηκαν από τους μαθητές αφορούν περισσότερο στα ηλεκτρονικά μέσα και συγκεκριμένα, στον υπολογιστή. Η χρήση των Greeklish φαίνεται να είναι εκτεταμένη συγκεκριμένα σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, και ιδιαίτερα στο facebook, στις προσωπικές ηλεκτρονικές συνομιλίες των χρηστών με τους φίλους και συνομηθίους τους, αλλά και σε διάφορες δημοσιεύσεις και κοινοποιήσεις στις οποίες προχωρούν οι ίδιοι στον προσωπικό τους λογαριασμό (προφίλ). Ο Νίκος, εξάλλου, το εκφράζει κατηγορηματικά: *«Όταν βρίσκεσαι μπροστά σε ένα πληκτρολόγιο ουσιαστικά στο μυαλό σου, σου 'ρχονται κατευθείαν τα Greeklish».*

Ο Γιώργος και ο Νίκος έρχονται να προσθέσουν, με τη σειρά τους, στα μέσα όπου χρησιμοποιούν τα λατινο-ελληνικά, την ηλεκτρονική αλληλογραφία, μέσω της οποίας ανταλλάσσουν email με φίλους γραμμένα σ' αυτή την ψηφιακή γλώσσα. *«Για μία εργασία, κάτι όχι επίσημο, μία έρευνα που είχαμε κάνει μεταξύ μας και στείλαμε τα αποτελέσματα και οι ερωτήσεις ήταν σε μορφή Greeklish»*, περιγράφει ο Γιώργος αποδεικνύοντας με αυτό τον τρόπο την προτίμηση στο λατινο-ελληνικό αλφάβητο και πέρα από τις σελίδες κοινωνικής δικτύωσης. Το κινητό τηλέφωνο αποτελεί, ομοίως, ένα μέσο στο οποίο προτιμάται από τους μαθητές το συγκεκριμένο αλφάβητο, κυρίως στη γραφή σύντομων μηνυμάτων (SMS).

Αξιοσημείωτη είναι η διαφοροποίηση των μαθητών στην αυθόρμητη γραφή με το χέρι, όπου ο Νίκος και ο Δημήτρης εξέφρασαν την αντίθεσή τους ως προς αυτή την τακτική και μάλιστα ο δεύτερος υπογράμμισε τα εξής: *«Μόνο μέσω υπολογιστή, γενικότερα στο τετράδιο τώρα τι; Να γράφεις Greeklish; Όχι...»*. Κατ' αντίθεση, οι άλλοι δύο ερωτώμενοι, ο Γιώργος και ο Σπύρος παραδέχτηκαν ότι έχει τύχει να αντικαταστήσουν λέξεις γραμμένες στα ελληνικά με λατινικούς χαρακτήρες όταν γράφουν με το χέρι, όχι όμως σε επίσημα κείμενα, αλλά κυρίως σε προσωπικές τους σημειώσεις ή σε γραπτά κείμενα που ανταλλάσσουν με τους συμμαθητές τους. Ο Σπύρος, χαρακτηριστικά επεσήμανε: *«Στο σχολείο όταν έκανε παράδοση π.χ. ένας δάσκαλος και αυτά δεν πρόκειται να τα έβλεπε, ήταν δηλαδή προσωπικές σημειώσεις, είχε τύχει να γράψω μερικές φορές Greeklish ... όχι συνεχόμενα, κάποιες λέξεις ξερω 'γω που ήταν γρήγορες, π.χ. το και, το θα».*

Από τα λόγια του Σπύρου μπορεί να προσδιοριστεί το δεύτερο υπο-θέμα και να καθοριστούν και τα δύο κριτήρια τα οποία οι μαθητές θέτουν για να αποφασίσουν αν θα χρησιμοποιήσουν ή όχι τα Greeklish. Το πρώτο κριτήριο ανάγεται στον χαρακτήρα του κειμένου, δηλαδή αν πρόκειται για κάποιο επίσημο έγγραφο ή ένα διαγώνισμα του σχολείου, οι μαθητές γράφουν με ελληνικούς χαρακτήρες, ενώ αν το κείμενο είναι προσωπικό, έχει οικείο και ανεπίσημο ύφος τότε προτιμούν τα λατινο-ελληνικά. Το δεύτερο κριτήριο αφορά στον παραλήπτη του μηνύματος που αποστέλλει ο χρήστης, κι όπως ισχυρίζεται ο Γιώργος *«σημασία έχει ο δέκτης πάντα»*. Το συγκεκριμένο κριτήριο οργανώνεται ως εξής: *«δε μπορείς να απευθυνθείς με Greeklish σε μεγαλύτερο ή κάποιον που σέβεται, γιατί τα Greeklish δείχνουν οικειότητα»* αναφέρει ο Νίκος, ο Γιώργος ομοίως, τα χρησιμοποιεί όταν συνδιαλέγεται με τους φίλους του, αλλά όχι στον επίσημο λόγο ή όταν απευθύνεται σε μεγαλύτερους, ηλικιακά, ανθρώπους, ενώ ο Δημήτρης περιγράφει, στη συνέχεια, *«δεν απευθύνομαι σε μεγάλους στα Greeklish π.χ. δε μιλάω με Greeklish στη θεία μου στο facebook που είναι και παλαιών αρχών»*. Τέλος, ο Σπύρος καταθέτει την προσωπική του εμπειρία:

«έχω στείλει σε ανθρώπους που δε γνώριζαν μια πρόταση π.χ. πώς τα περνάς, τι κάνεις και δεν έβγαζε νόημα και μετά αναγκαστικά έλεγα ότι με αυτόν θα γράψω κανονικά ελληνικά και με άλλους που δεν έχουν πρόβλημα να τα διαβάζουν θα γράφω Greeklish».

Οι χρήστες, λοιπόν, αποστέλλουν κείμενα σε Greeklish σε φίλους τους ή σε άτομα με τα οποία έχουν οικειότητα, συνήθως νεαρής ηλικίας, με την προϋπόθεση ότι γνωρίζουν να χειρίζονται τα Greeklish. Αντίθετα, δεν γράφουν με λατινικούς χαρακτήρες όταν πρόκειται να αποστείλουν ένα επίσημο έγγραφο σε κάποιον μεγαλύτερο σε ηλικία άνθρωπο, ενώ αν αυτός είναι αυστηρός ή συντηρητικός και δεν έχουν μεταξύ τους στενές σχέσεις, ή ακόμη αν δεν έχει εξασκηθεί ο ίδιος στα Greeklish, τότε οι χρήστες αποφεύγουν να γράψουν στο λατινο-ελληνικό αλφάβητο.

B.2.1.3. Θέμα: Τρόπος μεταγραφής από τα ελληνικά στα Greeklish.

Το ζήτημα της μεταγραφής των ελληνικών σε Greeklish αφορά στο τρίτο ερευνητικό ερώτημα και μπορεί να συγκροτηθεί και να αναλυθεί σε δύο βασικά υποθέματα: α) την τήρηση της ελληνικής ορθογραφίας, καθώς και την ύπαρξη κανόνων κατά τη μεταγραφή, β) την ευκολία της μεταγραφής, της κατανόησης καθώς και της ανάγνωσης κειμένων, τα οποία είναι γραμμένα με το λατινο-ελληνικό αλφάβητο.

Όσον αφορά στην τήρηση της ελληνικής ορθογραφίας κατά την αντικατάσταση των ελληνικών με λατινικούς χαρακτήρες εκ μέρους των μαθητών, οι απόψεις τους παραλλάσσονται, αν και σε μικρό βαθμό. Ο Δημήτρης τηρεί τους κανόνες της ελληνικής ορθογραφίας, ενώ ο Γιώργος, μερικές φορές, λαμβάνει υπόψη του τους ορθογραφικούς, αυτούς κανόνες. Ο Νίκος προσπαθεί να τηρεί την ελληνική ορθογραφία, αλλά κάποιες φορές, δηλώνει ότι γράφει *«όπως τύχει, με ό,τι γλώσσα έχει μέσα»*, μιλώντας για τη γλώσσα γραφής του πληκτρολογίου. Στον αντίποδα, βρίσκεται ο Σπύρος ο οποίος δε φροντίζει πάντα να είναι σωστά ορθογραφημένες οι λέξεις. Απ' την άλλη, όσον αφορά στους κανόνες τους οποίους ακολουθούν για να προχωρήσουν στη μεταγραφή, όλοι οι μαθητές, ανεξαιρέτως, συγκλίνουν στην άποψη ότι δε μεταγράφουν έχοντας ως βάση κάποιους συγκεκριμένους κανόνες, αλλά αντίθετα, αντικαθιστούν τους ελληνικούς με τους λατινικούς χαρακτήρες με τέτοιο τρόπο, με σκοπό να αντιλαμβάνεται το νόημα της λέξης αυτός που θα τη διαβάσει.

Οι απόψεις τους βέβαια αποκλίνουν, όταν δίνουν συγκεκριμένα παραδείγματα: *«το θ θα το γράψω δ»* περιγράφει ο Νίκος, φράση που σε συνδυασμό με την υπόλοιπη συνέντευξή του, αποδεικνύει πως φροντίζει η λέξη που γράφει να είναι σωστά ορθογραφημένη, όμως παράλληλα, προσπαθεί να την κάνει να μοιάζει μορφολογικά με την ελληνική, δηλαδή στην οπτική αναπαράσταση των ελληνικών φθογγόσημων, άρα προφανώς προχωρά στην οπτική μεταγραφή. Ο Γιώργος με τη σειρά του, ισχυρίζεται πως τις περισσότερες φορές δεν ακολουθεί κάποιους κανόνες, αντιστοιχίζοντας τους ελληνικούς με τους λατινικούς χαρακτήρες με όποιο τρόπο αυτός επιθυμεί κάθε φορά: *«για παράδειγμα υπάρχουν κάποιοι χαρακτήρες που δε μπορούμε να τους αποδώσουμε μέσω των Greeklish, όπως το ψ ή το θ και δεν υπάρχουν κάποιοι κανόνες, πιστεύω, ο καθένας τα γράφει όπως θέλει, χωρίς περιορισμούς»*. Τον Σπύρο, ομοίως, τον ενδιαφέρει να *«βγαίνει νόημα»*, όπως δηλώνει, χωρίς να λαμβάνει υπόψη ορισμένους κανόνες κατά τη μεταγραφή. Στο παράδειγμα που παρουσιάζει, *«το θ το γράφω με th για παράδειγμα»*, όμως, φαίνεται να πλησιάζει στη φωνητική μεταγραφή, αφού αποδίδει την προφορική γλώσσα. Ο Δημήτρης, κατόπιν,

υποστηρίζει ότι χρησιμοποιεί τους κανόνες της ελληνικής ορθογραφίας, φέρνοντας το εξής παράδειγμα «στο γράφω, δε βάζω ο, βάζω w», αλλά δεν παραμένει πάντα πιστός σε αυτούς τους κανόνες, επομένως φαίνεται να ακολουθεί την οπτική μεταγραφή εν μέρει.

Στο δεύτερο υπο-θέμα, όπου εξετάζεται η ευκολία μεταγραφής από τα ελληνικά στα λατινικά καθώς και ο βαθμός της κατανόησης και της ευκολίας ανάγνωσης κειμένων, τα οποία είναι γραμμένα με το λατινο-ελληνικό αλφάβητο, κρίνεται ότι οι μαθητές στο σύνολό τους μεταγράφουν με μεγάλη ευκολία εξαιτίας της συχνής χρήσης και της εξοικείωσης με τα Greeklish, αλλά και λόγω της έλλειψης ορθογραφικών και γραμματικών κανόνων που πρέπει να ακολουθήσουν. Όσον αφορά στον βαθμό ευκολίας της κατανόησης και ανάγνωσης των λατινο-ελληνικών οι γνώμες δίστανται. Πιο συγκεκριμένα, ο Νίκος είναι ο μόνος ο οποίος θεωρεί εύκολη την ανάγνωση και κατανόηση των λατινο-ελληνικών εξαιτίας της συνήθειας, ενώ ο Δημήτρης πλησιάζει σ'αυτή την άποψη, δηλώνοντας ότι οριακά αναγνωρίζει πιο εύκολα τις λέξεις γραμμένες στα ελληνικά από αυτές που είναι γραμμένες με Greeklish γιατί οι τελευταίες δεν έχουν τόνους, αλλά γράφει πιο γρήγορα και εύκολα με το λατινο-ελληνικό αλφάβητο. Στο άλλο άκρο, βρίσκονται ο Σπύρος και ο Γιώργος οι οποίοι εκφράζουν τη δυσκολία τους ως προς την ανάγνωση και την κατανόηση των Greeklish. Μάλιστα, ο Γιώργος επισημαίνει: «*Τα ελληνικά είναι η μητρική μας γλώσσα, φυσιολογικά την καταλαβαίνουμε καλύτερα[...].επειδή στα Greeklish έχουν καταπατηθεί όλοι οι όροι και οι κανόνες της ελληνικής γλώσσας τις περισσότερες φορές δε μπορώ να βγάλω νόημα.*».

B.2.1.4. Θέμα: Αξιολόγηση των μαθητών σχετικά με τις επιπτώσεις από τη χρήση των Greeklish

Στο τέταρτο και τελευταίο ζήτημα περιγράφεται αλλά παράλληλα, μελετώνται και οι στάσεις τους σχετικά με β) το αν και κατά πόσο το συγκεκριμένο αλφάβητο επηρεάζει, γενικότερα, την ελληνική γλώσσα.

Ο πρώτος άξονας απαρτίζεται από τις απόψεις των μαθητών σχετικά με τις επιπτώσεις των λατινο-ελληνικών στο γραπτό τους λόγο, οι οποίες, όλες ανεξαιρέτως, αφορούν στην αρνητική επίδραση των Greeklish στην ορθογραφική τους ικανότητα. Ειδικότερα, ο Νίκος παραδέχεται πως κάνει ορθογραφικά λάθη που μπορεί να τα αποδώσει στα Greeklish αλλά έχει αυτή την άποψη: «*είναι δικιά μου βλακεία και έχει χαθεί το ελληνικό λεξιλόγιο...Δε μ'αρέσει και πολλές φορές τα βάζω με τον εαυτό μου όταν τα χρησιμοποιώ.*». Ο Δημήτρης, ομοίως, θεωρεί ότι τα Greeklish τον έχουν επηρεάσει αρνητικά, με γνώμονα ότι έχουν αυξηθεί τα ορθογραφικά του λάθη, παραθέτοντας, μάλιστα, και μια προσωπική του εμπειρία από τη σχολική του ζωή: «*μου 'χει τύχει π.χ. στην ορθογραφία να μπερδέψω Greeklish με ελληνικά. Στο σχολείο κάποια φορά είχα μπερδευτεί κι αντί να βάλω το ελληνικό το ε έβαλα το e στα αγγλικά.*». Ο Γιώργος, επιπλέον, αν και δεν έχει χρησιμοποιήσει λατινικούς χαρακτήρες σε επίσημα, γραπτά του κείμενα, έχει παρατηρήσει αύξηση των ορθογραφικών του λαθών, καταθέτοντας κι αυτός απ' την πλευρά του προσωπικά του βιώματα ώστε να αποδείξει αυτή την άποψη. Συγκεκριμένα αναφέρει: «*εκεί που γράφω κάποιες φορές ελληνικά, κανονικά, επειδή ας πούμε την προηγούμενη μέρα έχω χρησιμοποιήσει την ίδια λέξη με άλλη ορθογραφία, μου χει τύχει να τη γράψω έτσι.*». Ο Σπύρος, μόνο, φαίνεται κάπως συγκρατημένος σχετικά με την αύξηση των ορθογραφικών του λαθών, εξηγώντας ότι δεν έχει παρατηρήσει τέτοια λάθη

στον γραπτό του λόγο, όμως επισημαίνει ότι «από τη γρηγοράδα μου μπορεί να έχω κάνει», μιλώντας για ορθογραφικά λάθη.

Όσον αφορά στον δεύτερο άξονα, όπως προκύπτει οι απόψεις των μαθητών συγκλίνουν σχετικά με τις επιπτώσεις από τη χρήση των Greeklish στην ελληνική γλώσσα, εκτός από αυτή του Δημήτρη. Οι υπόλοιποι μαθητές, αν και χρησιμοποιούν τη λατινο-ελληνική γραφή ευρέως στην καθημερινή τους επικοινωνία, την κατακρίνουν έντονα για τις επιπτώσεις που αυτή επιφέρει στην ελληνική γλώσσα, αφού θεωρούν ότι με αυτό τον τρόπο «χάνεται η ελληνική γλώσσα» και ο «ελληνικός πλούτος», όπως χαρακτηριστικά αναφέρουν, εξαιτίας της μη τήρησης ορθογραφικών κανόνων, που οδηγούν στην ευρεία αύξηση των ορθογραφικών λαθών. Μ'αυτή την άποψη συμφωνεί και ο Σπύρος, ενώ ο Γιώργος, για παράδειγμα, θεωρεί ότι τα Greeklish επηρεάζουν την ελληνική γλώσσα, θεωρώντας ως βασική αιτία την αδυναμία μεταγραφής ορισμένων ελληνικών χαρακτήρων: «Ο πλούτος της γλώσσας της ελληνικής χάνεται και οι λέξεις δεν είναι απλοί ήχοι, έχουν κάποια σημασία και όπως γράφονται δε μπορούμε να τις αντικαταστήσουμε με έναν απλό χαρακτήρα.». Ακόμη, ο ίδιος συνδέει την αλλοίωση της γλώσσας με τη μείωση της ικανότητας της σκέψης. Ο Δημήτρης, αντίθετα, μπορεί να έχει παρατηρήσει αύξηση των ορθογραφικών του λαθών και να πιστεύει ότι τα λατινο-ελληνικά μπορεί να έχουν αντίκτυπο στον καθένα χρήστη ξεχωριστά ως προς την ορθογραφική του ικανότητα, εντούτοις, θεωρεί ότι τα Greeklish, αυτά κάθε αυτά, δεν είναι ικανά για να επηρεάσουν αρνητικά το σύνολο της ελληνικής γλώσσας.

B.2.2. Στάδιο 2^ο: Γραφηματική ανάλυση σε δείγματα κειμένων των μαθητών

Αυτό το εργαλείο συμβάλλει στη διερεύνηση του τρίτου ερευνητικού ερωτήματος, των τύπων μεταγραφής που χρησιμοποιούν οι μαθητές για να γράψουν σε Greeklish. Η γραφηματική ανάλυση ακολούθησε τη διαδικασία των συνεντεύξεων και οργανώνεται σε δύο χρονικές φάσεις: α) γραφηματική ανάλυση σε δείγματα γραφής των μαθητών, όπου καλούνταν να μεταγράψουν λέξεις που τους δίνονταν από τα ελληνικά στα Greeklish, και β) γραφηματική ανάλυση κειμένου που αποτελούσε τμήμα συζήτησης μεταξύ των μαθητών και περιλάμβανε ορισμένες προτάσεις γραμμένες στα Greeklish. Σκοπός αυτής της μεθόδου, αλλά και επιμέρους στόχος της παρούσας έρευνας, ήταν να εκτιμηθεί κατά πόσο οι αντιλήψεις των ερωτώμενων συγκλίνουν αναφορικά με τις μεθόδους τις οποίες εφαρμόζουν κατά τη μεταγραφή από τα ελληνικά στα λατινο-ελληνικά. Ωστόσο, ο κατεξοχήν στόχος ήταν να εξεταστούν οι ηλεκτρονικές συνομιλίες μεταξύ των μαθητών ώστε να διαπιστωθεί εάν υπάρχει συσχετισμός τους με τις γλωσσικές στάσεις τους, δηλαδή εάν οι μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούν στον λόγο τους, πρακτικά, συμπίπτουν με τις απόψεις που ήδη έχουν καταθέσει, θεωρητικά, στη συνέντευξη που προηγήθηκε.

B.2.2.1. Θέμα: Τρόπος μεταγραφής λέξεων από τα ελληνικά στα Greeklish

Στην πρώτη φάση, μετά τις συνεντεύξεις, δόθηκαν στους μαθητές ορισμένες λέξεις με ελληνικούς χαρακτήρες τις οποίες κλήθηκαν να μεταγράψουν στα Greeklish, ώστε να εντοπιστούν οι μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούν και αν αυτοί συμβαδίζουν με τις απόψεις τους. Στη συνέχεια, παρατίθενται οι πίνακες με τις λέξεις που χορηγήθηκαν στους ερωτώμενους ηλεκτρονικά, συμπληρωμένοι με τις απαντήσεις που έδωσε ο καθένας

ξεχωριστά και ακολουθεί ανάλυση του λόγου, αλλά και σύγκριση με τις απόψεις τους κατά τη διαδικασία των συνεντεύξεων.

B.2.2.1.1. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Νίκος

Πίνακας III. Λέξεις προς μεταγραφή.	
αγκάθι → agkaði (οπτική)	αυθεντικός → auðentikos (οπτική)
παύση → pausi (οπτική- λάθος ορθογραφία)	σούπερ → super (αγγλικά)
ξενυχτάω → ksenixtaw (φωνητική)	κρούση → krousi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
πάρτι → party (αγγλικά)	σωστός → swstos (οπτική)
ντύνω → ntinw (φωνητική)	ρεσεψιόν → resepsion (φωνητική)
βρέχομαι → brexomai (οπτική)	φεύγω → feugw (οπτική)
ψάχνω → psaxnw (φωνητική)	ευτυχία → eutuxia (οπτική)
κουλ → koul (οπτική)	ένταση → entasi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
μίτινγκ → meeting (αγγλικά)	αύριο → aurio (οπτική)
καλοκαιρινός → kalokairinos (οπτική)	διαβάζω → diabazw (οπτική)

Όπως προκύπτει από τον πίνακα III, ο Νίκος ακολουθεί κυρίως την οπτική μεταγραφή, επιδιώκοντας να αποδώσει πιστά τη μορφή των ελληνικών γραμμάτων, και, όπως φαίνεται, οδηγείται στην ανορθόδοξη λύση της αντικατάστασης του «θ» με το «δ» στις λέξεις «αγκάθι» και «αυθεντικός», επειδή ακριβώς μοιάζουν. Αξιοπρόσεκτο είναι το γεγονός ότι ο Νίκος αν και προσπαθεί να αναπαραστήσει οπτικά τις ελληνικές λέξεις με τους λατινικούς χαρακτήρες, σε δύο περιπτώσεις, και συγκεκριμένα στις λέξεις «παύση» και «ένταση» δεν τηρεί την ελληνική ορθογραφία, αφού όταν μεταγράφει, και στις δύο, τον χαρακτήρα «η» τον αντικαθιστά με τον λατινικό «i». Με αυτό τον τρόπο, ο ερωτώμενος απλοποιεί την κατάληξη της λέξης, ενώ αντίθετα, το θέμα της ίδιας λέξης που καταγράφει συμφωνεί οπτικά με την ελληνική λέξη, για παράδειγμα το θέμα «έντασ»- αποδίδεται ως «entas-», δηλαδή οπτικά κι όχι ως «edas-», δηλαδή φωνητικά. Το ίδιο ισχύει και με το θέμα «παύσ-» το οποίο αντικαθίσταται από το λατινο-ελληνικό «paus-» κι όχι ως «pafs-».

Ομοίως, στη λέξη «κρούση», ο Νίκος το θέμα «κρουσ-» το μεταγράφει ως «krous-» κι όχι ως «krus-». Μάλιστα, για τη λέξη «κρούση» αξίζει να επισημανθεί ότι ακριβώς από πάνω, στον πίνακα, η λέξη «σούπερ» περιέχει τον φθόγγο «ου» και ο μαθητής τον αντικαθιστά με το γράμμα «u», ενώ σ' αυτήν την περίπτωση μεταγράφει τον φθόγγο «ου» με τα γράμματα «ou». Σ' αυτό, το συγκεκριμένο σημείο, έγκειται και η διαφορά στη μεταγραφή μεταξύ δάνειων και ελληνικών λέξεων: τη λέξη «σούπερ», ο μαθητής την έχει αναπαραστήσει στο μυαλό του με την αγγλική λέξη «super» γι' αυτό κι όταν καλείται να τη μεταγράψει στα Greeklish ακολουθεί την οπτική αναπαράσταση που έχει στο μυαλό του γι' αυτή τη λέξη. Αντίθετα, η ελληνική λέξη «κρούση», αν και διαθέτει ακριβώς τον ίδιο φθόγγο «ου», δε μεταγράφεται από το μαθητή με «u», αλλά με «ou», ώστε η λέξη που θα γράψει να είναι προσαρμοσμένη μορφολογικά με την ελληνική.

Σύμφωνα με τις παραπάνω επιλογές, στις οποίες καταλήγει ο χρήστης, συμπεραίνεται ότι σε κάποιες λέξεις προχωρά σε συνδυασμό φωνητικής και οπτικής μεταγραφής. Στις περισσότερες λέξεις χρησιμοποιεί την οπτική μεταγραφή, ενώ σε αρκετές λέξεις είναι παρούσα η φωνητική μεταγραφή.

Αξίζει να αναφερθούν οι διαφορετικές μεταγραφές τις οποίες πραγματοποίησε ο ερωτώμενος όσον αφορά στις δάνειες λέξεις «πάρτι», «κουλ», «μίτινγκ», «σούπερ», «ρεσεψιόν». Συγκεκριμένα, τις λέξεις «πάρτι», «σούπερ» και «μίτινγκ» τις μεταγράφει όπως ακριβώς γράφονται στα αγγλικά, δηλαδή «party» «super» και «meeting», αντίστοιχα, χωρίς να λαμβάνει υπόψη του την ελληνική λέξη που έχει μπροστά του. Αντίθετα, τις αγγλικές λέξεις «κουλ» και «ρεσεψιόν» δεν τις μεταφέρει απλά στα αγγλικά, ακολουθώντας την αγγλική ορθογραφία, αντίθετα, τις τροποποιεί μεταγράφοντάς τες με διαφορετικό τρόπο από τις προηγούμενες δάνειες λέξεις, παρόλο που γνωρίζει αγγλικά: τη λέξη «κουλ» που σίγουρα ο ερωτώμενος έχει συναντήσει αρκετές φορές με λατινικούς χαρακτήρες, τη μεταγράφει σαν να είναι ελληνική λέξη και μάλιστα, ακολουθώντας την οπτική μεταγραφή, αφού τον φθόγγο «ου» τον αντικαθιστά από τα γράμματα «ου». Η λέξη «ρεσεψιόν» μεταγράφεται, ομοίως, σαν να είναι ελληνική, ακολουθώντας, όμως, τη φωνητική μεταγραφή.

Όσον αφορά στον συσχετισμό μεταξύ θεωρητικών απόψεων και πρακτικής, ο Νίκος προσπαθεί, όντως, όπως περιέγραψε, να τηρεί την ελληνική ορθογραφία, μόνο όμως, όταν επιλέγει τον οπτικό τύπο για να μεταγράψει κι ακόμη και σ' αυτή την περίπτωση υπάρχουν ενδείξεις ότι δεν την τηρεί πιστά. Χρησιμοποιεί αρκετά την οπτική μεταγραφή, γεγονός που επιβεβαιώνεται τόσο από τις απόψεις που εξέφρασε, όσο και από τις τεχνικές που φαίνεται στην πράξη να χρησιμοποιεί. Όμως, αρκετές φορές, όταν προχωρά στη φωνητική μεταγραφή των λέξεων, αποδεικνύει πως δε φροντίζει η λέξη που γράφει να είναι σωστά ορθογραφημένη, πρακτική που προκύπτει από τις λέξεις που μετέγραψε, όχι όμως από τις απόψεις που εξωτερίκευσε κατά τη διαδικασία της συνέντευξης.

B.2.2.1.2. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Δημήτρης

Πίνακας IV. Λέξεις προς μεταγραφή.	
αγκάθι → agkathi (οπτική -φωνητική)	αυθεντικός → authentikos (οπτική -φωνητική)
παύση → pausi (οπτική- λάθος ορθογραφία)	σούπερ → souper (οπτική)
ξενυχτάω → ksenixtaw (φωνητική)	κρούση → krousi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
πάρτι → party (αγγλικά)	σωστός → swstos (οπτική)
ντύνω → ntinw (φωνητική)	ρεσεψιόν → resepsion (φωνητική)
βρέχομαι → vrexome (οπτική)	φεύγω → feugw (οπτική)
ψάχνω → psaxnw (φωνητική)	ευτυχία → eutuxia (οπτική)
κουλ → koul (οπτική)	ένταση → entasi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
μίτινγκ → miting (οπτική)	αύριο → aurio (οπτική)
καλοκαιρινός → kalokerinos (φωνητική)	διαβάζω → diavazw (φωνητική)

Ο Δημήτρης, με τη σειρά του συμπλήρωσε τον πίνακα IV, από τον οποίο εύκολα εξάγεται το συμπέρασμα ότι χρησιμοποιεί, κυρίως, τη φωνητική μεταγραφή, προσπαθώντας να αποδώσει την προφορική γλώσσα, απλοποιώντας την ελληνική ορθογραφία με γνώμονα την απόδοση των ελληνικών φθόγγων. Υπάρχουν, όμως, και περιπτώσεις στις οποίες ο ερωτώμενος χρησιμοποιεί την οπτική μεταγραφή, χωρίς όμως να τηρεί πιστά την ελληνική ορθογραφία. Μάλιστα, σε μία λέξη έχει συνδυάσει και τις δύο μεθόδους. Το παράδοξο στις λέξεις που μετέγραψε ο Δημήτρης βρίσκεται ακριβώς σε αυτό το σημείο: χρησιμοποιεί τη φωνητική μεταγραφή, τηρώντας, όμως, την ελληνική ορθογραφία σε κάποια σημεία και συγκεκριμένα στις κατάληξεις των ρημάτων σε «-ω». Χαρακτηριστικό είναι το φαινόμενο κατά το οποίο, ο χρήστης, ενώ μεταγράφει το θέμα της λέξης φωνητικά, η κατάληξη της λέξης είναι οπτική, δηλαδή το «-w» που χρησιμοποιεί μοιάζει μορφολογικά με το ελληνικό «-ω», αλλά είναι και ορθό από ορθογραφική άποψη. Αντίθετα, δε συμβαίνει το ίδιο με την κατάληξη της λέξης «βρέχομαι», την οποία ο χρήστης μετέγραψε ολόκληρη φωνητικά, δηλαδή ως εξής: «vrexome».

Στην περίπτωση της λέξης «αυθεντικός» ο ερωτώμενος έχει προχωρήσει σε συνδυασμό της οπτικής και φωνητικής μεταγραφής, προσπαθώντας να αποδώσει τον φθόγγο «au» ως «au» για να είναι όμοιο στη μορφή με την ελληνική λέξη. Όμως, παράλληλα, ακριβώς δίπλα, το γράμμα «θ» δεν το αντιστοιχεί οπτικά ως «8», «9» ή «0», αλλά το αντιστοιχίζει με το «th», όπως δηλαδή αποδίδεται προφορικά.

Η λέξη «κρούση» σ' αυτόν τον ερωτώμενο έχει μεταγραφεί οπτικά και μόνο, όπως βέβαια και η λέξη «σούπερ» από πάνω. Όσον αφορά στις δάνειες λέξεις «πάρτι», «κουλ», «μίτινγκ», «σούπερ», «ρεσεψιόν», ο χρήστης ακολουθεί πολλαπλούς τρόπους για τη μεταγραφή τους στα Greeklish αν και γνωρίζει λατινογενείς γλώσσες: τη λέξη «party» τη μεταγράφει ακριβώς με τον ίδιο τόπο με τον οποίο γράφεται στα αγγλικά και ουσιαστικά, δεν πραγματοποιεί κάποια μεταγραφή, αλλά ίσως μια μεταφορά από τα ελληνικά στα αγγλικά. Αντίθετα, οι λέξεις «κουλ», «μίτινγκ», «σούπερ» έχουν υποστεί οπτική μεταγραφή. Πιο συγκεκριμένα, στις λέξεις «κουλ» και «σούπερ» όπου εμπεριέχουν τον φθόγγο «ου», ο χρήστης ενεργεί ομοίως, ώστε και οι δύο να μεταγραφούν με τα γράμματα «ου», χωρίς να λαμβάνει υπόψη του την αγγλική ορθογραφία, έχοντας, προφανώς, μόνο στο μυαλό του τη λέξη που διαθέτει μπροστά του. Η λέξη «μίτινγκ» μεταγράφεται και αυτή οπτικά ακολουθώντας πιστά τη μορφή της λέξης που δίνεται στον ερωτώμενο, ενώ εφαρμόζει την τεχνική της φωνητικής μεταγραφής για τη λέξη «ρεσεψιόν», χωρίς να συνδέσει καμία από τις παραπάνω ελληνικές λέξεις με την αντίστοιχη αγγλική.

Όπως προέκυψε από τη διαδικασία της συνέντευξης, ο Δημήτρης προσπαθεί να τηρεί τους κανόνες της ελληνικής ορθογραφίας, αλλά δεν παραμένει πάντα πιστός σε αυτούς τους κανόνες, και λαμβάνοντας υπόψη το παράδειγμα που φέρνει «στο γράφω, δε βάζω ο, βάζω w», φαίνεται να ακολουθεί την οπτική μεταγραφή εν μέρει. Πράγματι, ο ερωτώμενος τηρεί την ελληνική ορθογραφία, αλλά ορισμένες φορές. Τις περισσότερες φορές δεν ακολουθεί αυτούς τους κανόνες, ακόμη κι αν μεταγράφει οπτικά, αλλά επειδή, κυρίως, εφαρμόζει τη φωνητική μεταγραφή είναι φυσικό να μη τηρεί την ελληνική ορθογραφία. Το παράδειγμα που έφερε ο Δημήτρης στη συνέντευξη για να εξηγήσει ποιο μεταγραφικό τύπο ακολουθεί, συμβαδίζει ακριβώς με τις λέξεις που μετέγραψε σ' αυτή τη δοκιμασία, αφού ακόμη κι αν το

θέμα της λέξης που μεταγράφει δεν ακολουθεί την ελληνική ορθογραφία, η κατάληξη των ρημάτων σε «-ω» μεταγράφεται πάντα με «-w».

B.2.2.1.3. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Γιώργος

Πίνακας V. Λέξεις προς μεταγραφή.	
αγκάθι → agaði (φωνητική-οπτική)	αυθεντικός → auθentikos (οπτική)
παύση → pafsi (φωνητική)	σούπερ → super (αγγλικά)
ξενυχτάω → ksenixtaw (φωνητική)	κρούση → krousi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
πάρτι → party (αγγλικά)	σωστός → swstos (οπτική)
ντύνω → ntinw (φωνητική)	ρεσεψιόν → reception (αγγλικά)
βρέχομαι → vrexomai (οπτική)	φεύγω → fevgw (φωνητική)
ψάχνω → psaxnw (φωνητική)	ευτυχία → eutuxia (οπτική)
κουλ → cool (αγγλικά)	ένταση → entasi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
μίτινγκ → meeting (αγγλικά)	αύριο → avrio (φωνητική)
καλοκαιρινός → kalokairinos (οπτική)	διαβάζω → diavazw (φωνητική)

Στον πίνακα V, παρατίθενται οι λέξεις τις οποίες ο Γιώργος μετέγραψε από τα ελληνικά στα Greeklish. Όπως είναι φανερό, χρησιμοποιείται κυρίως η φωνητική μεταγραφή, δηλαδή η προφορική απόδοση των λέξεων, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται γραμματικοί και ορθογραφικοί κανόνες. Χαρακτηριστικά, ο ερωτώμενος, στις λέξεις που μεταγράφει φωνητικά τηρεί την ελληνική ορθογραφία μόνο στις καταλήξεις των ρημάτων, όπως για παράδειγμα στις λέξεις «ξενυχτάω», «ντύνω», «ψάχνω», «φεύγω», «διαβάζω», αν και το θέμα των λέξεων έχει αποδοθεί όπως εκφράζεται στον προφορικό λόγο, δηλαδή «ksenixt-», «ntin-», «psaxn-», «fevg-», «diavaz-», απλοποιώντας την ιστορική ορθογραφία, οι καταλήξεις δε μεταγράφονται φωνητικά, δηλαδή σε «-o», αλλά οπτικά, με τη σωστή ορθογραφία ως εξής: «-w». Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις, παρατηρείται το φαινόμενο ο χρήστης να μεταγράφει τους ελληνικούς χαρακτήρες με οπτικό τρόπο ώστε να αντιστοιχίζονται μορφολογικά οι λατινικοί με τους ελληνικούς χαρακτήρες, τηρώντας την ελληνική ορθογραφία εκτός από δύο περιπτώσεις, στις λέξεις «κρούση» και «ένταση». Παρόλο που το θέμα και στις δύο λέξεις διατηρείται οπτικά, οι καταλήξεις σε «-η» απλοποιούνται τελείως, κατά τη μεταγραφή τους, σε «-i», με αποτέλεσμα να θεωρείται ότι ο μαθητής έχει προχωρήσει σε συνδυασμό των δύο τεχνικών μεταγραφής από ελληνικά σε λατινο-ελληνικά.

Η λέξη «αγκάθι» έχει μια παρόμοια ιδιομορφία, η οποία δε σχετίζεται μεταξύ θέματος και κατάληξης, σύμφωνα με την οποία κάθε γράμμα της λέξης, εκτός από το «α», έχει μεταγραφεί με διαφορετικό τρόπο. Ειδικότερα, ο φθόγγος «γκ» έχει μεταγραφεί φωνητικά ως «g», ομοίως και η κατάληξη «-ι» ως «-i». Αντίθετα, το γράμμα «θ» όπου περιλαμβάνεται μεταξύ των γραμμάτων «γκ» και «ι», ακολουθεί τον οπτικό τύπο μεταγραφής, και μάλιστα, με την επιλογή ενός ανορθόδοξου τρόπου γραφής, κατά τον οποίο το «θ» μεταγράφεται ως «8». Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, ενώ το «θ» στη λέξη «αγκάθι» έχει αντιστοιχιστεί οπτικά με το «8», όπως προαναφέρθηκε, στη λέξη που βρίσκεται ακριβώς δίπλα στον πίνακα,

τη λέξη «αυθεντικός» και εμπεριέχει το γράμμα «θ», σ' αυτή την περίπτωση μεταγράφεται οπτικά κι εξίσου ανορθόδοξα, αλλά με μία διαφορετική επιλογή από την προηγούμενη, δηλαδή αντί για «8», με «9».

Μελετώντας τη λέξη «αυθεντικός» διεξοδικά, παρατηρείται η οπτική μεταγραφή την οποία έχει εφαρμόσει ο χρήστης για τη γραφή σε Greeklish. Αρκετά ενδιαφέρον, όμως, είναι ότι ενώ σ' αυτή τη λέξη ο φθόγγος «αυ» έχει μεταγραφεί οπτικά ως «au», στη λέξη «παύση» όπου η δίφθογγος «αυ» ακούγεται εξίσου ως «αφ», έχει μεταγραφεί φωνητικά ως «af». Αυτή η διαφορά ίσως έγκειται στο σημείο κατά το οποίο στη λέξη «αυθεντικός» ο χρήστης ίσως επηρεάζεται από το γράμμα «θ» που καλείται ακριβώς μετά να μεταγράψει και το οποίο έχει αναπαραστήσει οπτικά στο μυαλό του, οπότε ίσως γι' αυτόν τον λόγο μεταγράφει το «αυ» ως «au». Εντούτοις, στη λέξη «παύση» την οποία ο ερωτώμενος μεταγράφει εξολοκλήρου φωνητικά, το «αυ» αντιστοιχίζεται στο λατινικό «af».

Όσον αφορά στις δάνειες λέξεις ο Γιώργος έχει ακολουθήσει τους κανόνες της αγγλικής ορθογραφίας, χωρίς να έχει επηρεαστεί από τα Greeklish και τις μεταγραφές που ήδη έχει πραγματοποιήσει. Ίσως τις αντιμετωπίζει ως ξεχωριστές αυτές τις λέξεις και προφανώς σ' αυτό το σημείο, τον έχει βοηθήσει το γεγονός ότι γνωρίζει Αγγλικά.

Ο Γιώργος κατά τη διάρκεια της συνέντευξης υποστήριξε πως τις περισσότερες φορές κατά τη μεταγραφή από τα ελληνικά στα Greeklish δεν ακολουθεί κάποιους κανόνες, αντιστοιχίζοντας τους ελληνικούς με τους λατινικούς χαρακτήρες με όποιο τρόπο αυτός επιθυμεί κάθε φορά και τηρώντας ορισμένες φορές την ελληνική ορθογραφία. Κατά τη δοκιμασία, επιβεβαιώθηκαν οι απόψεις του, αφού πράγματι, δε χρησιμοποιεί μόνο ένα συγκεκριμένο τύπο μεταγραφής, αλλά επιλέγει τόσο τον οπτικό, όσο και τον φωνητικό μεταγραφικό τύπο, και κάποιες φορές συνδυασμό τους. Για μερικούς ελληνικούς χαρακτήρες, μάλιστα, φαίνεται να μην έχει αντιστοιχίσει στο μυαλό του επακριβώς κάποιο συγκεκριμένο λατινικό χαρακτήρα που θα τον αντικαθιστά κάθε φορά.

B.2.2.1.4. Γραφηματική ανάλυση στις λέξεις που κατέγραψε ο Σπύρος

Πίνακας VI. Λέξεις προς μεταγραφή.	
αγάθι → agathi (φωνητική)	αυθεντικός → authentikos (οπτική – φωνητική)
παύση → pafsi (φωνητική)	σούπερ → super (αγγλικά)
ξενυχτάω → xenixtaw (φωνητική)	κρούση → krousi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
πάρτι → party (αγγλικά)	σωστός → sostos (φωνητική)
ντύνω → ntinw (φωνητική)	ρεσεψιόν → resepsion (φωνητική)
βρέχομαι → vrehomai (φωνητική)	φεύγω → fevgw (φωνητική)
ψάχνω → psaxnw (φωνητική)	ευτυχία → eftixia (φωνητική)
κούλ → koul (οπτική)	ένταση → entasi (οπτική - λάθος ορθογραφία)
μίτινγκ → meeting (αγγλικά)	αύριο → avrio (φωνητική)
καλοκαιρινός → kalokairinos (οπτική)	διαβάζω → diavazw (φωνητική)

Μελετώντας τον πίνακα VI, στον οποίο παρουσιάζονται οι λέξεις που μετέγραψε ο Σπύρος από τα ελληνικά στα λατινο-ελληνικά είναι εμφανής η προτίμησή του στη φωνητική μεταγραφή, αφού στις περισσότερες λέξεις απλοποιεί την ορθογραφία και τις παραθέτει δίνοντας μεγαλύτερη σημασία στην προφορά τους και λιγότερη στη μορφή και ορθογραφία τους. Παρ' όλ' αυτά αν και απλοποιεί την ιστορική ορθογραφία των ελληνικών λέξεων, στις καταλήξεις των ρημάτων «ξενυχτάω», «ντύνω», «ψάχνω», «φεύγω», «διαβάζω», αντί να αντιστοιχίσει το γράμμα «-ω» με το «-ο», όπως απαιτεί η φωνητική μεταγραφή, ο ίδιος παραθέτει την κατάληξη με οπτικό και ορθό, από άποψη ορθογραφίας, τρόπο αντιστοιχίζοντας το «-ω» με την κατάληξη «-w». Εκτός, όμως, από το φωνητικό μεταγραφικό τύπο, φαίνεται να κάνει χρήση και του οπτικού σε κάποιες λέξεις, προσπαθώντας όμως και σε αυτές τις περιπτώσεις να απλοποιήσει την ορθογραφία, φροντίζοντας οι χαρακτήρες που γράφει να μοιάζουν μόνο στη μορφή με τους ελληνικούς.

Στη λέξη «αυθεντικός» παρατηρείται συνδυασμός αυτών των δύο τύπων μεταγραφής στην ίδια λέξη: όλοι οι χαρακτήρες είναι όμοιοι με τους ελληνικούς, άρα πρόκειται για οπτική μεταγραφή, με εξαίρεση το γράμμα «θ» το οποίο ο μαθητής μεταγράφει φωνητικά σε «th», όπως έχει ενεργήσει και στη λέξη «αγκάθι» για τον ίδιο χαρακτήρα. Αυτό που κάνει εντύπωση υφίσταται ακριβώς στη λέξη «αυθεντικός», στην οποία ο φθόγγος «αυ» έχει μεταγραφεί οπτικά, ακόμη κι αν στον προφορικό λόγο αποδίδεται ως «αφ», ενώ αντίθετα, στη λέξη «παύση» ο φθόγγος μεταγράφεται με τον φωνητικό τύπο ως «af».

Όσον αφορά στις δάνειες λέξεις «πάρτι», «κουλ», «μίτινγκ», «σούπερ», «ρεσεψιόν», ο Σπύρος ακολουθεί έναν διττό τρόπο μεταγραφής. Ειδικότερα, εξαιτίας της γνώσης αγγλικών, ωθείται στην αναγνώριση των περισσότερων λέξεων και τις μεταφέρει κατευθείαν στα αγγλικά ακλουθώντας την αγγλική ορθογραφία, χωρίς να αναλογιστεί τον τρόπο με τον οποίο θα το μεταγράψει σε Greeklish. Η μόνη λέξη που δε μεταφέρει αυτόματα στα αγγλικά είναι η λέξη «κουλ» την οποία ίσως αντιλαμβάνεται ως ελληνική, στην οποία ο μαθητής φαίνεται να ενεργεί «οπτικά», δηλαδή να προσπαθεί να αναπαραστήσει πιστά τους ελληνικούς χαρακτήρες γράφοντας «koul», λησμονώντας την αγγλική ορθογραφία.

Από τη συνέντευξη του Σπύρου συνάγεται ότι κατά τη μεταγραφή, δε λαμβάνει υπόψη του συγκεκριμένους κανόνες. Με το παράδειγμα που εκφράζει, κατά το οποίο μεταγράφει το γράμμα «θ» με το «th», φαίνεται να πλησιάζει στη φωνητική μεταγραφή. Η δοκιμασία αυτή επιβεβαιώνει τις απόψεις του Σπύρου, αφού δε μοιάζει να τηρεί πιστά την ελληνική ορθογραφία, αλλά αντίθετα, στις λέξεις που μεταγράφει προσπαθεί περισσότερο να αποδώσει την προφορική γλώσσα, ενώ σε πολύ λίγες περιπτώσεις τον ενδιαφέρει η μορφή των χαρακτήρων να ομοιάζει με τους ελληνικούς.

B.2.2.2. Θέμα: Τρόπος μεταγραφής προτάσεων από τα ελληνικά στα Greeklish στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών

Η εξέταση ηλεκτρονικών συνομιλιών μεταξύ των μαθητών που αντάλλαξαν μέσω της σελίδας κοινωνικής δικτύωσης που χρησιμοποιούν καθημερινά, το facebook, αποσκοπεί στη διερεύνηση των μεταγραφικών τύπων που ακολουθούν οι μαθητές κατά τη μεταγραφή των ελληνικών σε Greeklish. Ακόμη, επιμέρους στόχο της έρευνας, ο οποίος εξυπηρετείται με τη χρήση του ερευνητικού εργαλείου της γραφηματικής ανάλυσης, συνιστά η επιβεβαίωση ή διάψευση των αρχικών απόψεων των μαθητών σχετικά με τους κανόνες που ακολουθούν

κατά τη μεταγραφή. Επίσης, εξετάζονται οι συνομιλίες μεταξύ των ερωτώμενων με σκοπό να συσχετιστούν οι μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποίησαν κατά τη δοκιμασία της μεταγραφής των λέξεων με τους τύπους μεταγραφής που επέλεξαν κατά την επικοινωνία τους, με στόχο να αναδειχθούν οι διαφορές σχετικά με τις επιλογές τους στις δύο διαφορετικές περιστάσεις, ώστε να διαπιστωθεί, επιπλέον, υπό ποιες συνθήκες πραγματοποιείται η εναλλαγή μεταγραφικών τύπων. Θα αναφερθούν, όπως και πρωτότερα, για κάθε μαθητή ξεχωριστά οι τύποι που επιλέγουν για να μεταγράψουν και να εκφραστούν στα Greeklish στο πλαίσιο της μεταξύ τους επικοινωνίας, παραθέτοντας, ενδεικτικά, κάποια σημεία των συνομιλιών τους.

B.2.2.2.1. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Νίκο στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών

Εφεξής, παρατίθενται ορισμένες από τις προτάσεις που γράφτηκαν από τον Νίκο στην ομαδική ηλεκτρονική συνομιλία με τους φίλους του, δηλαδή τους υπόλοιπους ερωτώμενους:

- me exeis kanei ksefteri to eftiaksa x9es to vradi to kinito
- exei sinexeia na mas leeeei kane mu plaka kai 9a deis
- ti ksupnhses na kaneis prwiniatika
- Twra persasan exw apo to spiti mu me ta mixanakia
- tsekare auto to teleutaio
- paw na dw to mats
- de 9a kateveis to apogevma
- mila mia fora sovara arxizeis k ginesai a9lios prosekse to

Όπως προκύπτει, ο Νίκος χρησιμοποιεί, όπως και στη δοκιμασία με τη μεταγραφή των λέξεων, δύο μεταγραφικούς τύπους. Χαρακτηριστικά, πολλές είναι οι περιπτώσεις στις οποίες χρησιμοποιείται η οπτική μεταγραφή προσπαθώντας να αναπαρασταθεί όσο πιο πιστά γίνεται η μορφή των ελληνικών χαρακτήρων, αλλά να τηρηθεί και η ελληνική ορθογραφία. Τέτοια παραδείγματα αποτελούν οι λέξεις «kai», «deis», «ti», «kaneis», «prwiniatika», «exeis», «Twra», «apo», «auto», «teleutaio», «dw», «kateveis», «mila», «mia», «fora», «arxizeis», «ginesai» οι οποίες είναι ορθές από ορθογραφική άποψη, αλλά αντιστοιχούν και μορφολογικά στους ελληνικούς χαρακτήρες. Οι λέξεις «x9es», «a9lios» και «9a» έχουν μεταγραφεί οπτικά, όμως, με έναν ιδιαίτερο τρόπο όσον αφορά στην απόδοση του γράμματος «θ» με το «9». Η συγκεκριμένη τεχνική εφαρμόστηκε από τον χρήστη και στη δοκιμασία με τη μεταγραφή των λέξεων, με μία παραλλαγή, αφού σ' εκείνη τη δραστηριότητα ενάλλασσε το «9» με το «8» στη θέση του «θ», ενώ στη διαδικασία των συνομιλιών παρατηρείται η χρήση μόνο του χαρακτήρα «9».

Ο ερωτώμενος, συμπληρωματικά, χρησιμοποιεί και τη φωνητική μεταγραφή σε αρκετές περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα, στις λέξεις «ksefteri», «eftiaksa», «vradi», «kinito», «sinexeia», «mu», «ksupnhses», «exw», «mixanakia», «kateveis», «apogevma», «sovara», «prosekse». Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι ενώ χρησιμοποιείται η προφορική γλώσσα ως γνώμονας για την αποτύπωση των λέξεων στα Greeklish, σε αρκετά σημεία της συνομιλίας,

γενικότερα, αλλά και σε αυτά τα χωρία που παρατίθενται πιο πάνω, ο χρήστης φροντίζει κάποιες λέξεις εκτός από φωνητικά ορθές, να είναι και ορθογραφημένες, αλλά να συμφωνούν και οπτικά με τις αντίστοιχες ελληνικές.

Οι λέξεις «leeeei» και «persasan» τείνουν να μεταγραφούν οπτικά, όμως η ταχύτητα της πληκτρολόγησης, προφανώς δεν επιτρέπει στο χρήστη να εκφραστεί ξεκάθαρα, αν και οι συνομιλητές του αντιλαμβάνονται τι ακριβώς θέλει να πει, γεγονός που προκύπτει από τις απαντήσεις που του δίνουν.

Επίσης, μελετώντας τις συνομιλίες εντοπίστηκαν ορισμένες δάνειες λέξεις, οι πιο χαρακτηριστικές από τις οποίες είναι οι εξής: «tsekare» και «mats» τις οποίες οι μαθητές μεταγράφουν σε Greeklish. Η λέξη «tsekare» προέρχεται από την αγγλική λέξη «check», αλλά ο μαθητής σε καμία περίπτωση δεν αντιστοιχίζει τη λέξη που γράφει με την αγγλική λέξη. Αντίθετα, φαίνεται να την εκλαμβάνει ως ελληνική λέξη και να προχωρά στη φωνητική μεταγραφή της. Ομοίως, η λέξη «mats» που χρησιμοποιείται αντιστοιχίζεται στην αγγλική λέξη «match», αλλά και σε αυτή την περίπτωση ο χρήστης δεν τη μεταφέρει στα αγγλικά, αλλά προσπαθεί να τη μεταγράψει σαν να είναι ελληνική, ακολουθώντας και πάλι τη φωνητική μεταγραφή.

Αξιοσημείωτη είναι η παντελής έλλειψη σημείων στίξης, ούτε καν της τελείας στο τέλος της πρότασης και του ερωτηματικού σε προτάσεις που φαίνεται να εκφράζουν ερώτηση προς τους συνομιλητές κι αυτό συμβαίνει, προφανώς, για λόγους ταχύτητας και εξοικονόμησης χρόνου.

Συγκρίνοντας τις απόψεις που εξέφρασε ο μαθητής στις συνεντεύξεις και τις τεχνικές που χρησιμοποίησε τόσο στη δοκιμασία μεταγραφής των λέξεων, όσο και στις προσωπικές συνομιλίες, είναι ξεκάθαρο ότι αυτές συμπίπτουν όσον αφορά τη συχνή χρήση οπτικής και φωνητικής μεταγραφής, ενώ σε αντίθεση με τη δοκιμασία που προηγήθηκε, δε φαίνεται να υπάρχει συνδυασμός των δύο αυτών μεθόδων. Στη δοκιμασία μεταγραφής, οι δάνειες λέξεις «κουλ», «μίτινγκ» και «σούπερ» μεταγράφηκαν οπτικά, ενώ η λέξη «ρεσεψιόν» φωνητικά, όπως και οι δύο λέξεις που μεταγράφηκαν στις συνομιλίες. Εντούτοις, η δραστηριότητα μεταγραφής με τις συνομιλίες συμβαδίζουν μόνο στο γεγονός ότι και στις δύο περιπτώσεις ο μαθητής συμπεριφέρεται στη μεταγραφή των λέξεων σαν να είναι ελληνικές.

B.2.2.2.2. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Δημήτρη στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών

Παρακάτω, ακολουθούν ορισμένες από τις φράσεις του Δημήτρη, ο οποίος συμμετείχε, ομοίως, στην ομαδική συνομιλία:

- den ine idies re
- paromies
- boris na mou ta stileis gia na ta riksw mia matia
- thelw na faw perna na me pareis an einai
- psaxnw na brw ena tragoudi pou akousa xthes re
- tipota bre oti allo theleis pes mou
- Provlepete megalo sk
- Mas exei misisei olo to magazi
- thn kaluterh epilogi ekanes file mou

Μελετώντας τα παραπάνω χωρία, συνάγεται το συμπέρασμα ότι ο Δημήτρης χρησιμοποιεί, κυρίως, τη φωνητική μεταγραφή, αφού φαίνεται στα περισσότερα σημεία να απλοποιεί την ελληνική ορθογραφία και να γράφει τις λέξεις, ακριβώς έτσι όπως προφέρονται. Η μόνη διαφορά απ' τον φωνητικό μεταγραφικό τύπο έγκειται στην προσπάθεια του χρήστη να διατηρήσει «ανέπαφες» τις καταλήξεις των ρημάτων σε «-ω», γι' αυτό και τις μεταγράφει με το γράμμα «-w», όπως για παράδειγμα τις λέξεις «thelw», «faw», «psaxhw». Παράλληλα, χρησιμοποιείται σε αρκετές περιπτώσεις και η οπτική μεταγραφή ακολουθώντας τους ορθογραφικούς και μορφολογικούς κανόνες.

Εντύπωση προκαλεί η εναλλαγή μεταξύ δύο διαφορετικών μεταγραφών της λέξης «είναι», η οποία παρουσιάζεται στη μία φράση φωνητικά ως «ine» αψηφώντας τους κανόνες, ενώ λίγο πιο κάτω σε άλλη πρόταση εμφανίζεται οπτικά, ορθά γραμμένη και αντιστοιχισμένη μορφολογικά στους ελληνικούς χαρακτήρες. Αυτή η επιλογή ίσως θα μπορούσε να αποδοθεί στο πλαίσιο ολόκληρης της πρότασης στην οποία ανήκει η λέξη σε κάθε περίπτωση. Ειδικότερα, όταν ο χρήστης επιλέγει να μεταγράψει τη λέξη φωνητικά ως «ine» ολόκληρη η φράση στην οποία εντάσσεται η συγκεκριμένη λέξη, έχει μεταγραφεί φωνητικά. Αντίθετα, στην περίπτωση όπου το είναι έχει μεταγραφεί οπτικά ως «einaí», η φράση στην οποία περιέχεται έχει μεταγραφεί οπτικά, εκτός από τη λέξη «thelw», ακολουθώντας τους κανόνες της ελληνικής ορθογραφίας. Ακόμη και η λέξη «thelw», μπορεί να έχει αντικαταστήσει φωνητικά τη λέξη «θέλω», όμως όπως προαναφέρθηκε έχει τηρηθεί η ορθογραφία.

Επίσης, ο Δημήτρης χρησιμοποιεί τη λέξη «sk», την οποία μπορεί ένας άνθρωπος που δεν έχει εξοικειωθεί με τα Greeklish να μην την αντιλαμβάνεται, όμως, όπως φάνηκε από τη συνομιλία των αγοριών, οι ίδιοι, που έχουν εξασκηθεί στη χρήση τους, τα κατανόησαν, κάτι που φάνηκε από τις συνομιλίες τους. Το «sk» στα Greeklish αντιστοιχίζεται με την ελληνική συντομογραφία «Σ/Κ», δηλαδή το Σαββατοκύριακο. Οι λόγοι ταχύτητας, όμως, δεν επέτρεψαν στον μαθητή να τοποθετήσει το σημείο στίξης «/» με αποτέλεσμα να γράψει αυτό το σύντομο «sk».

Γενικότερα, ούτε ο Δημήτρης χρησιμοποιεί σημεία στίξης στον λόγο του, προφανώς για να εξασφαλίσει ταχύτητα, άλλωστε ο ίδιος μεταγράφει, κυρίως, φωνητικά, όπου στα περισσότερα σημεία απλοποιεί την ελληνική ορθογραφία, προφανώς, αυτό το γεγονός λοιπόν, να τον ωθεί στην παράλειψη σημείων στίξης όταν συνομιλεί με τους φίλους του. Χαρακτηριστική εδώ είναι η περίπτωση της πρώτης και της δεύτερης φράσης που παραθέτονται: η λέξη «paromies», ανήκει ουσιαστικά, αν και την ακολουθεί, στην πρώτη φράση «den ine idies re». Όμως ο χρήστης, επειδή αποφεύγει, προφανώς, τα σημεία στίξης, είτε το κόμμα, είτε την τελεία, είτε τα αποσιωπητικά που ταιριάζουν στη συγκεκριμένη περίπτωση, αν και συνεχίζει το νόημα της πρότασης, ο ίδιος επιλέγει να διαχωρίσει τις δύο φράσεις πατώντας ένα «enter» στο πληκτρολόγιό του, αντί να πατήσει το σημείο στίξης που θεωρούσε ο ίδιος ότι είναι κατάλληλο για την περίπτωση αυτή. Η συγκεκριμένη ενέργεια ίσως αποσκοπεί στην εξοικονόμηση χρόνου.

Λαμβάνοντας υπόψη όσα εξέφρασε ο μαθητής στη συνέντευξη για τον τρόπο με τον οποίο αντικαθιστά τα ελληνικά με τα Greeklish, συγκρίνοντάς τα με τις μεταγραφές των λέξεων στη δοκιμασία και συσχετίζοντάς τες με τις φράσεις που κατέγραψε στις συνομιλίες, φαίνεται ότι συνάδουν μεταξύ τους. Ειδικότερα, ο μαθητής στις συνεντεύξεις εξηγεί ότι δεν τηρεί πάντα

την ελληνική ορθογραφία, αλλά φροντίζει να διατηρεί το «-ω» στην κατάληξη των ρημάτων, όπως συγκεκριμένα αναφέρει: «στο γράφω, δε βάζω ο, βάζω w». Αυτό επιβεβαιώνεται και από τη δοκιμασία που προηγείται των συνομιλιών, αλλά και από τις ίδιες τις συνομιλίες όταν καθιερώνει τον συγκεκριμένο ορθογραφικό κανόνα, αντικαθιστώντας το «-ω» με «-w». Όπως και στη δοκιμασία, ομοίως και στις συνομιλίες ο Δημήτρης προσπαθεί κυρίως να αποδώσει την προφορική γλώσσα, απλοποιώντας την ελληνική ορθογραφία, ακολουθώντας τη φωνητική μεταγραφή, ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις που χρησιμοποιεί τον οπτικό μεταγραφικό τύπο.

B.2.2.2.3. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Γιώργο στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών

Ορισμένες φράσεις που κατεγράφησαν από τον Γιώργο στην ομαδική ηλεκτρονική συνομιλία αναφέρονται ενδεικτικά πιο κάτω:

- tha perimenw...
- esi pws eisaiq?>?
- einai akoma ekei o allos?
- vasika kitazw ligo afto to site...
- ti allo na mas balei? etsi pistebw ;opws auto alla tha einai polu duskolo...
- diavazw re! ti na kanw! min angxwnesai! ola tha ginoun!
- akiro! enΓAksi to vrika afto pou epsaxna!
- exeis ligo xr;ono na se parw thl?

Μελετώντας τη συνομιλία, παρατηρείται πως ο Γιώργος στις περισσότερες φράσεις που γράφει προχωρά σε έναν συνδυασμό μεταγραφικών τύπων, της φωνητικής και της οπτικής. Αρκετά είναι τα σημεία στα οποία έχει προχωρήσει σε φωνητική μεταγραφή, προσέχοντας όμως την ορθογραφία των καταλήξεων των ρημάτων, όπως για παράδειγμα η λέξη «kitazw», η οποία ενώ έχει μεταγραφεί φωνητικά, όσον αφορά στο θέμα της, η κατάληξή της ακολουθεί τον οπτικό μεταγραφικό τύπο και επομένως, παράλληλα και την ελληνική ορθογραφία. Οι περισσότερες προτάσεις αποδίδονται με συνδυασμό μεταγραφικών τύπων που έχουν εφαρμοστεί στις λέξεις, όπως χαρακτηριστικά είναι η δεύτερη φράση: «esi pws eisaiq?>?», στην οποία το «esi» αντιστοιχεί στη φωνητική μεταγραφή της ελληνικής λέξης «εσύ», ενώ οι λέξεις «pws» και «eisai» αντιστοιχίζονται οπτικά, αλλά και ορθογραφικά στις ελληνικές λέξεις «πως» και «είσαι».

Στη λέξη «eisaiq», επιπλέον, αξίζει να σημειωθεί ότι εμπεριέχεται και ένα γράμμα «q» στο τέλος, προφανώς λόγω κεκτημένης ταχύτητας του χρήστη, κάτι που όμως δεν εμποδίζει τους υπόλοιπους συνομιλητές να κατανοήσουν το νόημα της λέξης, αλλά και ολόκληρης της πρότασης. Στον λόγο του Γιώργου, όπως φαίνεται, υπάρχουν ασφαλώς και άλλες τέτοιες περιπτώσεις ένταξης επιπλέον γραμμάτων ή σημείων στίξης σε σημεία που δεν είναι απαραίτητα. Ειδικότερα, στην ίδια φράση, εκτός από το γράμμα «q», έχουν συμπεριληφθεί και δύο σημεία στίξης το «>» και το «?» που δε χρησιμεύουν με κάποιο τρόπο στην πρόταση. Προφανώς σ' αυτό το σημείο ο χρήστης να ήθελε να τοποθετήσει τρία ερωτηματικά «???» για να δώσει έμφαση στην ερώτηση που απευθύνει προς τους συνομιλητές του, όμως λόγω ταχύτητας, μπερδεύτηκε κατά την πληκτρολόγησή τους.

Αντίθετα με τους άλλους χρήστες των οποίων οι συνομιλίες έχουν ήδη αναλυθεί, ο Γιώργος φαίνεται να χρησιμοποιεί σημεία στίξης στον λόγο του και αυτά είναι συνήθως το θαυμαστικό «!», τα αποσιωπητικά «...» και το ερωτηματικό «?», παρόλο που αρκετές φορές χρησιμοποιεί τη φωνητική μεταγραφή και απλοποιεί γενικότερα την ελληνική ορθογραφία. Εντύπωση προκαλεί ότι σε κάποιες περιπτώσεις, όπως για παράδειγμα στις λέξεις «;orws» και « xr;ono» χρησιμοποιείται το ερωτηματικό «;» εκεί ακριβώς που τονίζεται η λέξη στα ελληνικά, δηλαδή «όπως» και «χρόνο». Όταν η γραφή στο πληκτρολόγιο του υπολογιστή είναι στα αγγλικά, έτσι όπως αρμόζει για τη γραφή των Greeklish, η χρήση του ερωτηματικού «;» αντιστοιχίζεται στα ελληνικά με τον τόνο «'» γεγονός που αποδεικνύει πως ο χρήστης κάποιες φορές λησμονεί ίσως το γεγονός ότι γράφει σε Greeklish και εξαιτίας της συνήθειας της γραφής του στα ελληνικά στον γραπτό του λόγο, βάζει κι εδώ μερικές φορές τόνους. Άλλο ένα χαρακτηριστικό του λόγου του Γιώργου που θα μπορούσε να αποδοθεί στην ταχύτητα και την έλλειψη προσοχής και παρατηρητικότητάς του, αποτελεί η εναλλαγή κεφαλαίων και μικρών γραμμάτων, φαινόμενο το οποίο, όμως, παρατηρείται μόνο μία φορά, αυτή στη λέξη «enTAksi».

Πέρα από το συνδυασμό φωνητικής και οπτικής μεταγραφής που παρατηρείται στις προτάσεις του Γιώργου, υφίστανται κάποιες φράσεις στις οποίες όλες οι λέξεις ακολουθούν ένα συγκεκριμένο τύπο μεταγραφής. Ειδικότερα, υπάρχουν τρεις φράσεις οι οποίες έχουν αποδοθεί φωνητικά και δύο οπτικά. Αυτή η επιλογή κάθε φορά του συγκεκριμένου μεταγραφικού τύπου φαίνεται να εξαρτάται από τη φράση του συνομιλητή η οποία προηγείται. Συγκεκριμένα, οι φράσεις «diavazw re! ti na kanw! min angxwnesai! ola tha ginoun!», «akiro! enTAksi to vrika afto rou epsaxna» και «vasika kitazw ligo afto to site...» έχουν μεταγραφεί εξολοκλήρου φωνητικά γιατί πριν από αυτές η πρόταση που έχει γράψει ο συνομιλητής σε κάθε περίπτωση ακολουθεί τον φωνητικό μεταγραφικό τύπο. Ειδικότερα, πριν τη φράση «diavazw re! ti na kanw! min angxwnesai! ola tha ginoun!», ο Δημήτρης έχει ρωτήσει τον Γιώργο: «ti kanis re tha grapsoume tipota avriou», μεταγράφοντας φωνητικά σε Greeklish, οπότε ο Γιώργος του απαντά με τον ανάλογο τρόπο, δηλαδή με τον φωνητικό μεταγραφικό τύπο. Το ίδιο συμβαίνει και με τις άλλες προτάσεις: Ο Νίκος γράφει «pros na sto stilw re den to thimame» και ο Γιώργος απαντά «akiro! enTAksi to vrika afto rou epsaxna!» ακολουθώντας και πάλι τον μεταγραφικό τύπο που ακολουθεί ο προηγούμενος συνομιλητής, ενώ όταν ο Δημήτρης του απευθύνει τον λόγο λέγοντάς του «giati de milas ti epathes pareksigithikes» ο Γιώργος του απαντά με τη φράση: «vasika kitazw ligo afto to site...» προχωρώντας εξίσου στη φωνητική μεταγραφή, όπως ο Δημήτρης νωρίτερα.

Κάτι παρόμοιο συμβαίνει και με τις φράσεις «exeis ligo xr;ono na se parw thl?» και «ti allo na mas balei? etsi pistebw ;orws auto alla tha einai polu duskolo...» όπου ακολουθείται η οπτική μεταγραφή. Ειδικότερα, η φράση «exeis ligo xr;ono na se parw thl?» του Γιώργου ακολουθεί την φράση του Σπύρου «eginan pragmata kai 9aumata xdes rou na sta lew» στην οποία κυριαρχεί η οπτική μεταγραφή. Επίσης, η φράση ««ti allo na mas balei? etsi pistebw ;orws auto alla tha einai polu duskolo...» απαντά στη φράση του Νίκου «san auto to paradeigma 9a einai dhladh», όπου οι λατινικοί χαρακτήρες έχουν αναπαρασταθεί όμοια με τους ελληνικούς και έχει τηρηθεί η ελληνική ορθογραφία.

Επισημαίνεται, ακόμη, πως τη λατινική λέξη «site», ο χρήστης τη μεταγράφει στα Greeklish έτσι ακριβώς όπως γράφεται στα αγγλικά, χωρίς να προχωρά σε κάποια

τροποποίηση, τεχνική που ακολουθεί και κατά τη δοκιμασία μεταγραφής μετά τις συνεντεύξεις.

Όπως είναι φανερό, λοιπόν, ο τύπος μεταγραφής που επιλέγει ο Γιώργος εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το πλαίσιο της επικοινωνίας και συγκεκριμένα, από τους συνομιλητές του και τους τρόπους που αυτοί επιλέγουν για να μεταγράψουν από τα ελληνικά στα Greeklish. Αυτή η άποψη δεν αναδείχθηκε μέσα από τη συνέντευξη μαζί του, ούτε, φυσικά, προέκυψε από τη δοκιμασία μεταγραφής ελληνικών λέξεων σε Greeklish, αφού αυτή η εκδοχή σχετίζεται με την αλληλεπίδραση μεταξύ των χρηστών κατά την ηλεκτρονική τους επικοινωνία. Ακόμη, ο συγκεκριμένος μαθητής φαίνεται σε κάποιες περιπτώσεις να χρησιμοποιεί φωνητική μεταγραφή, σε άλλες οπτική, ενώ σε ορισμένες συνδυασμό αυτών των δύο, τεχνική που χρησιμοποιήθηκε και στη δοκιμασία μεταγραφής, αλλά παράλληλα συμβαδίζει και με την άποψη του ίδιου, πως τις περισσότερες φορές δεν ακολουθεί συγκεκριμένους κανόνες κατά τη μεταγραφή από τα ελληνικά στα Greeklish, αντιστοιχίζοντας τους ελληνικούς με τους λατινικούς χαρακτήρες με όποιο τρόπο αυτός επιθυμεί κάθε φορά.

B.2.2.2.4. Θέμα: Μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούνται από τον Σπύρο στο πλαίσιο ηλεκτρονικών συνομιλιών

- molis matheis enimerose giati mporei na prokupsei kanena taksidi...
- den` apoklietai...
- exasa` to stoixhma re gia mia omada
- eftiakse i mana mu gliko opios theli erxete
- tha stathw stin agkonía tou thimatos kai tha pw kokkini!
- poses fores tha sta` pw?
- De kserw re kurastika, ponese to kefali mu meta apo toses ores diavasma
- tha ksekinhsoume se ligo opote an einai ta leme kato ...

Όπως είναι φανερό, η χρήση της φωνητικής μεταγραφής χαρακτηρίζεται διάχυτη στις εκφράσεις του Σπύρου κατά τη συνομιλία του με τους φίλους του, αφού στις περισσότερες περιπτώσεις η ορθογραφία απλοποιείται και γίνεται προσπάθεια να αποδοθούν οι λέξεις όπως προφέρονται στα ελληνικά. Εντούτοις, στα ρήματα τα οποία παρουσιάζουν κατάληξη «-ω» στα ελληνικά, ο χρήστης δεν απλοποιεί αυτή την κατάληξη κατά τη μεταγραφή σε Greeklish, ακόμη κι αν ακολουθεί τη φωνητική μεταγραφή για όλους τους υπόλοιπους χαρακτήρες της συγκεκριμένης λέξης. Αυτό το παράδειγμα εντοπίζεται στα ρήματα «stathw», «pw», «kserw», τα οποία αντιστοιχίζονται στα ελληνικά «σταθώ», «πω» και «ξέρω» που περιλαμβάνουν κατάληξη με «-ω». Αντίθετα, σε όποια άλλη περίπτωση χρησιμοποιείται στα ελληνικά το γράμμα «ω» και δεν πρόκειται για κατάληξη ρήματος, όπως είναι για παράδειγμα στη λέξη «ενημέρωση», όπου αφορά σε ρήμα αλλά δε σχετίζεται με την κατάληξή του, αλλά και σε άλλα μέρη του λόγου, όπως στα ουσιαστικά «αγκωνιά» και «ώρες», καθώς και στο επίρρημα «κάτω» δε μεταγράφεται οπτικά ως «-w», αλλά φωνητικά ως «-o», με αποτέλεσμα να σχηματίζονται οι εξής λέξεις: «enimerose», «agkonía», «ores», «kato». Σε κάποια σημεία βέβαια χρησιμοποιεί την οπτική μεταγραφή, ενώ δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις στις οποίες σε μία πρόταση υπάρχει συνδυασμός των δύο μεταγραφικών τύπων.

Άλλο ένα σημείο των συνομιλιών που χρήζει ενδιαφέροντος είναι η επιλεκτική χρήση των σημείων στίξης. Και χαρακτηρίζεται «επιλεκτική» γιατί πράγματι, ο χρήστης δεν τοποθετεί σε όλες τις φράσεις σημεία στίξης, αλλά σε ορισμένες μόνο. Αυτό εξαρτάται από τους συνομιλητές του Σπύρου, οι οποίοι όταν χρησιμοποιούν οι ίδιοι σημεία στίξης και απευθύνονται σ'αυτόν τότε τα εντάσσει κι αυτός στη συνομιλία, ενώ όταν δεν τα χρησιμοποιούν οι συνομιλητές του, τότε κι αυτός τα αποφεύγει. Χαρακτηριστικά, όταν ο Σπύρος συνομιλεί με τον Γιώργο που ενσωματώνει κι αυτός στο κείμενό του τα σημεία στίξης, τότε ο λόγος του Σπύρου εμπλουτίζεται με σημεία στίξης. Παραδειγματικά, αναφέρεται η συνομιλία του με τον Γιώργο όπου μοιάζει ο μαθητής να ανταποκρίνεται στον τρόπο γραφής του συνομιλητή του:

- Γιώργος: endexetai na paw gia pasxa sto xorio...
- Σπύρος: molis matheis enimerose giati mporei na prokypsei kanena taksidi...
- Γιώργος: entakse! esu gia pou les? xwrrio? me tous goneis sou?
- Σπύρος: den` apoklietai...

Επίσης, παρατηρώντας την ομαδική συνομιλία, αρκετές φορές στα σημεία όπου μιλάει ο μαθητής, χρησιμοποιεί μετά από κάποιες λέξεις το συγκεκριμένο σημείο στίξης: «`». Αυτό μπορεί να αποδοθεί στη βιασύνη και την ταχύτητα του μαθητή, ο οποίος προφανώς τη στιγμή που επιθυμεί να γράψει την επόμενη λέξη και να τη διαχωρίσει από αυτή που μόλις έχει καταγράψει, πατάει το πλήκτρο «space» στο πληκτρολόγιο του υπολογιστή, όμως χωρίς να το καταλαβαίνει πιέζει και το διπλανό από αυτό το πλήκτρο το οποίο είναι το σημείο στίξης που προαναφέρθηκε. Ίσως ο μαθητής λόγω κεκτημένης ταχύτητας πιέζει αυτό το πλήκτρο, όμως πριν αποστείλει το μήνυμά του δεν το ελέγχει, με αποτέλεσμα να παραμένει το σημείο στίξης «`».

Συνοψίζοντας, ο Σπύρος, όπως συνάχθηκε και από τις συνεντεύξεις, αλλά και από τη δοκιμασία μεταγραφής, καθώς και από την ανάλυση των συνομιλιών στις οποίες έλαβε μέρος, χρησιμοποιεί κυρίως τον φωνητικό τύπο κατά τη μεταγραφή των λέξεων από τα ελληνικά στα Greeklish, μεταγράφοντας, όμως, τις καταλήξεις των ρημάτων με οπτικό και ορθό, από άποψη ορθογραφίας, τρόπο αντιστοιχίζοντας το «-ω» με την κατάληξη «-w». Σε ελάχιστες περιπτώσεις χρησιμοποιεί την οπτική μεταγραφή, αλλά τις περισσότερες φορές προσπαθεί να συνδυάσει τους δύο μεταγραφικούς τύπους. Τέλος, χρησιμοποιεί σημεία στίξης στον λόγο του, μόνο όταν προηγούνται μηνύματα που εμπεριέχουν σημεία στίξης από τους συνομιλητές του.

B.2.3. Στάδιο 3^ο: Άτυπη συζήτηση με τους μαθητές

Μετά τη γραφηματική ανάλυση των συνομιλιών στη σελίδα κοινωνικής δικτύωσης «facebook», ακολούθησε μεταξύ ερευνήτριας και συμμετεχόντων μία άτυπη συζήτηση ώστε να τους ανακοινωθούν τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας, αλλά και να περιγραφούν και οι ερμηνείες που δόθηκαν από την ίδια για τις επιλογές τους. Στον Νίκο και τον Δημήτρη επισημάνθηκε ότι τις περισσότερες λέξεις τις μεταγράφουν στα Greeklish έτσι όπως προφέρονται, κάτι που οι ίδιοι δεν το είχαν παρατηρήσει, αλλά με αφορμή κάποια παραδείγματα που τους παρουσιάστηκαν, συμφώνησαν στη συνέχεια. Μάλιστα, όταν ερωτήθηκαν με ποιο τρόπο μετέγραψαν τις δάνειες λέξεις, επιβεβαίωσαν τις προσδοκίες της

ερευνήτριας υποστηρίζοντας ότι δε σκέφτηκαν ότι επρόκειτο για αγγλικές λέξεις και τις μετέγραψαν σαν να ήταν ελληνικές. Ο Γιώργος και ο Σπύρος ερωτήθηκαν μήπως οι επιλογές που κάνουν κατά τη μεταγραφή εξαρτώνται από τις επιλογές των συνομιλητών τους και υποστήριξαν κατηγορηματικά και οι δύο ότι δεν ισχύει κάτι τέτοιο και ότι όταν γράφουν σε Greeklish δεν έχουν στο μυαλό τους ούτε κανόνες, ούτε τον τρόπο με τον οποίο γράφει ο συνομιλητής τους. Όταν, όμως, παρουσιάστηκαν στον καθένα ορισμένα τέτοια παραδείγματα δήλωσαν ότι δεν είχαν συνειδητοποιήσει ότι χρησιμοποιούσαν και αυτή την τεχνική. Εν τέλει, συζητήθηκε για ποιο λόγο οι μαθητές, αν και θεωρούν ότι τα Greeklish αποτελούν πρόβλημα τόσο για την ελληνική γλώσσα, όσο και για τον λόγο τους, συνεχίζουν ακόμη και τα χρησιμοποιούν και μάλιστα, αρκετές φορές χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τους ορθογραφικούς κανόνες της ελληνικής. Οι μαθητές υποστήριξαν ότι τα χρησιμοποιούν, ακόμη, για λόγους ταχύτητας και εξοικονόμησης χρόνου και δεν μπορούν και οι ίδιοι να εξηγήσουν γιατί ενώ τα κατακρίνουν, δεν τα αποφεύγουν στην επικοινωνία τους.

B.3. Σύνοψη αποτελεσμάτων της έρευνας

Μετά την παράθεση και ανάλυση των δεδομένων που προέκυψαν από το ερευνητικό εργαλείο της συνέντευξης, της γραφηματικής ανάλυσης και αυτό της άτυπης συζήτησης, θα επιχειρηθεί εν συντομία η παρουσίαση των βασικών σημείων των αποτελεσμάτων της παρούσας έρευνας.

Συνοψίζοντας, όλοι οι ερωτώμενοι χρησιμοποιούν τα Greeklish στα ηλεκτρονικά μέσα πολύ συχνά, με σκοπό να διευκολύνουν τη μεταξύ τους επικοινωνία καθιστώντας την ταχύτερη και αμεσότερη, αποφεύγοντας τα ορθογραφικά λάθη. Τους εξυπηρετεί το γεγονός ότι δε χρειάζεται να συνδυάσουν τους κανόνες της ελληνικής γλώσσας με τις λέξεις που γράφουν, αφού ο παραλήπτης του μηνύματός τους το καταλαβαίνει ακόμη κι αν δεν είναι σωστά ορθογραφημένο, ενώ νιώθουν ότι με αυτό τον τρόπο ακολουθούν τη μόδα. Οι λόγοι για τους οποίους οι χρήστες επιλέγουν τα Greeklish είναι ακέραιοι και ανέπαφοι σε σχέση με το παρελθόν, ενώ όσον αφορά στη συχνότητα μόνο ένας μαθητής έχει αρχίσει να περιορίζει την καθημερινή του χρήση σε σχέση με το παρελθόν. Παρ' όλ' αυτά αν και προτιμούν τα λατινο-ελληνικά, επικρίνουν έντονα τη χρήση και την ευρεία διάδοσή τους, σε αντίθεση με το παρελθόν, που θεωρούσαν το φαινόμενο των Greeklish ενδιαφέρον.

Επίσης, γίνεται κατανοητό ότι οι μαθητές, πλέον, έχουν συνδυάσει άρρηκτα στο μυαλό τους τα Greeklish με τον υπολογιστή και γράφουν αυθόρμητα με αυτό το αλφάβητο όταν τον χειρίζονται. Το κινητό είναι άλλος ένας χώρος ελεύθερης έκφρασης των χρηστών, όπου εντάσσουν τη λατινο-ελληνική γραφή για να συνομιλήσουν με τους φίλους τους, ενώ μπορεί κανείς να συναντήσει το συγκεκριμένο αλφάβητο σε ορισμένα κείμενα γραμμένα με το χέρι. Η απόφαση για τη χρήση των ελληνικών ή των Greeklish εξαρτάται από το ύφος και την επισιμότητα του κειμένου, αλλά και από κάποια χαρακτηριστικά του παραλήπτη, όπως είναι η ηλικία και ο χαρακτήρας του, αλλά και από τη σχέση του με τον αποστολέα του μηνύματος. Επίσης, καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει το γεγονός αν ο παραλήπτης γνωρίζει να γράφει ή έστω να διαβάζει Greeklish, ώστε να είναι εφικτή η κατανόηση και η μεταξύ τους επικοινωνία.

Όσον αφορά στους κανόνες που ακολουθούν οι μαθητές για να μεταγράψουν από τα ελληνικά στα Greeklish φαίνεται ότι προσπαθούν να τηρήσουν την ελληνική ορθογραφία,

αλλά αυτό δε συμβαίνει πάντα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, μερικές φορές να χρησιμοποιείται από κάποιους η φωνητική μεταγραφή, δηλαδή να απλοποιείται η ιστορική ελληνική ορθογραφία με γνώμονα την απόδοση των ελληνικών φθόγγων, ενώ άλλοτε να ακολουθείται από άλλους, η ιστορική ορθογραφία κι έτσι να προκύπτει η οπτική μεταγραφή. Βέβαια, επειδή οι μαθητές δε χρησιμοποιούν καθολικά και πιστά, ούτε τακτικά αυτούς τους κανόνες, δεν είναι εφικτό να προσδιοριστεί επακριβώς ποιον μεταγραφικό τύπο χρησιμοποιούν γενικότερα οι νέοι, αλλά και ειδικότερα καθένας από τους ερωτώμενους.

Με αφορμή τη δοκιμασία με τη μεταγραφή των λέξεων από τους μαθητές, συνάγεται ότι οι επικρατέστεροι μεταγραφικοί τύποι που χρησιμοποιούν οι μαθητές είναι ο φωνητικός και ο οπτικός, ο συνδυασμός τους ή ακόμη και κάποιες τροποποιήσεις πάνω σ'αυτούς. Από τη στιγμή που δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες για κάθε γράμμα, οι μαθητές ακολουθούν κάποια πρότυπα, αλλά εντάσσουν και σε κάποιο βαθμό το δικό τους ύφος, την προσωπική τους πινελιά με σκοπό να κατανοεί ο παραλήπτης το μήνυμα που θέλει να αποστείλει ο χρήστης.

Λαμβάνοντας υπόψη τις συνομιλίες μεταξύ των μαθητών, φαίνεται να κυριαρχεί η τάση της χρήσης και των δύο μεταγραφικών τύπων, της φωνητικής και της οπτικής εξίσου, με τους χρήστες να προτιμούν κυρίως τη φωνητική μεταγραφή, αλλά σε πολλές περιπτώσεις να χρησιμοποιούν και την οπτική ή ακόμα και συνδυασμό των δύο τεχνικών. Αξίζει να σημειωθεί, ότι οι δύο χρήστες, ο Γιώργος και ο Σπύρος, επηρεάζονται κατά τη μεταγραφή από τις επιλογές των συνομιλητών τους, καθώς και οι δύο εξαρχής είχαν δηλώσει πως δεν ακολουθούν κάποιο συγκεκριμένο κανόνα για να αντικαταστήσουν τους ελληνικούς χαρακτήρες με τα Greeklish.

Κατά την άτυπη συζήτηση, γνωστοποιήθηκαν στους μαθητές ορισμένα αποτελέσματα της έρευνας και συζητήθηκαν οι τρόποι τους οποίους φάνηκε, τελικά, να χρησιμοποιούν για να μεταγράψουν από τα ελληνικά στα Greeklish. Οι συμμετέχοντες δεν είχαν αντιληφθεί την τεχνική που χρησιμοποιούσαν σε κάθε περίπτωση, ενώ δε μπορούσαν να εξηγήσουν την εμμονή τους στη χρήση των Greeklish, παρ' όλο που κατακρίνουν αυτό το αλφάβητο και έχουν παρατηρήσει ότι ο γραπτός τους λόγος έχει επηρεαστεί αρνητικά από αυτό.

Σχετικά με τον βαθμό ευκολίας της γραφής των Greeklish, οι μαθητές συμφωνούν στην ευχέρεια που έχουν αναπτύξει με τη μεταγραφή των ελληνικών εξαιτίας της συνήθειας, αλλά και λόγω της ελευθερίας στην αντικατάσταση των ελληνικών από λατινικούς χαρακτήρες, χωρίς τη χρήση κανόνων. Ο ίδιος όμως, λόγος, δηλαδή η έλλειψη ορθογραφικών και γραμματικών κανόνων σε συνδυασμό με την έλλειψη τονικού συστήματος στα Greeklish δυσκολεύει αρκετούς από τους χρήστες στην ανάγνωση και την κατανόηση των λατινο-ελληνικών. Σ'αυτό το ζήτημα αναπτύσσονται δύο τάσεις, μία που αφορά στην ευκολία στην ανάγνωση και κατανόηση λόγω συνήθειας και εξοικείωσης μετά από συχνή και χρόνια χρήση του λατινο-ελληνικού αλφάβητου και η άλλη τάση που σχετίζεται με τη δυσκολία στην κατανόηση και ανάγνωση των Greeklish λόγω έλλειψης ορθογραφικών και γραμματικών κανόνων καθώς και των τόνων.

Όσον αφορά στην προσωπική αξιολόγηση των μαθητών σχετικά με τον γραπτό τους λόγο, εντοπίζεται αύξηση των ορθογραφικών τους λαθών, καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι τα Greeklish μπορούν να επιφέρουν αρνητικές επιδράσεις τόσο σε ατομικό, όσο και σε συλλογικό επίπεδο. Και λέγοντας «συλλογικό», εννοείται η ολότητα της ελληνικής γλώσσας,

η οποία σύμφωνα με τους ερωτώμενους, τείνει να χαθεί. Συγκεκριμένα, οι μαθητές πιστεύουν ότι με τη χρήση των λατινο-ελληνικών καταπατούνται οι γραμματικοί, ορθογραφικοί και συντακτικοί κανόνες της ελληνικής γλώσσας, οπότε αποδίδουν στα Greeklish τη μείωση της ορθογραφικής ικανότητας των χρηστών.

Γ' Κεφάλαιο: Συμπεράσματα της έρευνας

Γ.1. Έλεγχος των ερευνητικών υποθέσεων

Λαμβάνοντας υπόψη τα δεδομένα που προέκυψαν, εκφράζεται η άποψη ότι οι αρχικοί στόχοι της παρούσας έρευνας επιτεύχθηκαν σε ικανοποιητικό βαθμό και δόθηκαν ενδιαφέρουσες απαντήσεις στα αρχικά ερωτήματα που είχαν τεθεί. Ορισμένες υποθέσεις που έγιναν εξαρχής φαίνεται να επιβεβαιώνονται, ενώ άλλες διαψεύδονται από τα δεδομένα που προέκυψαν. Στη συνέχεια, ακολουθεί ο έλεγχος αυτών των ερευνητικών υποθέσεων.

Γ.1.1. 1^η Ερευνητική Υπόθεση

Η αρχική υπόθεση που αντιστοιχούσε στο 1^ο ερευνητικό ερώτημα (1) της διερεύνησης της πρώτης επαφής των μαθητών με τα Greeklish και της αλλαγής της στάσης τους μετά από μερικά χρόνια χρήσης, επιβεβαιώθηκε εν μέρει, αφού πράγματι, οι μαθητές εξέφρασαν θετικές απόψεις σχετικά με τη χρήση των Greeklish κατά την πρώτη τους επαφή. Αντίθετα, διαψεύστηκε η πεποίθηση ότι οι αρχικές τους στάσεις δεν έχουν μεταβληθεί, αφού μπορεί οι ίδιοι να τα χρησιμοποιούν ακόμη στην καθημερινή τους επικοινωνία, όμως πλέον έχουν αρνητική άποψη για τα Greeklish ως φαινόμενο, τονίζοντας, ιδιαιτέρως, τον αντίκτυπό τους στον γραπτό τους λόγο και στην ελληνική γλώσσα συλλήβδην.

Γ.1.1.1. 1^η Ερευνητική Υπόθεση- (i)

Στην ερευνητική υπόθεση 1(i), η οποία αντιστοιχεί στο ερώτημα 1(i) και αφορά στις περιστάσεις που οδήγησαν τους μαθητές στη χρήση Greeklish, επιβεβαιώθηκε η αρχική εντύπωση πως οι φίλοι και συνομήλικοί τους ήταν αυτοί που τους ώθησαν στην ενασχόλησή τους με τα Greeklish. Όπως προέκυψε, σε όλες τις περιπτώσεις οι χρήστες τα δοκίμασαν γιατί ένας φίλος τους τα πρότεινε ως κατάλληλα για την επικοινωνία τους, αφού εξασφαλίζουν ταχύτητα, εξοικονόμηση χρόνου, αμεσότητα και δεν απαιτούνται κανόνες για τη μεταγραφή τους.

Γ.1.1.2. 1^η Ερευνητική Υπόθεση- (ii)

Η συγκεκριμένη υπόθεση αντιστοιχεί στο ερευνητικό ερώτημα 1(ii) σχετικά με τις εντυπώσεις των μαθητών κατά την πρώτη τους επαφή με τα Greeklish, συμβαδίζει με τα δεδομένα που ανέκυψαν κατά την ερευνητική διαδικασία. Ειδικότερα, όπως αποδεικνύεται, οι αρχικές απόψεις των μαθητών για τα Greeklish χαρακτηρίζονται θετικές και αυτό το «άγνωστο» αλφάβητο, αποτέλεσε γι' αυτούς ένα έναυσμα ώστε να εξερευνήσουν αυτόν τον ασυνήθιστο, άγνωστο, καινοτόμο τρόπο γραφής και επικοινωνίας, με μεγάλο ενδιαφέρον.

Γ.1.1.3. 1^η Ερευνητική Υπόθεση- (iii)

Η ερευνητική υπόθεση που σχετίζεται με τη συχνότητα και τον σκοπό χρήσης των Greeklish στην επικοινωνία των μαθητών αρχικά και στο ερώτημα αν αυτές οι δύο μεταβλητές έχουν διαφοροποιηθεί μετά από τη χρόνια χρήση τους αντιστοιχεί στο ερευνητικό ερώτημα 1(iii) επαληθεύεται. Συγκεκριμένα όλοι οι ερωτώμενοι χρησιμοποιούσαν σε καθημερινή βάση τα Greeklish παλαιότερα, με εξαίρεση τον Γιώργο, ο οποίος στην αρχή, μετά την πρώτη επαφή

του με τα λατινο-ελληνικά τα χρησιμοποιούσε συχνά, αλλά όχι καθημερινά όπως πράττει σήμερα. Και για τους υπόλοιπους ερωτώμενους η χρήση των Greeklish παραμένει ευρεία, εκτός από τον Σπύρο, ο οποίος προσπαθεί να τα αποφεύγει, όμως τα χρησιμοποιεί ακόμη σε μεγάλη συχνότητα.

Όσον αφορά στους λόγους για τους οποίους οι μαθητές επέλεξαν αρχικά να χρησιμοποιήσουν τα Greeklish και στη διαφορά αυτής της στάσης τους μετά από κάποια χρόνια, η ερευνητική υπόθεση αποδείχθηκε αληθής, αφού οι μαθητές παλιότερα, έκαναν χρήση των λατινο-ελληνικών, εξαιτίας της «μόδας» που είχε καθιερωθεί στο διαδίκτυο μεταξύ συνομηλίκων. Πλέον, όπως προβλέφθηκε, αλλά αποδείχθηκε και από τα δεδομένα που προέκυψαν, οι λόγοι που οι χρήστες εντάσσουν τα Greeklish στην επικοινωνία τους διαφέρουν από το παρελθόν, αφού άλλωστε οι ίδιοι χαρακτηρίζουν το φαινόμενο ως «μια κακιά μόδα». Η συνήθεια, η ταχύτητα και η έλλειψη κανόνων ορθογραφίας αποτελούν τους επικρατέστερους λόγους χρήσης των Greeklish σήμερα.

Γ.1.1.4. 1^η Ερευνητική Υπόθεση- (iv)

Στην ερευνητική υπόθεση 1(iv), η οποία αντιστοιχεί στο ερώτημα **1(iv)** και αφορά στις απόψεις των μαθητών για τη χρήση των Greeklish από τον κοινωνικό τους περίγυρο, η αρχική πεποίθηση ότι οι χρήστες που ανήκουν στο περιβάλλον των μαθητών και βρίσκονται στην ίδια ηλικία είναι αρκετά εξοικειωμένοι με τη γραφή των Greeklish και την ένταξή τους στη μεταξύ τους επικοινωνία, αληθεύει. Αυτό που έρχεται σε αντίθεση με τις αρχικές προβλέψεις της ερευνήτριας είναι ακριβώς οι αρνητικές απόψεις των μαθητών για την ευρεία χρήση των λατινο-ελληνικών από τον κοινωνικό τους περίγυρο. Μάλιστα, θεωρούν ότι αυτή η χρήση μπορεί να βλάψει κυρίως τους μικρότερους, σε ηλικία, χρήστες, αλλά και το σύνολο των ατόμων που τα χρησιμοποιούν, γιατί με αυτό τον τρόπο επηρεάζεται η ελληνική γλώσσα και η ορθογραφική τους ικανότητα ειδικότερα.

Γ.1.2. 2^η Ερευνητική Υπόθεση

Στη δεύτερη υπόθεση, η οποία αντιστοιχεί στο ερευνητικό ερώτημα **2** σχετικά με τις περιστάσεις επικοινωνίας στις οποίες οι μαθητές επιλέγουν να χρησιμοποιήσουν τα Greeklish, τα ευρήματα φαίνεται να συμβαδίζουν με τις αρχικές προβλέψεις σχετικά με τους παράγοντες που καθορίζουν αν οι μαθητές θα γράψουν στα ελληνικά ή στα λατινο-ελληνικά. Χαρακτηριστικά, αναμενόταν οι μαθητές να χρησιμοποιούν Greeklish στα ηλεκτρονικά μέσα, υπόθεση που επιβεβαιώθηκε όταν οι χρήστες ανέφεραν τον υπολογιστή και τα κινητά τους τηλέφωνα ως μέσα χρήσης των λατινο-ελληνικών. Η υπόθεση όμως διαψεύστηκε όσον αφορά στον γραπτό λόγο. Κάποιοι από τους μαθητές τελικά, ορισμένες φορές χρησιμοποιούν, στον γραπτό τους λόγο, σε προσωπικές σημειώσεις τα λατινο-ελληνικά, αφού τους διασφαλίζουν ταχύτητα στη γραφή. Αντίθετα, όπως και προβλέφθηκε δε χρησιμοποιούν τα Greeklish στον γραπτό τους λόγο όταν πρόκειται για ένα επίσημο γραπτό ή έγγραφο. Παράλληλα, καθοριστικής σημασίας παράγοντα αποτελεί ο παραλήπτης στον οποίο απευθύνεται το μήνυμα. Πιο συγκεκριμένα, οι μαθητές λαμβάνουν υπόψη τους σε ποιο άτομο θα στείλουν το μήνυμα γραμμένο στα Greeklish, ποιες οι μεταξύ τους σχέσεις, την ηλικία του παραλήπτη αλλά και τη γνώση χειρισμού των Greeklish από μέρος του, καθώς και τις περιστάσεις επικοινωνίας.

Γ.1.3. 3^η Ερευνητική Υπόθεση

Η τρίτη ερευνητική υπόθεση αφορά στο ερευνητικό ερώτημα **3** που είχε τεθεί εξαρχής για τους μεταγραφικούς τύπους που χρησιμοποιούν οι μαθητές και τον βαθμό ευκολίας ανάγνωσης, γραφής και κατανόησης των Greeklish. Οι αρχικές προβλέψεις συνέκλιναν στην πεποίθηση μη ύπαρξης ορισμένων κανόνων κατά τη μεταγραφή από τα ελληνικά στα Greeklish, γεγονός που αποδεικνύεται από τη δοκιμασία, αλλά και από τις συνομιλίες. Πράγματι, οι μαθητές χρησιμοποιούν κάποιους μεταγραφικούς τύπους ασυνείδητα, χωρίς όμως να το αντιλαμβάνονται στην πραγματικότητα, όπως προέκυψε και από τη διαδικασία της άτυπης συζήτησης μεταξύ ερευνήτριας και συμμετεχόντων. Κυριαρχούν η οπτική και φωνητική μεταγραφή, αλλά και ο συνδυασμός τους, ενώ σημαντικό παράγοντα για την επιλογή της «κατάλληλης» μεθόδου κάθε φορά αποτελούν οι επιλογές των συνομιλητών στον λόγο τους. Όσον αφορά στον βαθμό ευκολίας της γραφής των Greeklish, αναμενόταν μετά από κάποια χρόνια χρήσης αυτού του αλφάβητου, οι μαθητές να έχουν εξοικειωθεί με τη γραφή τους, γεγονός που προκύπτει και από τις συνεντεύξεις των μαθητών. Ακόμη, σχετικά με τον βαθμό ευκολίας της ανάγνωσης και της κατανόησης των λατινο-ελληνικών προκύπτει ότι οι μαθητές δε συναντούν δυσκολία κατά την ανάγνωση των Greeklish, εκτός αν «δε βγαίνει νόημα», όπως οι ίδιοι περιγράφουν.

Γ.1.4. 4^η Ερευνητική Υπόθεση

Το ερευνητικό ερώτημα **4** της προσωπικής αξιολόγησης από μέρους των μαθητών της επίδρασης των Greeklish στο γραπτό τους λόγο και στην ελληνική γλώσσα γενικότερα, συνδέεται με την τέταρτη υπόθεση, κατά την οποία οι μαθητές αναμένεται να αναφερθούν στις σχολικές τους επιδόσεις και βαθμολογίες κι αν αυτές είναι υψηλές, τότε να θεωρήσουν ότι τα λατινο-ελληνικά δεν επιδρούν αρνητικά στην ορθογραφική τους ικανότητα και στην ελληνική γλώσσα. Αντίθετα, όμως, η υπόθεση αυτή διαψεύδεται, αφού οι μαθητές συγκλίνουν στην άποψη ότι έχουν παρατηρήσει ελλείψεις στον γραπτό τους λόγο και ορθογραφικά λάθη που τα αποδίδουν ακριβώς στη χρήση και την ευρεία εξοικείωση με τα Greeklish και παράλληλα, οδηγούνται στο συμπέρασμα ότι η χρήση του λατινο-ελληνικού αλφάβητου επιφέρει αρνητικές επιπτώσεις στην ελληνική γλώσσα γενικότερα.

Γ.2. Συσχετισμός με άλλες έρευνες

Σε αυτό το σημείο, μετά την ανάλυση των ερευνητικών δεδομένων και τον συσχετισμό των αποτελεσμάτων με τις αρχικές ερευνητικές υποθέσεις, κρίνεται σκόπιμη και αναγκαία η τοποθέτηση της παρούσας έρευνας σε σχέση με τα αποτελέσματα άλλων ερευνών

Όσον αφορά στους λόγους χρήσης των λατινο-ελληνικών έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές έρευνες οι οποίες εξετάζουν αυτό το ζήτημα και τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας συμβαδίζουν με αυτά των αντίστοιχων ερευνών. Χαρακτηριστικά, στην έρευνα που υλοποίησε ομάδα του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (2008-09), μελετώντας παράγοντες όπως είναι η χρονική διάρκεια, η συχνότητα, οι λόγοι, καθώς και οι περιπτώσεις χρήσης των Greeklish αποδείχτηκε πως οι περισσότεροι χρησιμοποιούν τα Greeklish λόγω συνήθειας, άλλοι για εξοικονόμηση χρόνου, κάποιοι επειδή το θεωρούν χρήσιμο και βολικό, και άλλοι για την αποφυγή ορθογραφικών λαθών και

οι λιγότεροι από τους συμμετέχοντες απλά επειδή είναι μόδα. Ακόμη, στην έρευνα του Καλόγηρου (2011) επισημαίνονται και πάλι οι λόγοι που οδηγούν τους χρήστες στην επιλογή του λατινοελληνικού αλφάβητου, οι οποίοι ομοιάζουν με αυτούς της προηγούμενης έρευνας που αναφέρθηκε. Σ' αυτή την έρευνα, αξίζει να σημειωθεί ότι οι χρήστες προσδίδουν πρωτεύουσα σημασία στο γεγονός ότι δε χρειάζεται να σκέφτονται τους ορθογραφικούς κανόνες όταν γράφουν με Greeklish, αφού δε χρειάζεται να αποδώσουν ορθογραφημένα τις λέξεις. Στην έρευνα που παρουσιάζεται εδώ, οι λόγοι για τους οποίους οι μαθητές εντάσσουν τα Greeklish στην καθημερινή τους επικοινωνία αφορούν, ομοίως, την ταχύτητα που αυτά προσφέρουν στη γραφή, την εξοικονόμηση χρόνου, αλλά κυρίως προβάλλουν ως βασική αιτία την αποφυγή διόρθωσης των ορθογραφικών λαθών που τυχόν γίνονται. Αντίθετα, δεν αποδίδεται πλέον η χρήση των λατινο-ελληνικών στη «μόδα», εντούτοις, ο παράγοντας «μόδα» συνέβαλε καθοριστικά στην αρχή χρησιμοποίησης των Greeklish από τους μαθητές.

Τα αποτελέσματα της έρευνας του Βαλασάκη (2001) συμφωνούν με τα παραπάνω ευρήματα αφού προκύπτει ότι η επιλογή των Greeklish αποδίδεται σε λόγους ταχύτητας και ευκολίας, ενώ υπολογίζεται ότι μπορεί να σχετίζεται και με το γεγονός της μη ορθογραφικής διόρθωσης. Στην έρευνα του Ανδρουτσόπουλου (1999), συμπληρωματικά, αναφέρεται και το ενδεχόμενο της έλλειψης κατάλληλου λογισμικού ως βασική αιτία καταφυγής στα Greeklish ώστε να γράψουν στα ελληνικά οι χρήστες, αλλά κι επειδή οι ίδιοι θέλουν να είναι σίγουροι ότι ο παραλήπτης θα μπορέσει σίγουρα να διαβάσει το μήνυμα.

Ακόμη, σχετικά με το μέσο στο οποίο οι μαθητές χρησιμοποιούν τα Greeklish, αποδείχθηκε στην έρευνα του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας (2008-09) ότι το Διαδίκτυο, το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και το κινητό τηλέφωνο αποτελούν χώρους έκφρασης των μαθητών μέσω των Greeklish, ενώ ορισμένοι τα χρησιμοποιούν και σε χειρόγραφες προσωπικές σημειώσεις. Η παρούσα έρευνα ανέδειξε ως πρωταρχικό μέσο χρήσης των Greeklish τον υπολογιστή συνδεδεμένο στο διαδίκτυο και συγκεκριμένα, κατά την περιήγηση των μαθητών, κυρίως, σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, ενώ δευτερευόντως επιλέγεται και το κινητό τηλέφωνο κατά την ανταλλαγή σύντομων μηνυμάτων (SMS). Μάλιστα, και οι συμμετέχοντες της παρούσας έρευνας αναφέρθηκαν σε μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, γραμμένα σε Greeklish που έχουν ανταλλάξει με τους φίλους τους κατά καιρούς. Όσον αφορά στις χειρόγραφες σημειώσεις, η παρούσα έρευνα συμβαδίζει με τα αποτελέσματα της έρευνας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, αφού με τα δεδομένα που προκύπτουν αποδεικνύεται ότι οι μαθητές, ορισμένες φορές, χρησιμοποιούν τα λατινο-ελληνικά σε προσωπικές τους σημειώσεις ή σε γραπτά κείμενα που ανταλλάσσουν με τους φίλους τους εφόσον γνωρίζουν ότι δε θα τα ελέγξει κάποιος.

Στην έρευνα του Βαλασάκη (2001) συνάγεται ότι δεν ακολουθείται κάποιος συγκεκριμένος κανόνας κατά τη μεταγραφή των ελληνικών σε Greeklish, παρ' όλ' αυτά, όμως, υπερισχύει η φωνητική και ορθογραφική μεταγραφή των ελληνικών με λατινικούς χαρακτήρες, αλλά με αρκετές προσμεϊξεις και ιδιαιτερότητες. Για απουσία συγκεκριμένων κανόνων κατά τη μεταγραφή μιλά και ο Ανδρουτσόπουλος (1999), ο οποίος σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνάς του, συνδέει τη μεταγραφή και τους κανόνες που ακολουθούνται από τους μαθητές με την ιδιοσυγκρασία τους, εκφράζοντας ότι το λατινο-ελληνικό δεν αποτελεί ένα ενιαίο αλφάβητο με ορισμένους κανόνες, αλλά ένα προσωπικό αλφάβητο με το οποίο εκφράζεται ο καθένας που το χρησιμοποιεί με λιγότερη ή περισσότερη συνέπεια κάθε φορά. Τα παραπάνω

αποτελούν ευρήματα και της παρούσας μελέτης, άλλωστε μέσω των ερευνητικών εργαλείων της συνέντευξης, της δοκιμασίας μεταγραφής των λέξεων και τη γραφηματική ανάλυση σε αυτή, αλλά και της γραφηματικής ανάλυσης στις συνομιλίες μεταξύ των χρηστών, προέκυψε ότι οι μαθητές δε χρησιμοποιούν ένα συγκεκριμένο μεταγραφικό τύπο κάθε φορά που αντικαθιστούν τα ελληνικά με τα Greeklish. Πολλές φορές, κυριαρχεί η φωνητική μεταγραφή, αρκετές είναι οι περιπτώσεις στις οποίες οι χρήστες μεταγράφουν οπτικά, αλλά σε ορισμένα σημεία φαίνεται να χρησιμοποιούν συνδυασμό των δύο αυτών μεθόδων.

Στην έρευνα των Marinis, Papangeli & Tseliga (2005) αποτυπώθηκε πως «ο φωνολογικός μεταγραφικός τύπος επικρατεί στην περίπτωση που το «ω» βρίσκεται στο στέλεχος της λέξης, ενώ όταν βρίσκεται στο επίθημά της, επικρατεί ο οπτικός / ορθογραφικός μεταγραφικός τύπος», όπως παρατίθεται στη Ρίτσου (2012: 34-35). Ακριβώς η ίδια παρατήρηση επισημάνθηκε κατά τη γραφηματική ανάλυση στη δοκιμασία μεταγραφής των λέξεων και στην ανάλυση των συνομιλιών της τρέχουσας μελέτης, όπου εντοπίστηκε το φαινόμενο αρκετοί μαθητές, ενώ χρησιμοποιούσαν κατά κύριο λόγο τη φωνητική μεταγραφή, τις καταλήξεις των ρημάτων σε «-ω» τις απέδιδαν οπτικά. Αυτό που έχει ιδιαίτερη σημασία είναι το γεγονός ότι σε λέξεις που το γράμμα «ω» υπήρχε και στο θέμα της λέξης και στην κατάληξη, οι μαθητές αντικαθιστούσαν στην πρώτη περίπτωση το «ω» με «ο», ενώ στην δεύτερη περίπτωση με «-w», ακολουθώντας τη μορφή, αλλά και την ορθογραφία της κατάληξης των λέξεων. Ουσιαστικά η διαφορά έγκειται ακριβώς στο γεγονός ότι όταν πρόκειται για κατάληξη ρήματος σε «-ω» οι χρήστες ακολουθούν την οπτική μεταγραφή, ενώ όταν δεν αφορά σε κατάληξη ρήματος και σχετίζεται με άλλα μέρη του λόγου τότε επιλέγουν να μεταγράψουν με το φωνητικό τύπο σε Greeklish. Αξίζει, επίσης, να σημειωθεί, ότι ένα σημαντικό εύρημα αποτελεί ο βαθμός κατά τον οποίο οι χρήστες επηρεάζονται από το πλαίσιο επικοινωνίας και τις επιλογές των συνομιλητών τους για να επιλέξουν με ποιον τρόπο θα μεταγράψουν από τα ελληνικά στα λατινο-ελληνικά.

Τέλος, στη μελέτη του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών υπογραμμίστηκε πως οι μαθητές θεωρούν ότι η χρήση των Greeklish απειλεί την ελληνική γλώσσα. Επίσης, στην έρευνα του Βαλασάκη (2001) όπου διερευνώνται οι στάσεις των χρηστών για την επίδραση των λατινο-ελληνικών στην ελληνική γλώσσα, τα αποτελέσματα για τον ανδρικό πληθυσμό είναι μεικτά, με κάποιους άνδρες συμμετέχοντες να ανησυχούν για την επίδραση των Greeklish στην ορθογραφική γνώση, και κάποιους άλλους που δεν τα θεωρούν «πρόβλημα» για την ελληνική. Στην τρέχουσα έρευνα, όμως, αν και οι συμμετέχοντες ανήκουν στον ανδρικό πληθυσμό, εκφράζουν κατηγορηματικά την προσωπική τους πεποίθηση για τις αρνητικές επιπτώσεις των λατινο-ελληνικών τόσο στην ελληνική γλώσσα, όσο και στον προσωπικό τους λόγο και την ορθογραφική τους ικανότητα.

Η διαφορά της μελέτης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και της παρούσας έρευνας έγκειται στο ότι η πρώτη εξετάζοντας τις απόψεις των φιλόλογων ανέδειξε ότι το 53,6% αυτών έχει παρατηρήσει αύξηση των ορθογραφικών λαθών σε μαθητές, που παλαιότερα παρουσίαζαν καλύτερες επιδόσεις στον γραπτό λόγο. Αντίθετα, η δεύτερη προβάλλει τις προσωπικές απόψεις των ίδιων των μαθητών, οι οποίοι με αυτόν τον τρόπο καλούνται να προβούν σε μία προσωπική αξιολόγηση της ορθογραφικής τους ικανότητας, ώστε να προσδιορίσουν αν αυτή έχει επηρεαστεί εξαιτίας της χρήσης των Greeklish. Βέβαια, τα αποτελέσματα και των δύο ερευνών καταλήγουν στο κοινό συμπέρασμα ότι επηρεάζεται

αρνητικά η ορθογραφική ικανότητα των μαθητών που χρησιμοποιούν τα Greeklish, αφού γίνονται ορθογραφικά λάθη που μπορούν να αποδοθούν στη συνήθεια χρήσης του συγκεκριμένου αλφάβητου. Η μόνη διαφορά συνίσταται στο ότι η πρώτη μελέτη εκφράζει τις στάσεις των φιλόλογων, ενώ η παρούσα έρευνα τις στάσεις των ίδιων των μαθητών και παράλληλα, χρηστών.

Γ.3. Συζήτηση – Περιορισμοί της έρευνας

Αν λάβει κανείς υπόψη του τον ελάχιστο αριθμό του δείγματος, το οποίο αποτελούνταν από τέσσερις μαθητές Λυκείου, οι οποίοι ήταν μόνο αγόρια, εύκολα αντιλαμβάνεται ότι η συγκεκριμένη έρευνα ενέχει κάποιους περιορισμούς, αφού δεν είναι δυνατόν, τα συμπεράσματα που εξάγονται από τα δεδομένα που συλλέχθηκαν, να γενικευτούν με απόλυτη βεβαιότητα. Αντίθετα, εκφράζονται αρκετές επιφυλάξεις όχι μόνο ως προς τη δυνατότητα γενίκευσης των συμπερασμάτων, αλλά και ως προς την ορθότητα των αποτελεσμάτων της έρευνας.

Γ.4. Προοπτικές της έρευνας

Όπως προέκυψε, η παρούσα έρευνα στηρίχθηκε σε προηγούμενες μελέτες που εξετάζουν το φαινόμενο των Greeklish και σε πολλά σημεία συμφώνησε με τα τελικά συμπεράσματά τους. Σε ένα σημείο, μάλιστα, θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι αποτελεί εξελικτικό στάδιο προηγούμενων ερευνών, όσον αφορά στους παράγοντες που επηρεάζουν τους χρήστες σχετικά με το ποιους μεταγραφικούς τύπους θα επιλέξουν για να εκφραστούν με τα Greeklish. Ίσως, μετέπειτα, θα μπορούσε να διερευνηθεί περαιτέρω και πιο διεξοδικά με ποιον τρόπο ακριβώς οι επιλογές έκφρασης και γραφής των χρηστών εξαρτώνται από το περιβάλλον στο οποίο επικοινωνούν και από τους μεταγραφικούς τύπους που επιλέγουν οι συνομιλητές τους.

Επίσης, θα ήταν αποδεκτή μία ανάλογη με την παρούσα έρευνα, με σκοπό να εξεταστεί μεγαλύτερο δείγμα μαθητών. Επιπλέον, αν κάποιος έχει τη δυνατότητα να έχει πρόσβαση σε συνομιλίες μαθητών μέσω κινητού τηλεφώνου, όπου τα σύντομα μηνύματα είναι ακόμη πιο προσωπικά και από τις συνομιλίες που ανταλλάσσονται στις διάφορες σελίδες κοινωνικής δικτύωσης, με την προϋπόθεση ότι χρησιμοποιούνται σ'αυτά ως τρόπος γραφής τα Greeklish, θα ήταν ωφέλιμο να πραγματοποιηθεί μία γραφηματική ανάλυση των μηνυμάτων αυτών και να παρουσιαστούν τα αποτελέσματα.

Ακόμη, ενδιαφέρον θέμα προς μελέτη και επεξεργασία θα αποτελούσε η διερεύνηση των μεταγραφικών τύπων που χρησιμοποιούν οι μαθητές όταν γράφουν με το χέρι στα λατινο-ελληνικά στις πρόχειρες προσωπικές τους σημειώσεις και ίσως αυτοί να συγκριθούν με ανάλογους τύπους που χρησιμοποιούν οι μαθητές κατά την ηλεκτρονική γραφή των Greeklish.

Τέλος, θεωρώντας ραγδαία τη διάδοση της τεχνολογίας και ευρεία τη χρήση των ηλεκτρονικών υπολογιστών από μαθητές μικρής ηλικίας, για παράδειγμα Δημοτικού, υπάρχει η υπόθεση ότι ίσως και αυτοί οι μαθητές χρησιμοποιούν τα Greeklish στην επικοινωνία τους και τη γραφή τους στις διάφορες σελίδες κοινωνικής δικτύωσης. Θα ήταν χρήσιμο, λοιπόν, να εξεταστεί για ποιον λόγο και με ποιον σκοπό χρησιμοποιούν οι μαθητές Δημοτικού τα λατινο-ελληνικά, αλλά και ποιους μεταγραφικούς τύπους επιλέγουν για την αντικατάσταση

των ελληνικών από τα Greeklish, ώστε στη συνέχεια αυτά τα αποτελέσματα να συσχετιστούν και με μεγαλύτερους σε ηλικία μαθητές.

Βιβλιογραφικές αναφορές

Ανδρουτσόπουλος, Γ.Κ. (2001) «*Greeklish: ελληνικά με λατινικό αλφάβητο*», στο φύλλο της Καθημερινής, Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:

<http://www.netschoolbook.gr/greeklish.html> στις 15/03/2014

Ανδρουτσόπουλος, Γ.Κ. (2001). «*Από dieuthinsi σε dieydynsh. Ορθογραφική ποικιλότητα στην λατινική μεταγραφή των ελληνικών*». Πρακτικά της 4th International Conference on Greek Linguistics (Κύπρος 1999), Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:

<http://www.netschoolbook.gr/androutsdict.html>, στις 21/03/2014

Ανδρουτσόπουλος, Γ.Κ. (2000). «*Λατινοελληνική ορθογραφία στο ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: χρήση και στάσεις*». Μελέτες για την ελληνική γλώσσα 20. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:

http://jannisandroutsopoulos.files.wordpress.com/2014/02/2000_thessaloniki_greeklish_paper.pdf στις 24/03/2014

Ανδρουτσόπουλος, Γ.Κ. (2001), «*Θαυμαστή νέα εγγραμματοσύνη*». Καθημερινή της Κυριακής, 14/10/2001. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα :

<http://www.netschoolbook.gr/androutsop.html> , στις 02/04/2014

Ανδρουτσόπουλος, Γ.Κ. (1999). «*Από τα Φραγκοχιώτικα στα Greeklish*». Το Βήμα, 5 Σεπτεμβρίου 1999

Ανδρουτσόπουλος, Γ.Κ. (1998). «*Ορθογραφική ποικιλότητα στο ελληνικό ηλεκτρονικό ταχυδρομείο: μια πρώτη προσέγγιση*». Γλώσσα 46: 49-67.

Βαλασάκης, Α. (2001) «*Τα Greeklish στα email των Ελλήνων*». Δύο Όψεις – Περιοδικό των Ελλήνων νέων της Γερμανίας, (7). Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:

http://2orseis.neolaia.de/DaneaieeU/Oay_io_7/greeklish/greeklish.html, στις 21/05/2014

Γεωργακοπούλου Α. (2001) , «*Το ηλεκτρονικό μήνυμα είναι υβριδικό κείμενο*» . Καθημερινή της Κυριακής, 14/10/2001. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:

<http://www.netschoolbook.gr/georgakop.html>, στις 21/05/2014

Hadžiahmetović-Jurida, S., (2007) « *Some distinctive lexical features of Netspeak*», Jezikoslovlje, 8.2/2007, 193-210. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα

<http://hrcak.srce.hr/file/48650> στις 30/05/2014

Καλόγηρος, Β. & Ανδρουλάκης, Γ. (2011) «*Οι γλωσσικές επιλογές των νέων στη διαδικτυακή επικοινωνία*». Νέα Παιδεία, 139, σ.55-74.

Κυριακίδου Χ. (2011), «Από ποιον κινδυνεύει η ελληνική γλώσσα». Φιλελεύθερος, 10/07/2011. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα : http://aktines.blogspot.gr/2011/07/blog-post_5224.html , στις 23/04/2014

Λιάλιος Γ. (2000) «Ομιλείτε Greeklish ή Ελληνικά;». Καθημερινή της Κυριακής, 16/07/2000. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSGYM-A112/346/2304.8796/extras/activities/metaselida_01_morfes_epikoinwnias/index_omilite_greeklish.html, στις 13/03/2014

Λιάζος Π. (2008) «Οι βιβλιοθήκες στα Δημοτικά Σχολεία της Έδεσσας. Προβληματισμοί και προσεγγίσεις μέσα από την οπτική γωνία του δασκάλου», Διπλωματική εργασία, Τμήμα Βιβλιοθηκονομίας και Συστημάτων Πληροφόρησης, Αλεξάνδρειο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα

Μαρωνίτης Δ.Ν. (2001), «Χάσαμε τη θεία στοπ». Το βήμα, 21/01/2001. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα <http://users.sch.gr/tgiakoum/maronitis.html>, στις 15/05/2014

Μαυρίκιος Δ. (2001), «Μύθοι και πραγματικότητα :Τα «γκρίκλις», η σύγχυση, η διαμάχη και η αλήθεια για το λατινικό αλφάβητο και την «απειλή» προς την ελληνική γλώσσα», Τα Νέα, 16-01-2001. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <http://www.netschoolbook.gr/greeklish3.html>, στις 20/03/2014

Μπαμπινιώτης Γ. (2011), «Οι νέοι θα πληρώσουν ακριβά τα greeklish». Τα Νέα, 12-06-2011. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <http://www.tanea.gr/relatedarticles/article/4635393/?iid=2> στις 04/04/2014.

Νικολαΐδου Ε. (2011), «Τι θα έλεγε ο Πλάτωνας για τα greeklish;». Εφημ. Το Βήμα, 12/4/2011. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <http://www.tovima.gr/opinions/article/?aid=394959&wordsinarticle=greeklish>, στις 24/04/2014

Robson, C. (2007). «Η έρευνα του πραγματικού κόσμου: Ένα μέσον για κοινωνικούς επιστήμονες και επαγγελματίες ερευνητές», Επιμ. Μιχαλοπούλου Κ., (Β. Νταλάκου & Κ. Βασιλικού: μετάφραση). Αθήνα: Gutenberg, σ.440-444.

Ρίτσου Ε. (2012), «Απόψεις και στάσεις μαθητών και φοιτητών σχετικά με τη χρήση των Greeklish μέσα από την καθημερινή επαφή τους με τις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και Επικοινωνίας», Διπλωματική εργασία, Τμήμα Οικιακής Οικονομίας και Οικολογίας, Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο

Σανούδου Χρ. (2013), « Οι «ψηφιακές» γλώσσες διχάζουν την κοινή γνώμη». Καθημερινή της Κυριακής, 27/04/2013. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα:

<http://www.kathimerini.gr/486867/article/politismos/arxeio-politismoy/oi-yhfiakes-glwsses-dixazoun-thn-koinh-gnwmh>, στις 18/05/2014

Σαραφίδου, Τρ. (Υπό έκδοση), «*Η μεταγραφή ξένων κυρίων ονομάτων στην ελληνική γλώσσα: όψεις της διαχείρισης ενός γλωσσικού και κοινωνιογλωσσικού ζητήματος*». Στο: Ανδρουλάκης, Γ. (επιμ.) Γλωσσική Παιδεία. Τιμητικός τόμος για τον Καθηγητή Ν. Μήτση. Αθήνα: Gutenberg.

Σταμάτη Λ. (1999), «Sou stelno ena minima». Τα Νέα, 05/06/1999. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <http://users.sch.gr/tgiakoum/grmessage.html>, στις 23/03/2014

Τσιγγανός Θ. (2011), «*Η χρήση greeklish επεκτείνεται και εκτός των κινητών*». Καθημερινή της Κυριακής, 18/06/2011. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: http://digitalschool.minedu.gov.gr/modules/ebook/show.php/DSEPAL-A103/249/1836,5923/extras/activities/indexa_2_greeklish/indexa_2_tsiganas_greeklish.html, στις 28/03/2014

Χαρτουλάρη Μ. (2001), «*Τα «γκρίκλις», η σύγχυση, η διαμάχη και η αλήθεια για το λατινικό αλφάβητο και την «απειλή» προς την ελληνική γλώσσα*». Τα Νέα, 16/01/2001. Ανακτήθηκε από την ιστοσελίδα: <http://users.sch.gr/tgiakoum/greeklis3.html>, στις 19/05/2014

Chalamandaris A., Tsiakoulis P., Raptis S., Giannopoulos G., & Carayannis G. «*Bypassing Greeklis!*», LREC (Fourth International Conference on Language Resources and Evaluation), :275-278.

Ιστοσελίδες

<http://www.netschoolbook.gr/greeklisfieroma.html>

<http://www.enet.gr/>

<http://www.iefimerida.gr>

<http://greeklishteam.wikispaces.com/>

http://1lyk-kaval.kav.sch.gr/project2011_2012/GreeklisW.pdf

http://2lyk-lefkad.lef.sch.gr/site/_files/project/greeklis.pdf

<http://www.iefimerida.gr/news/130643/%CF%87%CE%AC%CE%BD%CE%B5%CF%84%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%C2%ABellinikh-glwssa%C2%BB-%CE%B3%CF%81%CE%AC%CF%86%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%B1%CF%82-greeklis-%CF%84%CE%B9-%CE%BB%CE%AD%CE%BD%CE%B5->

[%CE%B5%CE%B9%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CE%AF-%CE%B3%CE%B9%CE%B1-%CF%84%CE%B7-%CE%BC%CF%8C%CE%B4%CE%B1-%CF%84%CF%89%CE%BD-%CE%B1%CE%BD%CE%BF%CF%81%CE%B8%CF%8C%CE%B3%CF%81](#)

<http://sarantakos.wordpress.com/2011/05/31/greeklishradioarbyla/>

<http://www.rhodes.aegean.gr/kontakos/docs/%CE%9F%20%CE%B5%CE%BA%CF%80-%CE%BA%CF%8C%CF%82%20%CF%89%CF%82%20%CF%80%CE%BF%CE%B9%CE%BF%CF%84%CE%B9%CE%BA%CF%8C%CF%82%20%CE%B5%CF%81%CE%B5%CF%85%CE%BD%CE%B7%CF%84%CE%AE%CF%82.doc>

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

004000121499

